

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STARA KAMIENICA

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

Załącznik nr 1 do uchwały nr
Rady Gminy Stara Kamienica z dnia.....

Na **ujednolicony tekst** „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” składają się:

- ✓ Ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” zatwierdzone uchwałą Nr XVIII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 18 lutego 2000 r. (autor: zespół projektowy pod kierunkiem arch. A. Podworskiej-Michalak - Biuro Obsługi Inwestycji „DOM” Sp. z o.o. w Jeleniej Górze)
- ✓ Ustalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” zatwierdzone uchwałą nr XXXVII/235/05 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 30 czerwca 2005r. (autor: zespół projektowy kierowany przez dr inż. arch. Romualda Pustelnika - BAU-PROJECT Budownictwo, Architektura, Urbanistyka) - jako podstawa ujednoliczonego tekstu
- ✓ Ustalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” dla obszarów położonych w obrębach: Antoniów, Barcinek, Kopaniec, Kromnów, Mała Kamienica, Nowa Kamienica, Rybnica zatwierdzone uchwałą nr XII/91/11 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 30 sierpnia 2011r. (autor: zespół projektowy kierowany przez mgr inż. Agnieszkę Jaworską - Pracownia Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Urbis-Project)
- ✓ Ustalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” w obrębie Miejscowości Mała Kamienica, Wojcieszycy, Kromnów, Antoniów, Rybnica, Stara Kamienica i Kopaniec zatwierdzone uchwałą nr XXII/155/2012 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 29 marca 2012r. (autor: zespół projektowy kierowany przez mgr inż. Sabinę Gontarewicz - Saboo Design)
- ✓ Ustalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” w obrębie miejscowości: Barcinek, Kromnów, Nowa Kamienica, Rybnica, Stara Kamienica, Wojcieszycy zatwierdzone uchwałą (autor: zespół projektowy kierowany przez mgr inż. Radosława Jończaka - SoftGis).

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STARA KAMIENICA

CZĘŚĆ A: UWARUNKOWANIA

CZĘŚĆ B: KIERUNKI

CZĘŚĆ C: UZASADNIENIE I SYNTEZA

ZLECENIODAWCA:

URZĄD GMINY STARA KAMIENICA

WYKONAWCA:

„BAU-PROJECT”
BUDOWNICTWO, ARCHITEKTURA, URBANISTYKA
STUDIA, PROJEKTY, REALIZACJE
DR INŻ. ARCH. ROMUALD PUSTELNIK

GŁÓWNY PROJEKTANT:

DR INŻ. ARCH. ROMUALD PUSTELNIK
NR UPR. URBANISTYCZNYCH 1467/94

ZESPÓŁ GŁÓWNEGO PROJEKTANTA:

DR EWA PUSTELNIK
MGR INŻ. ANNA KORABIEWSKA
MGR INŻ. AGNIESZKA STOPYRA

WSPÓŁPRACA:

PRZEMYSŁAW MALCZEWSKI student V r. Planowania Przestrzennego PWr
RAFAŁ SÓJKA student V r. Planowania Przestrzennego PWr
MICHAŁ WIĄCEK student V r. Planowania Przestrzennego PWr

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ A. UWARUNKOWANIA

I. WSTĘP	11
I.A WSTĘP A - "ZMIANA STUDIUM..."	
I.B WSTĘP B - "ZMIANA STUDIUM..."	
1. PODSTAWY PRAWNE	14
2. MATERIAŁY WYJŚCIOWE	15
3. PRZEDMIOT OPRACOWANIA	15
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU.....	16
1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	16
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	19
3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	20
3.1. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	20
3.1.1. Położenie fizyczno – geograficzne.....	20
3.1.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	20
3.1.3. Surowce naturalne	21
3.1.4. Wody powierzchniowe	21
3.1.5. Wody podziemne	22
3.1.6. Warunki klimatyczne	23
3.1.7. Gleby	23
3.1.8. Lasy.....	23
3.2. OCHRONA PRZYRODY	24
3.2.1. Flora chroniona	24
3.2.2. Fauna chroniona	26
3.2.3. Tereny i obiekty chronione	29
3.2.4. Obszary i obiekty proponowane do ochrony.....	32
3.2.5 Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000	
3.3. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	34

3.3.1. Warunki naturalne rolnictwa.....	34
3.3.2. Struktura agrarna i liczba gospodarstw.....	35
3.3.3. Produkcja roślinna.....	38
3.3.4. Produkcja zwierzęca	40
4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	42
4.1. WARTOŚCI ŚRODOWISKA KULTUROWEGO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ.....	43
4.1.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.....	43
4.1.2. Obiekty wpisane do ewidencji WKZ.....	44
4.1.3. Obiekty wskazane do objęcia rejestrem zabytków	44
4.1.4. Stanowiska archeologiczne	45
5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	45
5.1. DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE.....	45
5.1.1. Sieć osadnicza i demografia	45
5.1.2. Ruch naturalny ludności.....	46
5.1.3. Zatrudnienie	51
5.2. WARUNKI ZAMIESZKIWANIA	52
5.3. OCHRONA ZDROWIA	58
5.4. POMOC SPOŁECZNA	59
5.5. EDUKACJA.....	59
5.5.1. Wychowanie przedszkolne	60
5.5.2. Szkoły podstawowe i gminne.....	60
5.6. Kultura, sport, rekreacja i wypoczynek	61
5.7. Turystyka	61
5.8. Pozarolnicza działalność gospodarcza.....	63
6. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	64
7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	64
8. STAN PRAWNY GRUNTÓW	65
9. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	66
10. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	66
10.1. Źłoże kwarcu „Stanisław”	67

10.2. Złoże paleozoicznego kwarcu „Nowa Kamienica”	67
10.3. Złoże leukogranitów „Kopaniec”	67
10.4. Złoże bazaltów „Góra Kamienista”	68
10.5. Złoże wód leczniczych w miejscowości Cieplice	
11. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH, WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	69
12. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO -ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	69
12.1. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI.....	69
12.1.1. Komunikacja drogowa	69
12.1.2. Komunikacja kolejowa	69
12.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	69
12.2.1. Zaopatrzenie w wodę	69
12.2.2. Gospodarka ściekowa.....	70
12.2.3. Gospodarka odpadami.....	70
12.2.4. Zaopatrzenie w gaz.....	70
12.2.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	70
12.2.6. Telekomunikacja	70
12.2.7. Gospodarka ciepła	71
13. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	
14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	
15. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	

CZĘŚĆ B. KIERUNKI

I. STRUKTURA HIERARCHICZNA CELÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STARA KAMIENICA: MISJA, STRATEGICZNE, GŁÓWNE I UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU (ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE).....	74
1. MISJA.....	75

1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU I TENDENCJI PRZEMIAN WSI I ROLNICTWA W POLSCE I W EUROPIE	75
1.2. WSPÓŁCZESNE STRATEGIE ROZWOJU WSI I ROLNICTWA. WIELOFUNKCYJNOŚĆ OBSZARÓW WIEJSKICH, STAN ISTNIEJĄCY I KIERUNKI ROZWOJU	77
1.3. NOWE KONCEPCJE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	80
1.4. OGÓLNE ZAŁOŻENIA KREOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEGO OBSZARÓW WIEJSKICH	81
1.5. OKREŚLENIE „MISJI” ROZWOJU GMINY STARA KAMIENICA	82
2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO-GOSPODARCZEGO GMINY STARA KAMIENICA	83
3. GŁÓWNE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEGO GMINY STARA KAMIENICA.....	84
4. UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEGO GMINY STARA KAMIENICA.....	85
II. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	86
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	87
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	90
2.1. Tereny zurbanizowane	90
2.1.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej	91
2.1.2. Uz Tereny zabudowy usługowej z zielenią towarzyszącą	92
2.1.3. P – U Tereny przemysłowe i obsługi rolnictwa	92
2.1.4. Tereny technicznej obsługi gminy.....	93
2.1.5. P-U 1 Tereny aktywności gospodarczej	
2.1.6. U Tereny wydzielonych usług	
2.2. Tereny niezabudowane ⁹⁴	
2.2.1. Projektowane zbiorniki wodne	94
2.2.2. Projektowany ośrodek sportów zimowych.....	97
2.2.3. Tereny użytkowane rolniczo i lasy	94
2.2.4. Tereny rolnicze R	
2.3. Tereny zabudowane i niezabudowane objęte „Zmianą studium ...”	
2.3.1. MI Strefa zabudowy mieszkalno - zagrodowej	
2.3.2. MII Strefa zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności	
2.3.3. MIII Strefa zabudowy turystyczno - zagrodowej	

2.3.4.	MIV Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rezydencjonalnej	
2.3.5.	U Tereny wydzielonych usług	
2.3.6.	UZ1 Tereny projektowanych usług z zielenią towarzyszącą	
2.3.7.	UT1 Usługi sportu o charakterze terenowym (pole golfowe)	
2.3.8.	P-U Tereny aktywności gospodarczej, przemysłu i składy	
2.3.9.	P-U2 Obszar lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej wraz z jej strefą ochronną	
2.3.10.E, W, K, G, O, KD, KG, KZ, KGP Tereny urządzeń infrastruktury technicznej i tereny technicznej obsługi gminy	
2.3.11. Tereny użytkowane rolniczo i lasy: R Uprawy polowe, łąki, pastwiska, nieużytki, LS - Zieleń wysoka - lasy i skupiska drzew, D - dolesienia	
2.3.12.	ZC Zieleń cmentarna	
2.3.13.	WS Zbiorniki wodne	
2.3.14.	KK Tereny zamknięte	
3.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK....	104
4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	106
5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	109
5.1.	KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	110
5.1.1.	Komunikacja drogowa	110
5.1.2.	Komunikacja kolejowa	111
5.1.3.	Komunikacja rowerowa	112
5.2.	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	112
5.2.1.	Zaopatrzenie w wodę	112
5.2.2.	Oczyszczanie ścieków	113
5.2.3.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	114
5.2.4.	Zaopatrzenie w gaz	115
5.2.5.	Ciepłownictwo	115
5.2.6.	Telekomunikacja	116
5.2.7.	Gospodarka odpadami	116
6.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	116
7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW	117

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	118
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	119
10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	119
11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	121
12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	121
13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	121
14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	121
15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	121
16. INNE OBSZARY PROBLEMOWE.....	121
17. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE	

CZĘŚĆ. C

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PLANU STUDIUM.....	122
--	-----

CZĘŚĆ A
UWARUNKOWANIA

I. WSTĘP

W związku z wymogiem zastosowania formy ujednoczonej zmiany studium z obowiązującym studium (zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy) oraz faktem, iż wprowadzana „Zmiana studium...” dotyczy niewielkich obszarów o określonej specyfice, nadano tekstowi zmiany studium następującą metodologię:

Zmiany w tekście „Studium...” wprowadzone uchwałą nr XXII/155/2012 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 29 marca 2012r. oznaczono kolorem niebieskim, czcionką **Comic Sans MS** w celu umożliwienia ich identyfikacji. Pozostałe ustalenia zawarte w tekście „Studium...” wraz z wcześniejszymi zmianami pozostają bez zmian.

Na ujednoczonym rysunku - załączniku nr 2 do uchwały nr XXII/155/2012 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 29 marca 2012r. oznaczono tereny, których niniejsza zmiana dotyczy. Ich numeracja - w celu ułatwienia identyfikacji - została poprzedzona rzymską cyfrą I (obszary nr I.1 do I.13).

I.A WSTĘP - „ZMIANA STUDIUM ...”

1.A PODSTAWY FORMALNO - PRAWNE

Podstawą opracowania Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica (zwanej dalej „Zmianą studium ...”) jest uchwała Nr LII/307/10 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 29 kwietnia 2010 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica dla obszarów położonych w obrębach : Antoniów, Barcinek, Kopaniec, Kromnów, Mała Kamienica, Nowa Kamienica, Rybnica.

Decyzja o dokonaniu zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stara Kamienica została podyktowana koniecznością dostosowania kierunków zagospodarowania terenu do aktualnych potrzeb inwestycyjnych na terenie gminy. Obszary objęte „Zmianą studium ...” o łącznej powierzchni ok. 74 ha znajdują się w następujących miejscowościach: Antoniów, Barcinek, Kopaniec, Kromnów, Mała Kamienica, Nowa Kamienica, Rybnica. Stanowią je tereny rolne, leśne oraz tereny zurbanizowane.

Niniejsza zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” swoim zakresem obejmuje tereny

określone w załącznikach nr od 1 do 13 do uchwały nr XXI/121/08 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 31 marca 2008r.

2 A METODOLOGIA SPORZĄDZENIA „ZMIANY STUDIUM...”

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica zatwierdzone uchwałą Nr XVIII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 18 lutego 2000 r. zostało sporządzone przez Biuro Obsługi Inwestycji „DOM” Sp. z o.o. w Jeleniej Górze pod kierunkiem arch. A. Podworskiej-Michalak.

Uchwałą nr XXXVII/235/05 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 30 czerwca 2005r. dokonano zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica”, opracowanej przez zespół projektowy kierowany przez BAU-PROJECT Budownictwo, Architektura, Urbanistyka pod kierunkiem dr inż. arch. Romualda Pustelnika.

Wejście w życie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 ze zmianami) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Z 2004r. Nr 118 poz. 1233). spowodowało zmianą uwarunkowań prawnych dla opracowań planistycznych. Zaistniała więc konieczność dostosowania tego dokumentu do zasad obowiązujących przepisów, tak pod względem formalnych jak i merytorycznym.

W związku z wymogiem zastosowania formy ujednoliconej zmiany studium z obowiązującym studium (zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy) oraz faktem, iż wprowadzana „Zmiana studium...” dotyczy niewielkich obszarów o określonej specyfice, nadano tekstowi zmiany studium następującą metodologię.

Zmiany w tekście studium dla obszaru objętego „Zmianą studium ...” oznaczono kolorem czerwonym, czcionką **Bookman Antiqua** w celu umożliwienia ich identyfikacji. Natomiast ustalenia zawarte w tekście zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” z 2005r. nie uległy zmianie.

Obszary o numerach od 1 do 15 objęte „Zmianą studium...” zostały przedstawione na rysunku „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” - Kierunki zagospodarowania przestrzennego w skali 1:10000, oraz na ujednoliconym rysunku Studium w skali 1:20000. Całość stanowi załącznik nr 2 do uchwały zatwierdzającej Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica dla położonych w obrębach: Antoniów, Barcinek, Kopaniec, Kromnów, Mała Kamienica, Nowa Kamienica, Rybnica.

I.B WSTĘP - „ZMIANA STUDIUM ...”

1 B PODSTAWY FORMALNO - PRAWNE

Podstawą opracowania Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica (**zwanej dalej „Zmianą studium ...”**) jest uchwała nr VIII/53/11 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kamienica dla obrębów Barcinek, Kromnów, Nowa Kamienica, Rybnica, Stara Kamienica, Wojcieszycy.

Decyzja o dokonaniu zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stara Kamienica została podyktowana przede wszystkim potrzebą aktualizacji polityki przestrzennej gminy. Teren objęty „Zmianą studium ...” obejmuje następujące sołectwa: Barcinek, Kromnów, Nowa Kamienica, Rybnica, Stara Kamienica, Wojcieszycy.

2 B METODOLOGIA SPORZĄDZENIA „ZMIANY STUDIUM...”

W związku z wymogiem zastosowania formy ujednocionej zmiany studium z obowiązującym studium (zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy), nadano tekstowi zmiany studium następującą metodologię:

Zmiany w tekście „Studium...” wprowadzone uchwałą nr Rady Gminy Stara Kamienica z dnia oznaczono kolorem pomarańczowym, czcionką **Courier New** w celu umożliwienia ich identyfikacji. Pozostałe ustalenia zawarte w tekście „Studium...” wraz z wcześniejszymi zmianami pozostają bez zmian.

Na ujednocionym rysunku - załączniku nr 2 do uchwały nr Rady Gminy Stara Kamienica z dnia wyznaczono granicę obszaru, którego niniejsza zmiana dotyczy.

1 PODSTAWY PRAWNE

- Uchwała nr XX/123/04 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 16 kwietnia 2004 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica,
- Uchwała nr XVIII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 18 lutego 2000 roku w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stara Kamienica,
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami),
- Prawo wodne – Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r (DZ. U. z 2001r. nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1232),
- Prawo ochrony środowiska – Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2001 r. nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 30 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 nr 92, poz. 880),
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r. nr 162, poz. 1568),
- Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2001 r. nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 roku (Dz. U. z 2001 r. nr 72, poz. 747),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r. nr 92, poz. 880),
- Ustawa o zmianie ustawy Prawo Budowlane oraz o zmianie niektórych ustaw z dnia 27 marca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r. nr 80 poz. 718),
- Prawo geologiczne i górnicze – Ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz. U. z 1994 r. nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 1995 r. nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (tj. Dz. U. z 1996 r. nr 13 poz. 74),
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca 1999 roku (Dz. U. z 1999 r. nr 43, poz. 430).
- Uchwała nr VIII/53/11 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Kamienica

dla obrębów Barcinek, Kromnów, Nowa Kamienica, Rybnica, Stara Kamienica i Wojcieszycy.

2 MATERIAŁY WYJŚCIOWE

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stara Kamienica, gł. proj.: arch. A. Podworska – Michalak, Biuro Obsługi Inwestycji „DOM” Sp. z o.o. w Jeleniej Górze – pracownia projektowa, Jelenia Góra 1999
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb projektowych – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obrębów wiejskich gminy Stara Kamienica, Biuro Urbanistyki i Architektury, Jelenia Góra 2004,
- Studium zagospodarowania przestrzennego pasma drogi śródsudeckiej, gł. proj. mgr inż. arch. Marzena Pasak, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, Wałbrzych – Wrocław 2000 – 2003,
- Plan ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru i jego otuliny, Jeleniogórskie Biuro Planowania i Projektowania, Jelenia Góra 1998,
- Roczniki Statystyczne Województwa Dolnośląskiego, opracowania Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Wrocław 1996 – 2004,
- Podstawowe informacje ze spisów powszechnych – gmina wiejska Stara Kamienica, Urząd Statystyczny we Wrocławiu –2003.
- Plan Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLVIII/873/2002 z dnia 30.08.2002 r.,
- Raporty o stanie środowiska w Województwie Dolnośląskim w latach 2001 – 2003, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Materiały i informacje Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze zebrane w maju i czerwcu 2004 r.,
- Materiały i informacje Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Kamienicy zebrane w czerwcu i lipcu 2004 r.,
- Wnioski do Studium zebrane w czerwcu i lipcu 2004 r.

3 PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” określająca zasadnicze cele rozwoju gminy, które wynikają z przyjętej polityki przestrzennej (w zakresie kierunków i zasad ich realizacji) oraz istniejących uwarunkowań rozwoju.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1 DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Gmina Stara Kamienica leży w południowo-zachodniej części Województwa Dolnośląskiego, 16 km na zachód od Jeleniej Góry. Graniczy:

- od południa z gminą Piechowice i Szklarska Poręba,
- od północnego zachodu miastem i gminą Mirsk, Lubomierz, Wleń,
- od wschodu gminą Jeżów Sudecki i miastem Jelenia Góra.

Przez teren gminy przebiegają trzy ważne trasy komunikacyjne:

- droga krajowa nr 3 Szczecin – Jakuszyce- granica państwa. Prowadzi ona bardzo ważny ruch o znaczeniu międzynarodowym turystyczny i tranzytowy.
- droga krajowa nr 30 Jelenia Góra – Pasiecznik i dalej Zgorzelec.
- droga wojewódzka nr 404 Szklarska Poręba – Świeradów Zdrój.

Dominującą funkcją gminy Stara Kamienica jest rolnictwo, mieszkalnictwo niskiej intensywności zabudowy i turystyka z uwagi na wyjątkową w skali kraju atrakcyjność przyrodniczą i krajobrazową. Na terenie gminy znajduje się Park Krajobrazowy „Doliny Bobru”, Obszar Chronionego Krajobrazu Karkonosze – Góry Izerskie oraz strefa ochrony uzdrowiska „Cieplice Zdrój”, natomiast w pobliżu gminy znajduje się Karkonoski Park Narodowy.

Gmina Stara Kamienica jest jedną z 10 gmin powiatu jeleniogórskiego i zajmuje 110,5 km², co daje gminie pod tym względem 36 miejsce wśród gmin wiejskich województwa dolnośląskiego, pierwsze w powiecie jeleniogórskim.

Na terenie gminy znajduje się 10 wsi sołeckich. Gmina liczy 5180 mieszkańców (wg danych zawartych w „Roczniku statystycznym województwa dolnośląskiego 2003”- tom II Powiaty i gminy), a gęstość zaludnienia wynosi 46,9 osób na km².

Głównym ośrodkiem gminy jest: wieś gminna Stara Kamienica

Wieś gminna **Stara Kamienica** leży w centralnej części obszaru gminy. Jest częścią najdłuższego ciągu osadniczego, biegnącego wzdłuż rzeki Kamienicy, w skład którego wchodzi jeszcze miejscowości Kromnów i Barcinek. Wieś Stara Kamienica pełni funkcje administracyjne i usługowo - handlowe. Skupia się tu większość usług publicznych gminy. Zabytkowy zespół obiektów, który tworzy kościół, cmentarz, zamek, zespół pałacowo - parkowy oraz zespół zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej, stanowi wyraźnie wykształcone centrum. W strukturze przestrzennej Starej

Kamienicy, w pobliżu stacji kolejowej, ewidentnie wyróżniają się tereny działalności gospodarczej. Ponadto we wsi występują zarówno tereny zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. Pozostałe obszary zainwestowane to zabudowa zagrodowa i zabudowa mieszkaniowo - zagrodowa, ulokowana w dolinie rzeki Kamienicy. Podstawowy układ komunikacyjny tworzą 3 drogi powiatowe: 2763 D, 2492 D, 2774 D, 2513 D, 2647 D.

Pozostałe miejscowości to:

Antoniów, mała wieś, która leży w południowo - zachodniej części gminy. Wieś przestrzennie powiązana jest z Chromcem i charakteryzuje się podobnymi cechami i predyspozycjami funkcjonalnymi do Chromca. Przysiółek Jaroszyce jest predysponowany do objęcia ochroną konserwatorską, ponieważ posiada wyjątkowe walory kompozycyjne i uporządkowany układ urbanistyczny. Ze względu na powyższą atrakcyjność, zabudowa tej części wsi podlega częstym remontom i adaptacjom na cele turystyczno - letniskowe. W leśniczówce, położonej na końcu Jaroszyce, mieści się hotel o dobrym standardzie i atrakcyjnej lokalizacji, pełniący funkcję bazy wypadowej w Góry Izerskie.

Barcinek, to wieś położona w północnej części gminy, w dolinie Kamienicy, na północnym krańcu głównego ciągu osadniczego. Podstawowymi funkcjami tej jednostki jest mieszkalnictwo, przemysł i funkcje pokrewne. Z uwagi na topografię (wysokie spadki terenu, osuwiska, uskoki), podobnie jak w całej gminie, panują tu trudne warunki do rozwoju rolnictwa. Przez Barcinek przebiega granica Parku Krajobrazowego Doliny Bobru oraz granica otuliny Parku. We wsi Barcinek, jak na większości terenów gminy, zauważa się stagnację w zakresie ruchu inwestycyjnego. Wieś przecina droga krajowa nr 30, która generuje znaczne uciążliwości (głównie hałas).

Chromiec położony jest bardzo malowniczo na północnym zboczu Kamiennego Grzbietu w południowej części gminy. Miejscowość ta charakteryzuje się dużą atrakcyjnością pod względem przyrodniczo - krajobrazowym. Zabudowa wsi jest rozproszona, przeważają małe obiekty mieszkalno - zagrodowe, częściowo wykorzystywane letniskowo lub agroturystycznie. Pomimo utrudnionej dostępności komunikacyjnej wieś posiada wiele walorów: dobrze zachowany historyczny układ urbanistyczny, głębokie wglądy widokowe oraz bliskość szlaków turystycznych. Ponadto ważną cechą stanowi brak obiektów uciążliwych.

Kopaniec położony jest w południowej części gminy, na południowym stoku Kamiennego Grzbietu Gór Izerskich. Północna część wsi to typowa wieś rolnicza o łańcuchowym układzie urbanistycznym. Południową część

tworzy zabudowa rozproszona na zboczach górskich. Pierwotną funkcję mieszkalno - zagrodową stopniowo wypiera turystyka i wypoczynek. Wynika to z postępującego procesu adaptacji istniejących obiektów głównie na cele letniskowe. Działalność inwestycyjna na terenie gminy jest incydentalna, stąd wiele obiektów uległo znacznej dekapitalizacji. Komunikacyjnie wieś obsługuje droga powiatowa nr 2513 D.

Kromnów położony jest w południowej części gminy, wzdłuż górnego biegu rzeki Kamienicy. Wieś jest najdalej na południe wysuniętą częścią obszaru osi osadniczej, którą tworzą dalej Stara Kamienica i Barcinek. Wiodącą funkcją tej jednostki to rolnictwo. Niewielki ruch inwestycyjny na terenie wsi związany jest jedynie z nielicznymi remontami i modernizacjami istniejącej zabudowy. Droga powiatowa nr 2763 D zapewnia obsługę komunikacyjną wsi.

Mała Kamienica jest to mała wieś w zachodniej części gminy, rozlokowana wzdłuż drogi powiatowej nr 2773 D, która w środkowej części wsi krzyżuje się z drogą 2492 D. Wieś ma charakter wybitnie rolniczy. Dwa przysiółki, Sosnka i Międzylesie, dopełniają tereny zainwestowane.

Nowa Kamienica to niewielka miejscowość, położona na północno – zachodnim krańcu gminy, wzdłuż potoku Kamieniczka. Tworzą ją dwa zespoły zabudowy, odrębne morfologicznie, charakteryzujące się zabudową rozproszoną o funkcji zagrodowej. Jest to wieś rolnicza, w której ponadto znajduje się zespół stawów rybnych, zasilanych z potoku Kamieniczka. Główną osią komunikacyjną we wsi jest droga powiatowa nr 2774 D. Podobnie jak na większości terenów gminy, we wsi panuje stagnacja inwestycyjna.

Rybnica, wieś typowo rolnicza, leży na południe od drogi krajowej nr 30. Wieś rozciąga się wzdłuż drogi gminnej, równoległej do drogi nr 30. Tworzy ją zabudowa, w której dominują duże wieloobektowe założenia mieszkalno - gospodarcze. Znajdują się tu także obiekty hodowlane byłego PGR. Zabudowa na terenie wsi jest w znacznym stopniu zdewastowana i nie użytkowana a ruch inwestycyjny niewielki, ograniczający się do remontów, modernizacji oraz nielicznych inwestycji budownictwa mieszkaniowego. W zachodniej części wsi znajduje się stacja kolejowa przy linii kolejowej relacji Jelenia Góra - Lubań i Zgorzelec.

Wojcieszycy położone są we wschodniej części gminy przy granicy z Jelenią Górą. Łańcuchowy układ wsi, który tworzą częściowo współczesne obiekty mieszkalne i mieszkalno – usługowe, przecina droga krajowa nr 3. Droga powiatowa nr 2647 D stanowi główną oś komunikacyjną dla ruchu lokalnego, przy której rozlokowany jest historyczny ciąg osadniczy. Na południe od drogi nr 3 występują znaczne kompleksy gleb chronionych, które

stwarzają dobre warunki do rozwoju rolnictwa. Ponadto teren ten znajduje się w strefie ochrony uzdrowiska Cieplice Zdrój. We wsi panuje znaczny ruch inwestycyjny, związany głównie z budownictwem mieszkaniowym o charakterze podmiejskim. Wynika on z położenia w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego oraz z bezpośredniego sąsiedztwa Jeleniej Góry.

W gminie Stara Kamienica dominują tereny rolne: zajmują 6.122 ha tj. 56% ogólnej powierzchni obszaru. Lasy zajmują 3.999 ha, tj. 36% powierzchni ogólnej gminy. W gospodarstwach rolnych, znajdujących się w gminie, użytki rolne stanowią około 5601 ha, tj. 91,5% powierzchni ogólnej, natomiast lasy i grunty leśne zajmują 277 ha, czyli 4,5% powierzchni ogólnej tych gospodarstw.

Podstawowy układ komunikacyjny tworzą drogi krajowe (nr 3 i 30) wojewódzka (404) oraz dobrze rozbudowany system dróg powiatowych. Gmina posiada rozbudowany system dróg gminnych o zróżnicowanych parametrach technicznych i stanie technicznym.

Uzbrojenie terenu gminy Stara Kamienica tworzy sieć energetyczna. Na terenie gmin nie ma sieci wodociągowej a zaopatrzenie w wodę odbywa się za pośrednictwem studni. Gmina nie jest skanalizowana, co stwarza bardzo istotne problemy.

2 STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ład przestrzenny jest to: „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”.

Wszystkie te elementy zostaną omówione w dalszych punktach II części niniejszego opracowania.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej gminy, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla gminy Stara Kamienica.

3 STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1 STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.1.1 Położenie fizyczno – geograficzne

Zgodnie z podziałem fizyczno – geograficznym Polski (J. Kondracki, 1994) gminy Stara Kamienica leży w Sudetach Zachodnich na terenie Pogórza Izerskiego (Obniżenie Starej Kamienicy, Wysoczyzna Rybnicy), Gór Izerskich (wschodnia część Grzbietu Kamienickiego i Grzbietu Wysokiego), Kotliny Jeleniogórskiej (fragment obniżenia Cieplic).

3.1.2 Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Obszar gminy Stara Kamienica położony jest w zasięgu dwóch wielkich jednostek Sudetów Zachodnich i Pogórza Zachodniosudeckiego, które cechują się odmiennym ukształtowaniem pionowym.

Ogólnie teren gminy ma charakter pofałdowany, lecz w poszczególnych rejonach różni się strukturą rzeźby.

W obrębie Przedgórze Rębiszewskiego nie występują wyraźniejsze grzbiety, ale można wyróżnić kilka rozległych i płaskich wzniesień. W okolicy Starej Kamienicy występuje rozległe, płytkie obniżenie, w którym łączą się koryta czterech cieków Kopanieckiego Potoku, Kamienicy, Kamieniczki i Młynówki. W płudniowo – wschodniej i zachodniej części gminy zaznacza się Grzbiet Kamienicki (najwyższy szczyt góra Jastrzębiec - 792,4 m n.p.m.) i Wysoki Grzbiet (najwyższy szczyt Czarna Góra – 964,4 m n.p.m.) – dwa najdalej na wschód wysunięte pasma Gór Izerskich. Grzbiety te są rozdzielone głęboką dolną rzeki Kamienna Mała, która w Piechowicach uchodzi do Kamiennej.

Stoki Wzniesienia Radoniowskiego opadają łagodnie w kierunku Starej Kamienicy i Barcinka. Zbocza o małym nachyleniu są zajęte przez pola uprawne.

Na południu, aż do granic rozległego kompleksu leśnego rozciąga się Przedgórze Rębiszowskie na którym poziom terenu wynosi od 450 do 550 m n.p.m.

Na Wysoczyźnie Rybnickiej w rejonie Rybnicy wysokości terenu wahają się pomiędzy 400 a 450 m n.p.m., a na granicy z Obniżeniem Jeleniej Góry wynoszą ponad 500 m n.p.m. Teren Wysoczyzny Rybnickiej opada progiem o wysokości 100 m w kierunku Obniżenia Jeleniej Góry zamykając je od północy.

3.1.3 Surowce naturalne

Na terenie gminy występują gnejsy i granitognejsy izerskie, leukogranity, granit karkonoski i kwarc.

Obszary zalegania oraz wydajność i jakość złóż przedstawiono w rozdziale 10 I części opracowania.

Granity i granitognejsy charakteryzują się różnorodnością tekstur, struktur i składu mineralnego co powoduje, że wskaźniki wytrzymałości są zmienne w zależności od odmian skalnych.

Leukogranity występują w Wojcieszycach i Kopańcu.

Granit karkonoski eksploatowany był w pięciu kamieniołomach. W wyniku badań stwierdzono niską jego jakość jako surowca dla przemysłu ceramicznego i szklarskiego oraz do budowy dróg.

Kwarc występuje na terenie gminy w kilku złożach. Między innymi w okolicach Nowej Kamienicy i Barcinka.

Na terenie gminy występują także surowce ilaste. Gliny występują w postaci nieregularnych płatów, obecnie nie są wydobywane i wymagają szczegółowego rozpoznania.

Piaski, pospółki i żwiry na terenie gminy nie były wydobywane. Ich złoża występują głównie w dolinach rzek i są bardzo niewielkie.

3.1.4 Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna na terenie gminy jest bardzo bogata z licznymi obszarami źródłiskowymi. Jej struktura nie uległa większym przekształceniom przez człowieka. Gmina leży w dorzeczu Bobru. Większe rzeki to Kamienica i Kamienna Mała.

Rzeka Kamienica odwadnia północny stok Grzbietu Kamienickiego w jego wschodniej części. Jej źródła znajdują się na wysokości 850 – 870 m n.p.m. Ważniejsze dopływy Kamienicy to Młynówka, Kamieniczka, Kamienicki Potok, Czary Potok, Grudzki Potok, Chromiec i Hucianka. W czasie powodzi w 1997 r. Kamienica wystąpiła z brzegów w kilku miejscach.

Stan czystości wód rzeki Kamienicy nie był badany, jednak ze względu na nieuporządkowaną gospodarkę ściekową na terenie gminy można z góry przyjąć, że jest ona zanieczyszczona w znacznym stopniu ściekami komunalnymi.

Rzeka Kamienna Mała bierze swój początek na północno – wschodnim zboczu Izerskich Garbów, na wysokości 930 m n.p.m. Jej dopływami są liczne bezimienne potoki, odwadniające północne zbocza wschodniej części Wysokiego Grzbietu.

Wody Kamiennej Małej są mało zanieczyszczone i stanowi źródło wody Pitnej dla Piechowic i Jeleniej Góry.

Oprócz ujęcia wody na Małej Kamiennej wodę ujmuje się także na bezimiennym potoku, dopływie Małej Kamiennej, dla potrzeb kopalni „Stanisław” i na Kamienicy dla potrzeb Zakładu Odlewniczego w Barcinku.

3.1.5 Wody podziemne

Występowanie wód podziemnych wiąże się na terenie gminy z dwoma piętrami wodonośnymi czwartorzędowym i proterozoicznym.

Wody podziemne, jako poziom użytkowy w utworach czwartorzędowych, mają znaczenie lokalne. Znajdują się najczęściej w jednej warstwie wodonośnej na głębokości kilku metrów. Miąższość warstw wodonośnych wynosi do 5 metrów. Wydajność otworów studziennych jest niska i wynosi kilka m³/h.

W proterozoicznym piętrze wodonośnym występują głównie wody szczelinowe. Występuje tu kilka warstwa wodonośnych o różnych parametrach hydrogeologicznych, wodonośności i jakości. Wydajność źródeł jest niewielka i wynosi 1,2 m³/h przy depresji 32 m.

Wody podziemne nie są najlepszej jakości, stwierdza się w niej znaczne ilości związków toksycznych fluorków i azotynów oraz nadmierne ilości manganu i wodorowęglanów HCO₃.

Tabela 1. Zestawienie ujęć wód podziemnych (na podstawie Bazy Danych Banku HYDRO)

Lp	Miejscowość Użytkownik	Rok wykonania	Głębokość [m]	Wiek ujętego poziomu	Zatwierdzone zasoby [m ³ /h]	Depresja [m]
1	Barcinek Magazyn	poniemiecki	1,5	Q/Pt	bd	32,0
2	Stara Kamienica Osiedle mieszkaniowe	1992	70,0	Pt	2,4	15,0
3	Stara Kamienica LBF	poniemiecki	41,9	Pt	2,2	10,0
4	Stara Kamienica LBF	poniemiecki	73,8	Pt	2,2	
5	Janice, Fundacja Wioska Franciszkańska	1999	45,0	Pt	1,6	
6	Kopaniec, Ośrodek Kolonijno – Wczasowy WSS Społem „Tęcza”	1996	30,0	Pt 1,5		
7	Wojcieszycy, prywatny	1999	50,0	Q		
8	Stara Kamienica Zarząd Gminy		70,0	Pt		
9	Stara Kamienica Zarząd Gminy		24,0	Pt		

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb prac projektowych – MPZP obrębów wiejskich gminy Stara Kamienica, Biuro Urbanistyki i Architektury, Jelenia Góra, 2004

3.1.6 Warunki klimatyczne

Obszar gminy położony jest w aż pięciu piętrach klimatycznych regionu jeleniogórskiego. Piętro najniższe do wysokości około 450 m n.p.m. jest najcieplejsze, średnia roczna temperatura wynosi tu około 7°C. Piętro przejściowe ze średnią roczną temperaturą 6 – 6,5°C występuje na wysokości 450 – 600 m n.p.m. Piętro chłodne charakteryzujące się średnią roczną temperaturą na poziomie 5 – 5,5°C występuje na wysokościach 600 – 800 m n.p.m. a piętro zimne występujące na wysokości powyżej 800 m n.p.m. osiąga średnią 4,5°C.

W związku ze znacznym pofałdowaniem terenu na terenie gminy występują lokalne różnice w nasłonecznieniu a co za tym idzie także w rozkładzie temperatur i wilgotności powietrza. W rejonie den dolin rzek występują często inwersje termiczne, wydłużony jest także okres zalegania chłodnych i wilgotnych mas powietrza z tendencją do tworzenia się mrozowisk. Podobne, niekorzystne warunki panują w rejonach przydolinnych.

Najwięcej opadów przypada tu od maja do października z maksimum rocznym w lipcu i sierpniu.

Na terenach o charakterze górskim dominują wiatry północno – zachodnie, zachodnie i południowo – zachodnie. Na pozostałych terenach przeważają wiatry z zachodu i południowego zachodu.

Najlepsze warunki klimatyczne panują na południowych stokach o spadkach powyżej 8% i południowo – wschodnich stokach o spadkach powyżej 15%. Występuje tu dobre nasłonecznienie, rzadko notuje się mgły, są wolne od zastoisk chłodnego powietrza.

Najmniej korzystne są warunki klimatyczne na stokach o ekspozycji północnej. Są tu niższe temperatury maksymalne oraz wyższa wilgotność względna powietrza.

Wiele terenów mieszkaniowych w gminie Stara Kamienica zlokalizowana jest w dolinach potoków charakteryzujących się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi.

3.1.7 Gleby

Na większości obszaru gminy Stara Kamienica dominują gleby brunatne, a na południu gleby brunatne kwaśne. W większości wytworzone są one na glinach pylastych i tworzą kompleksy: pszenno-górski i zbożowo-górski. Duży udział ma tu kompleks użytków zielonych, słabych i bardzo słabych.

3.1.8 Lasy

Lasy na terenie gminy Stara Kamienica zajmują ponad 4 tyś. ha powierzchni. Zbiorowiska leśne zdominowane są tu przez monokulturowe lasy świerkowe. W niewielu miejscach występują lasy liściaste.

W północnej części gminy występują bory mieszane świeże. Dominuje w nich buk zwyczajny, a w runie jarzianka większa i marzanka wonna.

Niekiedy zbiorowiska leśne przechodzą w żyzną buczynę niżową i można w niej spotkać żywca cebulkowego. Nad ciekami występują fragmenty podgórskich łągów jesionowych, w drzewostanie dominuje jesion wyniosły a towarzyszy mu olsza czarna.

Lasy państwowe na terenie gminy Stara Kamienica znajdują się pod zarządem nadleśnictw w Lwówku Śląskim i Szklarskiej Porębie. Na terenie lasów Nadleśnictwa Szklarska Poręba obowiązuje plan urządzenia gospodarstwa leśnego z 1999 roku, a na terenach Nadleśnictwa Lwówek Śląski z 1991 roku i trwają prace nad nowym planem.

Wszystkie lasy państwowe na terenie gminy są lasami ochronnymi. Są one chronione z następujących powodów:

- w celu ochrony zasobów wód powierzchniowych i regulacji stosunków hydrologicznych na obszarze zlewni Bobru,
- w celu ochrony gleby przed erozją, wyjąłowieniem i obrywaniem się skał,
- z powodu uszkodzenia na skutek działalności przemysłowej,
- stanowią drzewostany nasienne, ostoje zwierzyny lub zawierają stanowiska roślin chronionych.

Lasy występujące w gminie zaliczane są do kompleksów o I, II lub III stopniu uszkodzeń. Spowodowane jest to działalnością przemysłową. Ochroną objęte są lasy drugiego i trzeciego stopnia uszkodzenia przemysłowego. Lasy najbardziej uszkodzone występują w górnej strefie Wysokiego Grzbietu i zajmują powierzchnię 209,06 ha.

3.2 OCHRONA PRZYRODY

3.2.1 Flora chroniona

Na terenie gminy Stara Kamienica stwierdzono występowanie 18 gatunków chronionych na 249 stanowiskach, w tym 12 gatunków podlega całkowitej ochronie:

- **gatunki całkowicie chronione**
 - Barwinek pospolity – *Vinca minor*
 - Lilia złotogłów – *Lilium martagon*
 - Kruszczyk szerokolistny – *Epipactis helleborine*
 - Naparstnica purpurowa – *Digitalis purpurea*
 - Parzydło leśne – *Aruncus sylvestris*
 - Podrzeń żebrowiec – *Blechnum spicant*
 - Storzyczek plamisty – *Dactylorhiza maculata*
 - Storzyczek szerokolistny – *Dactylorhiza majalis*
 - Szafran spiski – *Crocus scepusiensis*
 - Widłak jałowcowaty – *Lycopodium annotinum*

- Widłak wroniec – *Huperzia selago*
- Sromotnik bezwstydnny – *Phallus impudicus*

▪ **gatunki częściowo chronione**

- Kalina koralowa – *Viburnum opulus*
- Kruszyna pospolita – *Frangula alnus*
- Goryczka trojeściowa – *Gentiana asclepiadea*
- Konwalia majowa – *Convallaria majalis*
- Kopytnik pospolity – *Asarum europaeum*
- Paprotka zwyczajna – *Polypodium vulgare*

Spośród wszystkich gatunków chronionych najliczniejszą grupę tworzą gatunki występujące w lasach. Najliczniej spośród gatunków całkowicie chronionych występuje naparstnica purpurowa – aż na 73 stanowiskach i podrzeń żebrowiec 31 stanowiska, natomiast wśród roślin częściowo chronionych najliczniej występuje kruszyna pospolita na 52 stanowiskach. Pojedyncze stanowiska mają widłaki, barwinek pospolity, lilia złotogłów, parzydło leśne storczyk szerokolistny i szafran spiski.

Na terenie gminy występują liczne pomnikowe okazy drzew. Aktualnie ochroną pomnikową objęte są dwa okazy: lipa holenderska w Kromnowie o obwodzie pnia 440 cm i buk zwyczajny w Antoniowie – 455 cm.

W inwentaryzacji przyrodniczej sporządzonej dla województwa jeleniogórskiego w 1999 roku wskazano kolejne okazy drzew do objęcia ochroną pomnikową.

Tabela 2. Najciekawsze obiekty o walorach pomników przyrody żywej

Nazwa gatunku drzewa	Obwód pnia na wysokości 1,3 m [cm]	Miejsce występowania
2 x jarzab szwedzki – grupa drzew jednogatunkowa	175 i 240 (150+160)	Antoniów
Dąb szypułkowy	460	Antoniów
Dąb szypułkowy	430	Mała Kamienica
Dąb szypułkowy	360	Kopaniec
4 drzewa: 3 lipy drobnolistne i dąb szypułkowy – różnogatunkowy szpaler drzew	lipy: 450, 200 i 400 dąb: 520	Nowa Kamienica
ok. 20 drzew: buki zwyczajne i 1 świerk pospolity – różnogatunkowa grupa drzew	buki: od 280 do 340 świerk: 270	Barcinek
Jesion wyniosły	290	Antoniów
Żywotnik olbrzymi	175	Barcinek
Buk zwyczajny	435	Mała Kamienica
2 dęby szypułkowe – jednogatunkowa grupa drzew	300 i 313	Rybница

Dąb szypułkowy	370	Wojcieszycy Dolne
Lipa drobnolistna	365	Wojcieszycy Górne
2 dęby szypułkowe – jednogatunkowa grupa drzew	270 i 315	Stara Kamienica
2 jesiony pensylwańskie – jednogatunkowa grupa drzew	250 i 267	Rybnica

źródło: opracowanie własne na podstawie opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb prac projektowych – MPZP obrębów wiejskich gminy Stara Kamienica, Biuro Urbanistyki i Architektury, Jelenia Góra, 2004

3.2.2 Fauna chroniona

Ichtyofauna

Stosunkowo wysokie położenie gminy powoduje, że ciek wodne są w miarę czyste i nie prowadzą jeszcze ścieków z innych gmin. Problem stanowią ścieki bytowo – gospodarcze, wytwarzane przez mieszkańców gminy, które bez oczyszczania wpuszczane są do rzek i potoków. Jest to tym bardziej niekorzystne, że wiele rzek płynących przez gminę ma swoje źródła właśnie na terenie Starej Kamienicy.

W rzekach i strumieniach stwierdzono występowanie następujących gatunków ryb:

- pstrąg potokowy *Salmo trutta fario* (gatunek zagrożony, objęty ochroną częściową). Występuje w górnym biegu rzeki Kamienicy, powyżej Chromca, jest tam jedynym gatunkiem ryb. Pomimo dogodnych warunków nie występuje zbyt licznie, jedynie 10 osobników na 100 metrów bieżących rzeki.
- strzebla potokowa *Phoxinus phoxinus* (gatunek chroniony). Jest to gatunek charakterystyczny dla niewielkich płytkich strumieni górskich i podgórszych. W wodach płynących w rzece Kamienica na obszarze gminy znajduje dogodne dno do odbycia tarła, ale w górnym jej biegu woda jest zbyt zimna, by mogła tam występować. Podobnie sytuacja ma się w rzece Kamieniczka,
- sliz *Barbatula barbatulus* (gatunek chroniony). Gatunek o niewielkich wymaganiach, nie reagujący negatywnie na regulacje i unifikacje koryt rzek i strumieni. W Kamienicy jest bardzo liczny od miejscowości Stara Kamienica do granic gminy, a w rzece Kamieniczce od wsi Nowa Kamienica do ujścia do Kamienicy.

Stan rzek w gminie można ocenić jako dobry, lecz stały wzrost liczby terenów zabudowanych powoduje spływanie coraz większej ilości ścieków do wód powierzchniowych. Ten fakt stwarza zagrożenie dla lokalnych gatunków ryb.

Gady i płazy

Na terenie gminy Stara Kamienica zanotowano około 10 gatunków gadów i płazów, co stanowi prawie połowę wszystkich znanych gatunków w Polsce. Herpetofauna na terenie gminy składa się w większości z gatunków nizinnych, ale znaleziono też dwa gatunki typowo górskie: traszka górską i salamandra plamista.

Znaczna część herpetofauny gromadzi się w rejonach zbiorników wodnych, podmokłych łąk i terenów zadrzewionych. Poważnym problemem jest spadek poziomu wód gruntowych oraz eutrofizacja (zarastanie) zbiorników wody stojącej co powoduje ich zanikanie. Te czynniki znacznie wpływają na zmniejszenie populacji płazów. Większość gatunków (np. traszki i salamandry plamiste) przywiązuje się do określonych miejsc, dlatego wraz z zanikaniem zbiorników giną całe populacje.

Drugim podstawowym zagrożeniem jest narastający ruch kołowy. Na wszystkich szosach o większym natężeniu ruchu można spotkać setki przejechanych płazów. Skrajnym przykładem jest trasa w pobliżu stawów w Kopańcu. Miejsce to jest określone jako jedno z największych miejsc na Dolnym Śląsku, gdzie giną płazy. Aby zapobiec takiej sytuacji należy umieścić barierki i stosowne przepusty pod drogami, tak aby wędrujące płazy mogły swobodnie przechodzić pod drogą.

Kolejnym problemem jest stosowanie przez rolników środków ochrony roślin i nielegalne wylewanie zanieczyszczeń do zbiorników.

Awifauna

Na terenie gminy Stara Kamienica stwierdzono występowanie ponad 100 gatunków ptaków w tym wiele lęgowych. Podstawowy trzon stanowią gatunki ściśle związane z lasami i terenami otwartymi. Mniej liczną grupą są gatunki wodno-błotne oraz synantropijne. W większości są to gatunki chronione, w tym rzadkie i zagrożone, m.in.: pliszka górską, pluszcz, zimorodek, słonka, orzechówka, włośchatka, puszczyk i czeczotka.

Na terenie gminy Stara Kamienica zostały wyznaczone obszary które są cenne pod względem ornitologicznym:

1. Obszar źródeł rzeki Kamienicy, położony na Grzbiecie Kamienickim na wysokości od 830 do 980 m n.p.m. W tych rejonach w latach 1992-1999 zanotowano 3 cenne gatunki sów. Ponadto miejsce to jest charakterystyczne z uwagi na bardzo licznie występującego cietrzewia (jedno z najliczniejszych).
2. Fragment Wysokiego Grzbietu Gór Izerskich na zachód od kopalni „Stanisław”, gdzie stwierdzono występowanie cietrzewia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 stycznia 1995 roku, w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt w 1999 roku utworzono tu strefę ochronną.

3. Fragment Wysokiego Grzbietu Gór Izerskich na wschód od kopalni „Stanisław”, gdzie stwierdzono występowanie cietrzewia. . Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 stycznia 1995 roku, w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt w 1999 roku utworzono tu strefę ochronną.
4. Rzeka Mała Kamienna, na odcinku od źródeł do granicy gminy stwierdzono liczne występowanie pliszki górskiej i pluszcza. Jest to najważniejsze stanowisko pluszcza w Górach Izerskich. Mała Kamienna potencjalnym miejscem utworzenia stanowiska dokumentacyjnego. Z uwagi na okres lęgowy tych ptaków, jakiegokolwiek prace nie powinny być prowadzone w korycie rzeki w miesiącach marzec-lipiec.
5. Rzeka Kamienica, na odcinku od Starej Kamienicy do granicy gminy stwierdzono liczne występowanie pliszki górskiej i pluszcza. Miejsce nadaje się do utworzenia stanowiska dokumentacyjnego. Z uwagi na okres lęgowy tych ptaków, jakiegokolwiek prace nie powinny być prowadzone w korycie rzeki w miesiącach marzec-lipiec.

Ssaki

Nietoperze

Na terenie gminy Stara Kamienica zanotowano następujące gatunki nietoperzy: gacek brunatny, karlik malutki, nocek duży, nocek rudy, mopek i mroczek późny. Ponadto należy przypomnieć, że wszystkie gatunki nietoperzy w Polsce są chronione.

Populacja nietoperzy w miarę upływu lat zmniejsza się, a spowodowane jest to utratą bazy pokarmowej oraz miejsc do hibernacji i rozrodu. Losy nietoperzy uzależnione są głównie od dostępności do miejsc na kryjówki dzienne i kolonie rozrodcze, miejsc zimowania oraz żerowania. Działania antropogeniczne stale zagrażają i zmniejszają ilość potencjalnych kryjówek, w związku z tym ochrona nietoperzy i przeciwdziałanie zanikaniu tego gatunku jest bardzo istotna.

Ważnym problemem w ochronie nietoperzy są środki owadobójcze, stosowane w uprawach rolnych. Wchłanianie ich przez nietoperze powoduje większą śmiertelność u tych ssaków i obniża ich płodność.

Kolejnym problemem jest zmniejszanie potencjalnych terenów bazy pokarmowej, poprzez wycinanie zadrzewień śródpolnych i likwidowanie oczek i zbiorników wodnych.

Podobnie jest z wycinaniem starodrzewu, który jest bogaty w dziuple i jamy. Popularne w ostatnich czasach remonty poddaszy również przyczyniają się do likwidowania miejsc pobytu nietoperzy.

Pozostałe ssaki

Na terenie gminy Stara Kamienica stwierdzono obecność kilkudziesięciu gatunków ssaków. Do gatunków chronionych zaliczają się: jeż zachodni, kret, łasica łąska, orzesznica, ryjówka malutka, gronostaj, wiewiórka, wydra (pod ścisłą ochroną, zapisana w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt”) i rzęsorek rzeczek.

3.2.3 Tereny i obiekty chronione

▪ Rezerwat przyrody „Krokusy”

W granicach rezerwatu nie znajdują się obszary objęte „Zmianą studium...”.

Rezerwat ścisły „Krokusy” położony jest na śródleśnej łące około 1 km na południowy zachód od drogi Swieradów – Szklarska Poręba. Zajmuje powierzchnię 3,90 ha. Został utworzony w celu ochrony naturalnego stanowiska szafranów spiskich. Oprócz nich na terenach podmokłych rosną inne chronione gatunki między innymi przylaszczka pospolita, kokoryczka wielokwiatowa, jaskier kosmaty i pierwiosnka wyniosła.

▪ Park Krajobrazowy Doliny Bobru

W granicach Parku Krajobrazowego Dolina Bobru znajduje się obszar nr 10 objęty „Zmianą studium...”, natomiast w granicach otuliny PK znajduje się obszar nr 11 wskazany w „Zmianie studium...”.

Park Krajobrazowy Doliny Bobru został utworzony w 1989 roku uchwałą nr VIII/47/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze z dnia 16 listopada 1989 r. 23 marca 2001 rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego został uchwalony Plan Ochrony PK Dolina Bobru oraz zmienione jego granice. W granicach Parku leży północno – wschodnia część gminy Stara Kamienica.

Powierzchnia parku wynosi 12 295 ha a jego otuliny 11 465 ha.

Głównymi walorami tego obszaru są: urozmaicony przebieg Doliny Bobru, duża wartość ekosystemów leśnych, znaczne nagromadzenie zabytków kultury materialnej.

Znaczące jest także występowanie w graniach PK ważnych gatunków chronionych flory i fauny tj. przepiórka, myszołów, bocian czary czy gronostaj.

Celem ochrony PK Dolina Bobru jest ochrona krajobrazu, zachowanie struktury hydrograficznej Parku wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie geologicznej i geomorfologicznej różnorodności Parku.

W granicach Parku Krajobrazowego Doliny Bobru obowiązują zakazy zawarte w rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego Nr 38 z dnia 28

listopada 2008r. w sprawie Parku Krajobrazowego Doliny Bobru (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 317 poz. 3937).

Położenie obszarów w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Doliny Bobru, która stanowi na mocy przepisów odrębnych strefę ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody wyznaczoną w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka, także skutkuje ograniczeniami w zagospodarowaniu przestrzennym w celu zapobieżenia negatywnym skutkom na przyrodę PK.

▪ **Obszar Chronionego Krajobrazu Karkonosze – Góry Izerskie**

Obszar chronionego Krajobrazu Karkonosze – Góry Izerskie został ustanowiony na mocy uchwały nr XIV/95/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze z dnia 27 listopada 1986 roku. Aktualnie uchwała WRN straciła moc i trwają przygotowania do wydania przez Wojewodę rozporządzenia dotyczącego utworzenia OChK. Teren OChK obejmował południowo – zachodnią część gminy Stara Kamienica. Przygotowywana dokumentacja Obszaru określa roboczo przebieg północno – wschodnią granicę wzdłuż granicy otuliny PK Doliny Bobru.

Obszar ten został Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego w marcu 1999 roku anulowany.

▪ **Strefa ochrony Uzdrowiska „Cieplice Zdrój”**

W granicach rezerwatu nie znajdują się obszary objęte „Zmianą studium...”.

Strefa ochrony uzdrowiskowej została utworzona na mocy uchwały nr VI/41/70 WRN we Wrocławiu w 1970 r. o ustanowieniu statutu uzdrowiska Cieplice Śląskie Zdrój. Obejmuje ona miasto Jelenia Góra, część gminy Piechowice i południową część gminy Stara Kamienica. Została utworzona w celu ochrony warunków naturalnych koniecznych do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w Cieplicach Śląskich Zdroju.

▪ **Parki podworskie i cmentarze objęte ochroną konserwatorską**

- Park przypałacowy z XVII wieku w Barcinku nr 131
- Park przypałacowy z początku XX wieku w Barcinku nr 55
- Cmentarz przykościelny z początku XVI wieku wraz z 50 letnią aleją kasztanową w Kopańcu

▪ **Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000**, która tworzą 2 typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). W granicach gminy Stara Kamienica znajdują się :

- **Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” (PLH020102)** – jego granicach znajdują się

wskazane w „Zmianie studium...” obszar nr 5 (obr. Antoniów) obszar nr 6 (obręb Mała Kamienica) oraz obszar nr 9 (obręb Kopaniec).

Jest to obszar o powierzchni 5834,20 ha obejmujący najbardziej na zachód wysunięty fragment polskich Sudetów - podnóże Gór Izerskich (Kamienicki Grzbiet). Obszar obejmuje półnaturalne górskie łąki i murawy użytkowane ekstensywnie (12% terenu), zachowane głównie wzdłuż cieków oraz lasy i zadrzewienia śródpolne (lasy iglaste - 13%, liściaste 3%, mieszane 11% powierzchni). Tereny uprawne zajmują 57% obszaru. Jest to jedyne stanowisko wszewłogi górskiej - atlantyckiego gatunku znanego w Polsce tylko z Sudetów Zachodnich. Obok wszewłogi występuje tu wiele innych, cennych gatunków zwierząt np. Euphydryas aurinia - największe znane stanowisko w Polsce Południowo-Zachodniej oraz modraszki - miejsce występowania ponad 2% populacji krajowej.

- **Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Góry Izerskie”** (PLB020009) - w jego granicach znajdują się wskazane w „Zmianie studium...” obszar nr 4 (obr. Kromnów), obszar nr 5 (obr. Antoniów) obszar nr 8 (obr. Kopaniec) oraz obszar nr 9 (obręb Kopaniec), natomiast obszary nr 6 (obr. Mała Kamienica), nr 7 (obr. Mała Kamienica), nr 14 (obr. Kromnów) znajdują się w jego bliskim sąsiedztwie. Obszar ten został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. u. Nr 25 poz. 133). Obszar nr PLB020009 ma istotne znaczenie jako ostoja gatunków wymienionych w załączniku I dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dziko żyjącego ptactwa. Gatunki wymagające ochrony, których liczebność pozwala na zakwalifikowanie ww. obszaru do wyznaczenia jako obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 stanowią: derkacz, sóweczka, włośchatka, dzięcioł zielonosiwy, cietrzew.
- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Bobrem”** (PLH020054) - w jego granicach nie znajdują się obszary objęte „Zmiana studium...”.

Przełomowa dolina rzeki Bóbr stanowi granicę pomiędzy Pogórzem Kaczawskim a Izerskim na odcinku od Siedlęcina (4 km na północ od Jeleniej Góry) po Wleń. Obszar obejmuje koryto Bobru wraz z otaczającymi je wzgórzami o silnie zróżnicowanej budowie geologicznej, w skład której wchodzi m.in. bazalty, wapień i piaskowce. Liczne doliny bocznych dopływów tworzą głębokie jary będące siedliskiem rzadkich gatunków roślin i zwierząt. W pokryciu terenu dominują lasy oraz łąki i pastwiska. Pozostała część obszaru jest

zajęta przez pola uprawne i zabudowania. Na terenie obszaru występuje 13 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, a wśród nich doskonale zachowane płaty naturalnych lasów liściastych. Jest to trzecie co do wielkości, po Pogórzu Kaczawskim i Przełomie Pełcnicy, skupisko płatów priorytetowego siedliska grądu zboczowego *Aceri-Tilietum*. Do doskonale zachowanych należą bardzo bogate w gatunki wilgotne murawy bliźniczkowe koło Wojciechowa, zaś na łąkach i bogatych w storczyki murawach kserotermicznych koło Radomic między Wleniem a Wojciechowem, notowano znaczące dla regionu sudeckiego populacje *Maculinea nausithous*, *Maculinea telejus* oraz *Lycaena dispar*. Ważnym siedliskiem jest także koryto Bobru w których występują cztery gatunki ryb z Załącznika II Dyrektywy. Obszar cenny także z uwagi na występowanie roślin i zwierząt związanych z podłożem bazaltowym. Siedliska te zajmują niewielkie, rozproszone powierzchnie na całym obszarze. Ogółem odnotowano tu 11 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy. Obszar w większości położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Doliny Bobru (12 292 ha, 1989) z rezerwatem przyrody Góra Zamkowa (21 ha, 1994).

3.2.4 Obszary i obiekty proponowane do ochrony

Na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej wytypowano obiekty i obszary zasługujące na objęcie ochroną.

W granicach wskazanych niżej obszarów nie znajdują się obszary objęte „Zmianą studium...”.

▪ Dolina potoku Kamiennej Małej

Dolina potoku Kamiennej Małej jest miejscem, w którym na stosunkowo małym obszarze występuje ponad pięćdziesiąt stanowisk roślin pod ochroną. Stwierdzono tu dziesięć gatunków chronionych roślin, w tym podrzeń żebrowiec i rośliny z rodziny storczykowatych.

▪ Dolina potoku Kamienica

Dolina potoku Kamienica tworzy głęboki jar tuż przy granicy gminy o długości około 1km. Znajduje się tu wiele interesujących zbiorowisk roślinnych. Występuje tu rzadki gatunek chroniony – parzydło leśne a także rutewka orlikolistna, konwalia majowa i paprotka zwyczajna.

▪ Łąki w pobliżu Jaroszyc

Dominują tu subatlantyckie gatunki – szewłoga górska i kostrzewa czerwona. Stwierdzono tu także jedno z dwóch na terenie gminy stanowisko chronionej rośliny z rodziny storczykowatych - storczyka szerokolistnego.

▪ Grzęda skalna na Wysokim Kamieniu

Utwór ten posiada twardzielcowy charakter. Znajdują się na niej ciekawe formy skalne. Rozciąga się z niej wspaniała panorama Sudetów.

▪ **Grupa skałek na szczycie Zwaliska**

Występują tu unikalne formy skalne oraz wybitne walory widokowe.

▪ **Dolny bieg Kamienicy i Więżca**

Jest to pięknie wykształcona dolina wciosowa o krętym przebiegu. Występują tu progi skalne w litym dnie potoku. Ochroną należało by objąć dolinę Kamienicy aż do zabudowań byłego sanatorium w Barcinku, dolinę Więżca aż do pierwszych zabudowań Pasiecznika oraz końcowe odcinki dolin potoków uchodzących do Kamienicy.

▪ **Dolina Piekielnika i jego dopływów oraz tzw. Wądół**

Pięknie wykształcona dolina wciosowa o stromych zboczach z wieloma skałkami oraz progami skalnymi w korycie Piekielnika i kaskadami.

Ponadto proponuje się objąć ochroną pomnikową następujące **okazy przyrody nieożywionej**:

- skałkę Młyniec w Kopańcu,
- Zbójeckie Skały,
- skałkę Dzwonnica na Wysokim Grzbiecie,
- skałki na Zwalisku na Wysokim Grzbiecie,
- skałkę Guzek koło Starej Kamienicy,
- grzędę skalną nad Więżcem.

Rozdział powyższy „3.2. Ochrona przyrody” opracowano na podstawie uzyskanych materiałów, tj:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica gł. proj.: arch. A. Podworska – Michalak, Biuro Obsługi Inwestycji „DOM” Sp. z o.o. w Jeleniej Górze – pracownia projektowa, Jelenia Góra 1999,
- „Inwentaryzacja przyrodnicza woj. jeleniogórskiego – Stara Kamienica”, W. Fulica - Jankowski, Wrocław 1999,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb projektowych – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obrębów wiejskich gminy Stara Kamienica, Biuro Urbanistyki i Architektury, kierownik zespołu arch. Grażyna Grajek, Jelenia Góra 2004.

3.3 STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

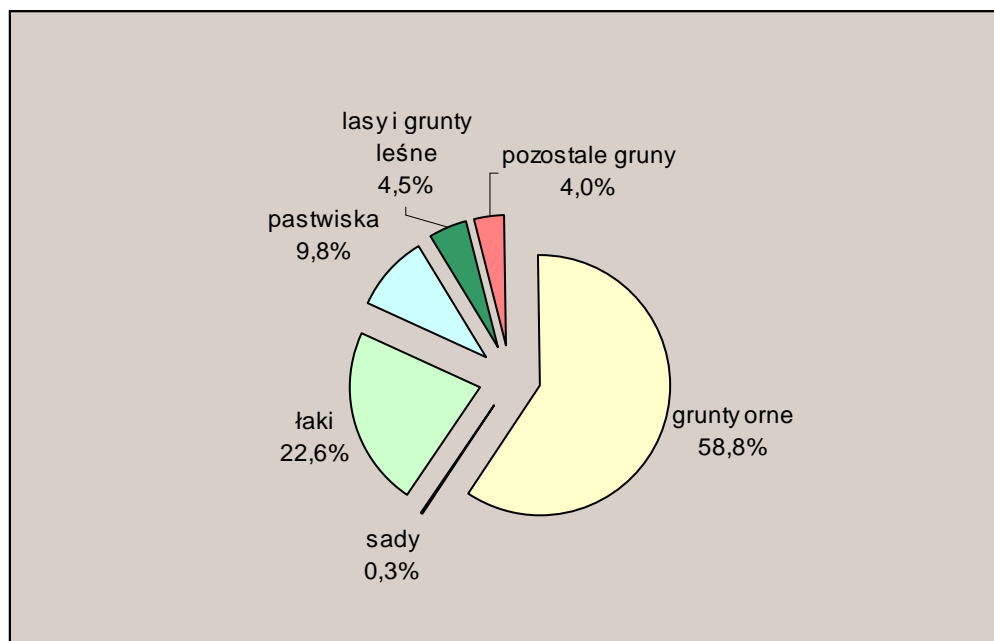
3.3.1 Warunki naturalne rolnictwa

Gmina Stara Kamienica (powiat jeleniogórski) jest gminą rolniczo-turystyczną zajmującą powierzchnię 11 046 ha z czego 6 122 ha (55,4%) stanowią grunty rolne, a lasy 3.999 ha czyli 36% powierzchni ogólnej gminy.

W gruntach rolne użytki rolne zajmują 5 601 co stanowi 91,5%, a lasy i grunty leśne zajmują 277 ha to 4,5%. Strukturę użytków rolnych przedstawia wykres 1. Dla porównania średnio w powiecie jeleniogórskim użytki rolne zajmują 40,5%, a lasy i grunty leśne 50,0%.

Wśród użytków rolnych, grunty orne zajmują prawie 58,8%, łąki 22,6% pastwiska 9,8%, zaś sady 0,3%. Lasy stanowią 4,5%, a 4,0% przypada na pozostałe grunty.

Wykres 1. Struktura użytków rolnych w Starej Kamienicy, dane z NSP 2002, r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, gmina wiejska Stara Kamienica, WUS 2004

Na rozmieszczenie gleb i ich jakość zasadniczy wpływ ma litologia oraz ukształtowanie terenu, związku z tym na całym obszarze dominują gleby brunatne lub gleby brunatne kwaśne. Pod względem gatunkowym są to gleby gliniaste pyłowe. Na terenie gminy Stara Kamienica przeważają gleby pszenne górskie i zbożowe górskie. Na całym obszarze zaznacza się znaczny udział kompleksu użytków zielonych, słabych i bardzo słabych. Gleby na obszarach górskich mają z reguły niską przydatność rolniczą i w dużej mierze ulegają erozji, niemniej występują w gminie Stara Kamienica również kompleksy gleb chronionych, sprzyjających rozwojowi rolnictwa. Stwarza to możliwości i warunki do uzyskiwania wyższych efektów w produkcji rolniczej.

Podsumowując, warunki naturalne predysponują gminę Stara Kamienica do rozwoju produkcji roślinnej i zwierzęcej.

3.3.2 Struktura agrarna i liczba gospodarstw

Zarówno na tle regionu, jak i kraju, wskaźniki dotyczące wielkości gospodarstw w gminie Stara Kamienica są zbliżone do struktury agrarnej w Województwie Dolnośląskim. Dane porównawcze w tym zakresie przedstawia tab.3 i wykres 2.

Tabela 3. Struktura wielkości gospodarstw rolnych gminy Stara Kamienica, Województwa Dolnośląskiego i Polski, dane z NSP 2002 r.

	Polska		Województwo Dolnośląskie		Gmina	
		W %		W %		W %
Ogółem	2933228	100	141336	100	852	100,0
0-1	977087	33,3	57993	41,0	386	45,3
0-5	1146890	39,1	48519	34,3	287	33,7
5-10	426869	14,6	16571	11,7	71	8,3
10-15	182685	6,2	7594	5,4	45	5,3
15 i więcej	199697	6,8	10659	7,5	63	7,4

źródło: Opracowanie Własne na podstawie: wydawnictwa GUS 2004 i 2003. Dane NSP 2002 r.

W porównaniu do Woj. Dolnośląskiego i kraju gmina ma większy udział gospodarstw małych do 1 ha oraz od 1 - 5 ha. Kategoria gospodarstw o powierzchni od 5 - 10 ha stanowi natomiast odsetek mniejszy niż w województwie a udział gospodarstw o powierzchni od 10 - 15 ha i powyżej 15 ha jest zbliżony do wskaźników wojewódzkich.

Tabela 4. Grupy obszarowe gospodarstw rolnych wg siedziby gospodarstwa, w tym gospodarstwa indywidualne w gminie Stara Kamienica z NSP 2002 r.

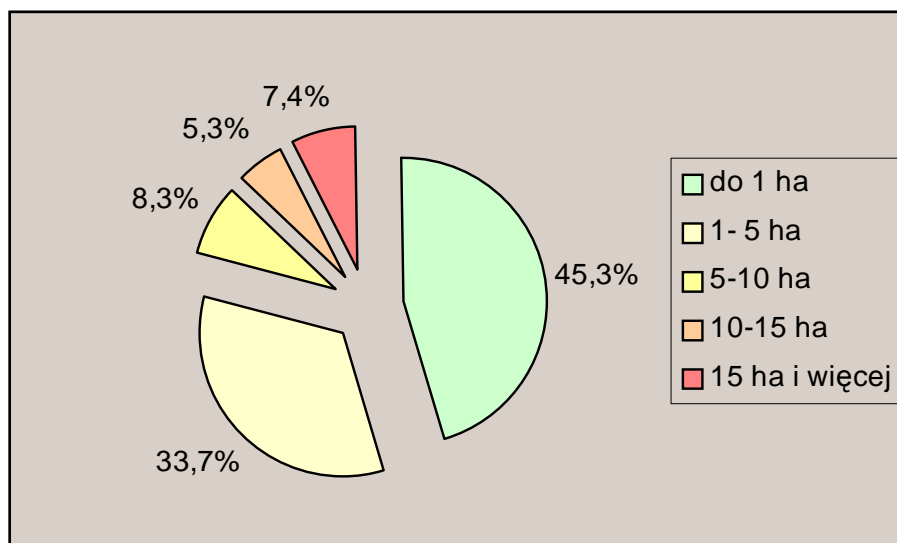
	Gospodarstwa	powierzchnia w ha			zasiewy	
		ogółem	w tym		Gospodarstwa	powierzchnia w ha
		użytki rolne	Lasy i grunty leśne			
Ogółem	852	6122	5601	277	256	2263
do 1 ha	386	202	156	14	69	14
1-5	287	713	643	21	85	85
5-10	71	547	511	13	33	70
10-15	45	571	534	21	26	138
15 ha i więcej	63	4089	3757	208	43	1956
W tym gospodarstwa indywidualne						
Ogółem	849	4997	4536	243	253	1497
do 1 ha	386	202	156	14	69	14
1-5	286	707	639	19	84	83
5-10	71	547	511	13	33	70

10-15	44	559	522	21	25	133
15 ha i więcej	62	2981	2708	176	42	1197

źródło: Wydawnictwa GUS 2004 i 2003. Dane NSP 2002 r.

Tabela 4 zawiera zestawienie grup obszarowych gospodarstw rolnych w gminie Stara Kamienica w tym dla gospodarstw indywidualnych. Zdecydowanie przeważają gospodarstwa indywidualne, w ich zasobach znajduje się też większość powierzchni użytkowana rolniczo w gminie.

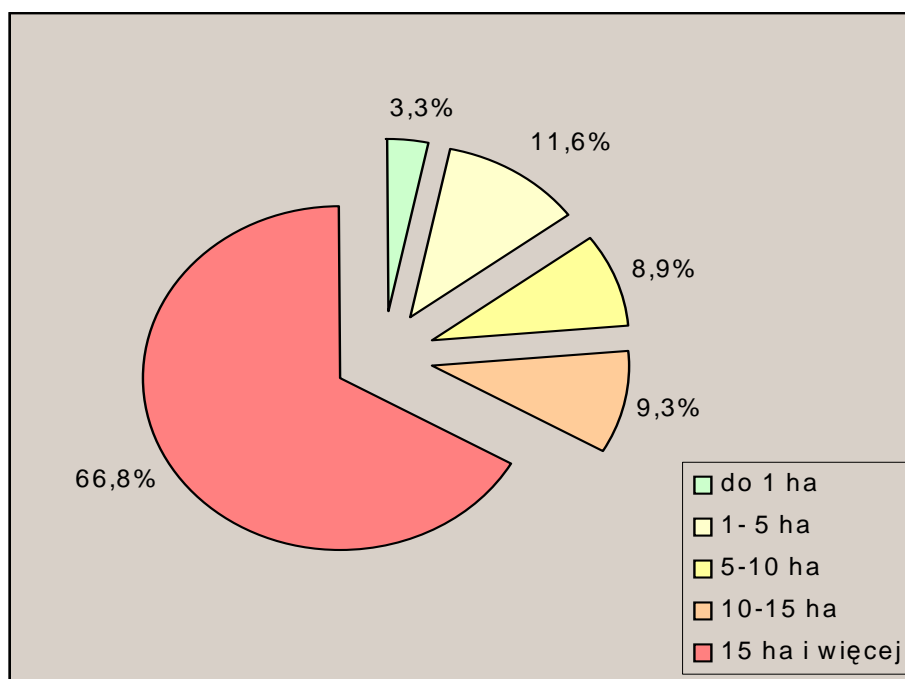
Wykres 2. Struktura gospodarstw rolnych gminy Stara Kamienica wg wielkości,

dane z NSP 2002 r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie Podstawowe informacje ze Spisów Powszechnych, gmina wiejska Stara Kamienica, WUS 2004

Wykres 3. Struktura powierzchni gospodarstw rolnych gminy Stara Kamienica wg

wielkości, dane z NSP 2002 r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie Podstawowe informacje ze Spisów Powszechnych, gmina wiejska Stara Kamienica WUS 2004

Porównując dwa wykresy, nr 2 i 3, można zauważyć interesujące zależności. 45,3% gospodarstw na terenie gminy Stara Kamienica o powierzchni do 1 ha skupia 3,3% powierzchni gospodarstw rolnych. Kolejne 33,7% gospodarstw o powierzchni od 1-5 ha stanowi 11,6% powierzchni ogólnych gospodarstw. Z kolei 7,4% gospodarstw w gminie Stara Kamienica o areale powyżej 15 ha zajmuje aż 66,8% powierzchni gospodarstw rolnych.

Ponad 66,8 % powierzchni gospodarstw tworzą gospodarstwa powyżej 15 ha powierzchni, a gospodarstwa do 1 ha zajmują tylko około 3,3 %. Te zestawienia potwierdzają korzystną strukturę agrarną gminy. Ponadto ilość i wielkość największych gospodarstw świadczy o właściwych kierunkach rozwoju rolnictwa w gminie.

Połowa gospodarstw nie prowadzi działalności rolniczej i pozarolniczej (50,6%), a tylko 35,8% prowadzi działalność wyłącznie rolniczą. Działalność wyłącznie pozarolniczą prowadzi 9,1 % gospodarstw, natomiast tylko 4,5 % prowadzi działalność rolniczą i pozarolniczą. Te informacje zestawiono w tabeli 5.

Tabela 5. Gospodarstwa rolne wg rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej, NSR 2002 r.

		gospodarstwa	
ogółem		852	100%
Gospodarstwa Prowadzące działalność	wyłącznie rolniczą	305	35,8
	wyłącznie pozarolniczą	78	9,1
	rolniczą i pozarolniczą	38	4,5
Nie prowadzące działalności rolniczej i pozarolniczej		431	50,6

źródło: Wydawnictwa GUS 2004 i 2003. Dane NSP 2002 r.

Jeszcze wiele gospodarstw rolnych prowadzi produkcję wielokierunkową, bez wyraźnie określonej specjalizacji. Nie sprzyja to unowocześnieniu produkcji, co umożliwiłoby obniżenie kosztów oraz poprawę jakości i wpłynęłoby na wzmocnienie konkurencyjności produkcji. W zdecydowanej większości gospodarstw uprawia się zboża i prowadzi chów zwierząt gospodarskich. Gospodarstwa większe z reguły są nastawione na produkcję specjalistyczną.

3.3.3 Produkcja roślinna

Ogólna powierzchnia zasiewów w gminie wynosi 2263 ha, co stanowi 20,5 % powierzchni ogólnej gminy. W tym 1497 ha zasiewów znajduje się w gospodarstwach indywidualnych.

Tabela 6 Powierzchnia zasiewów i struktura według rodzaju upraw w gminie Stara Kamienica na tle Województwa Dolnośląskiego i kraju w 2002 r.

	Stara Kamienica		Województwo Dolnośląskie		Polska	
	Ha	%	ha	%	ha	%
ogółem	2263	100	707186	100	10764289	100
zboża ogółem	1892	83,6	556045	78,6	8293690	77,1
W tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	1694	74,8	460960	65,2	6574000	61,0
strączkowe jadalne na ziarno	21	0,9	1949	0,3	45415	0,4
ziemniaki	90	4,0	35735	5,1	803385	7,5
przemysłowe	129	5,7	84653	12	757497	7
pastewne	51	2,2	16757	2,4	562136	5,2
pozostałe	81	3,6	12047	1,7	302166	2,8

źródło: Wydawnictwa GUS 2004 i 2003. Dane NSP 2002 r.

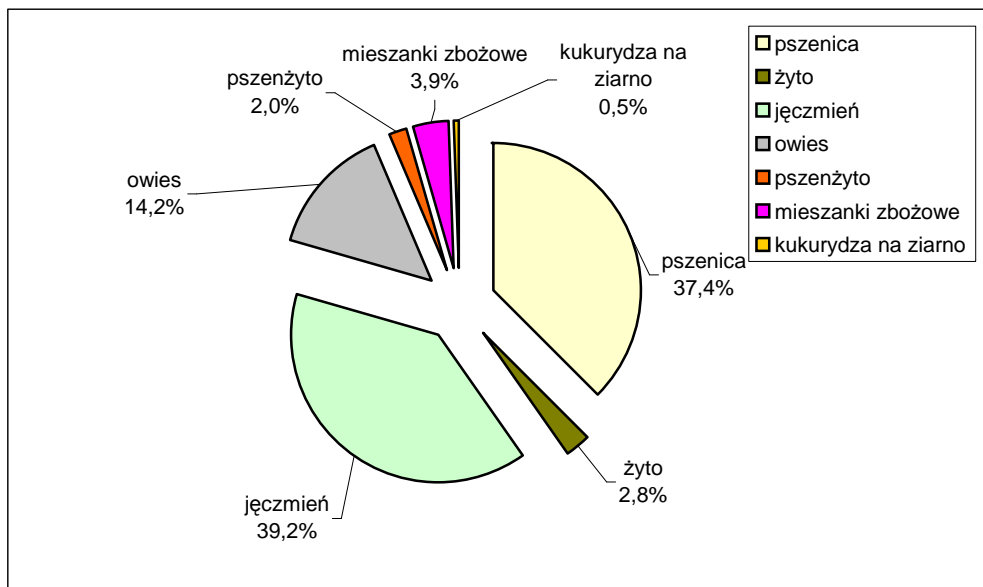
Tabela 6 przedstawia powierzchnię zasiewów i strukturę według rodzaju upraw na tle Województwa Dolnośląskiego i kraju.

W strukturze zasiewów w gminie Stara Kamienica największy odsetek zajmują uprawy zbożowe (83,6 % ogólnej powierzchni zasiewów). Jest to wskaźnik najwyższy w porównaniu ze średnią dla Polski i Województwa Dolnośląskiego. Stara Kamienica posiada także największy udział powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi na tle województwa i kraju.

Następną pozycję w strukturze zasiewów zajmują rośliny przemysłowe (5,7%). Ten odsetek jest to nieco niższy niż w skali kraju (7%) oraz w Województwie Dolnośląskim (12%). Dalsze miejsce zajmują zasiewy ziemniaków (4,0%) i w tej kategorii gmina Stara Kamienica zajmuje najdalsze miejsce na tle porównywanych jednostek.

Wykres 4 przedstawia strukturę powierzchni zasiewów zbóż ogółem. W gminie wśród upraw zbożowych dominuje uprawa jęczmienia - 39,2% i pszenicy - 37,4% oraz owsa - 14,2%. Pozostałe zboża i mieszanki stanowią zaledwie 9,2% ogólnej powierzchni zasiewów zbóż.

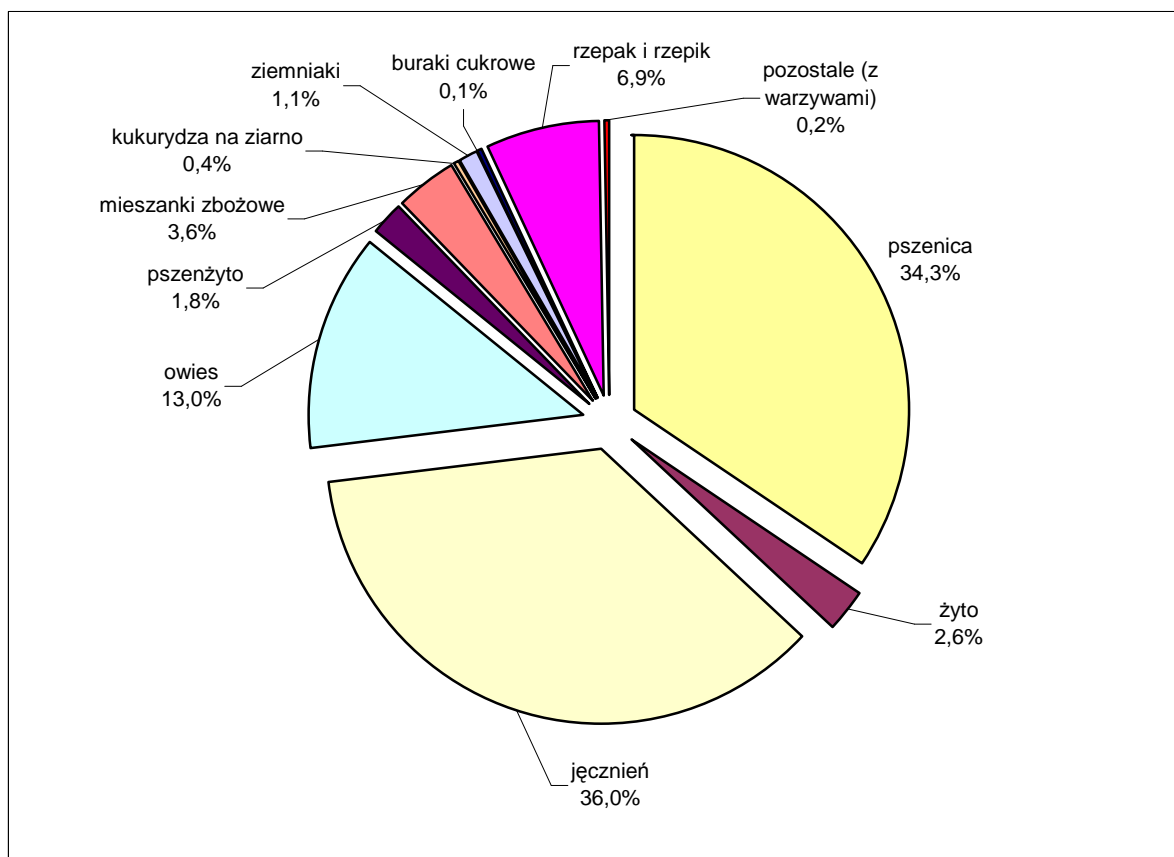
Wykres 4. Struktura powierzchni zasiewów zbóż ogółem w gminie Stara Kamienica w 2002 r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie Podstawowe informacje ze Spisów Powszechnych, gmina wiejska Stara Kamienica, WUS 2004

Wykres 5 przedstawia strukturę powierzchni zasiewów głównych ziemiopłodów w gminie w 2002 r. W strukturze tej dominują zboża, zajmując trzy pierwsze miejsca pod względem areалу, a których łączna powierzchnia uprawy przekracza 83%. Największą powierzchnię - 36% zajmuje uprawa jęczmienia, na drugim miejscu znajduje się pszenica 34,3% powierzchni zasiewów głównych ziemiopłodów w gminie Stara Kamienica. Uprawa owsa zajmuje 13% pow. areálu w gminie. Kolejne uprawy to rzepak i rzepik (6,9%), mieszanki zbożowe (3,6%), żyto (2,6%) i pszenżyto (1,8%). Stosunkowo małą powierzchnię zasiewów głównych ziemiopłodów zajmują uprawy ziemniaków (1,1%), buraków cukrowych (0,1%) kukurydzy na ziarno (0,4%) oraz warzyw (0,2%).

Wykres 5. Struktura powierzchni zasiewów głównych ziemiopłodów

źródło: Opracowanie własne na podstawie: Podstawowe informacje ze Spisów Powszechnych, gmina wiejska Stara Kamienica WUS 2004

Struktura zasiewów w dużym stopniu odzwierciedla warunki glebowo – klimatyczne gminy, wśród których przeważają gleby typu górskiego. Wiodącym kierunkiem działalności rolniczej jest produkcja roślinna. W strukturze zasiewów dominują zboża. Wśród gmin powiatu jeleniogórskiego gmina Stara Kamienica przeznaczająca 91,3% gruntów ornych pod zasiewy zbóż.

3.3.4 Produkcja zwierzęca

Drugim kierunkiem produkcji rolniczej po produkcji roślinnej jest w gminie produkcja zwierzęca. Dominuje w niej hodowla bydła i trzody chlewnej.

Według danych uzyskanych w spisie powszechnym w 2002 roku pogłowie bydła liczyło tu 625 sztuk, a pogłowie trzody chlewnej 358 sztuk.

Podobnie jak w całym kraju, w gminie Stara Kamienica spadło pogłowie bydła jak i trzody chlewnej, ta zmiana z jednej strony jest przejawem przemian gospodarczych w kraju, zmniejszenia opłacalności drobnej hodowli, a z drugiej postępującego procesu intensyfikacji produkcji rolniczej. Gmina posiada

stosunkowo (na tle powiatu jeleniogórskiego) korzystne warunki glebowe, co stwarza możliwości rozwoju produkcji roślinnej.

Pogłowie podstawowych zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych istotnie odbiega od przeciętnej obsady w kraju, co również potwierdza wcześniejsze wnioski. Jedynie pogłowie bydła zbliżone jest do wielkości danych dotyczących hodowli w województwie. Podstawowe wskaźniki dla gminy Stara Kamienica, w tym zakresie, na tle Województwa Dolnośląskiego i Polski w 2002 r. ilustruje tabela nr 7.

Tabela 7. Zwierzęta gospodarskie w szt. na 100 ha w gminie Stara Kamienica na tle Województwa Dolnośląskiego i Polski w 2002 roku

Lp.	pozycja	Gmina Stara Kamienica	Województwo Dolnośląskie	Polska
		2002	2002	2002
1.	Bydło ogółem	11,2	13,6	32,7
2.	Trzoda chlewna ogółem	6,4	53,5	110,2

źródło: Opracowanie własne na podstawie wydawnictw GUS 2004 i 2003 r.

W omawianym okresie w gminie Stara Kamienica znacznie zmniejszyła się liczba koni i owiec w porównaniu do województwa czy kraju.

Według najnowszych danych spisowych 106 gospodarstw w gminie zajmuje się hodowlą bydła, co daje średnio 5,9 sztuki na gospodarstwo. Natomiast hodowlą trzody chlewnej zajmuje się 41 gospodarstw i na jedno gospodarstwo przypada 8,7 sztuk trzody chlewnej.

Tabela 8 przedstawia liczbę podstawowych zwierząt gospodarskich w porównaniu do województwa i kraju według spisu rolnego w 2002 roku.

Tabela 8. Zwierzęta gospodarskie w sztukach w gminie Stara Kamienica na tle województwa i Polski w 2002 r.

Wyszczególnienie	Bydło		Trzoda chlewna		Drób ogółem
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy	
W sztukach					
Polska	5532728	2873165	18628910	1918393	198783484
Województwo Dolnośląskie	141316	63580	556049	58105	10758323
Gmina Stara Kamienica	625	301	358	39	13490

źródło: Opracowanie własne na podstawie: wydawnictw GUS.

Tabela 9 zestawia liczbę hodowanych zwierząt i gospodarstw rolnych zajmujących się hodowlą wg danych NSP z 2002 r. Najpowszechniej w 14% gospodarstw hoduje się drób, dalej bydło (12,4%) i trzodę chlewną (11,4%).

Pozostałe zwierzęta są hodowane w niewielkich ilościach, najczęściej są to kozy i króliki 2,8% i pszczoły 2,3%.

Tabela 9. Zwierzęta gospodarskie w sztukach ogółem i w gospodarstwach indywidualnych w gminie Stara Kamienica oraz udział gospodarstw zajmujących się ich hodowlą w 2002 r.

	Zwierzęta		gospodarstwa
	ogółem W sztukach	w tym w gospodarstwach indywidualnych	% gospodarstw rolnych ogółem
Bydło	625	625	12,4
w tym krowy	301	301	11,7
trzoda chlewna	289	289	11,4
w tym lochy	39	39	1,6
Owce	62	62	1,6
Kozy	100	100	2,8
króliki (samice)	80	80	2,8
pnie pszczele	125	125	2,3
drób ogółem	13490	7070	14,0
obsada zwierząt gospodarskich w sztukach przeliczeniowych na 100 ha użytków rolnych	11	14	x

źródło: Wydawnictwa GUS 2004 i 2003. Dane NSP 2002 r.

Wg najnowszych danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku gmina Stara Kamienica liczy 906 obiektów budowlanych, w tym 166 obór i 276 stodół. Ponadto na terenie gminy znajduje się 65 kurników i 38 chlewni, a 9 gospodarstw posiada przechowalnie owoców, warzyw i ziemniaków o łącznej pojemności 385 tony.

Na terenie gminy działają instytucje wspomagające rolnictwo. Są to:

- Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Świdnicy,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Bank Gospodarki Żywnościowej, oddział w Jeleniej Górze.

4 STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Liczne udokumentowane stanowiska archeologiczne wskazują, że działalność człowieka na tych terenach rozpoczęła się już w V w. Obecny układ osadniczy datuje się na XII – XIV wiek i wiąże się go z rolnictwem, poszukiwaniem rzadkich kruszców i kamieni szlachetnych oraz tkactwem. Najstarsze zabytki datowane są na XII w., ale największa ich liczba pochodzi z ostatniego stulecia.

Do najcenniejszych zabytków na terenie gminy należą cmentarze, kościoły zabytkowe, założenia folwarczne i pałacowo – parkowe, obiekty mieszkalno – zagrodowe, a także obiekty techniczne.

Na terenach otwartych można zauważyć ślady kultury agrarnej i pasterskiej – kamienne mury oporowe i ochronne, ślady systemów melioracji itp.

W układach urbanistycznych dominują formy łańcuchowe i ulicowe. Najdłuższy ciąg zabudowy obejmuje dolinę Kamienicy. Przylegające do siebie wsie Kromnów, Stara Kamienica i Barcinek tworzą łańcuch o długości 12 km. Występują tu często duże, wieloobietkowe założenia mieszkalno – gospodarcze.

Dla terenów obejmujących północne zbocza Gór Izerskich charakterystyczne jest natomiast rozproszenie zabudowy o mniejszych gabarytach.

4.1 WARTOŚCI ŚRODOWISKA KULTUROWEGO OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

Obiekty zabytkowe na terenie gminy chronione są poprzez:

- wpisanie do rejestru zabytków i ewidencji WKZ,
- ustalenie stref ochrony konserwatorskiej „A”, „B” i „K”,
- ustalenie i udokumentowanie stanowisk archeologicznych.

4.1.1 Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Tabela 10. Obiekty wpisane do rejestru zabytków w gminie Stara Kamienica

Lp	Miejscowość	Obiekt	Nr.rej.
1	Antoniów	Budynek mieszkalny nr 77	805/J
2	Bacinek	Kościół filialny pw Św. Michała Archanioła	1427
3	Barcinek	Pałac	661/J
4	Barcinek	Park Przypałacowy	708/J
5	Kopaniec	Kościół parafialny pw Św. Antoniego	1141
6	Kopaniec	Kaplica grobowa J.S.Brennera	701/J
7	Kromnów	Kościół ewangelicki	982/J
8	Kromnów	Kościół filialny pw Św. Jerzego	1409
9	Mała Kamienica	Kościół filialny pw Św. Barbary	1405
10	Nowa Kamienica	Kościół filialny pw Święcia Głowy Św. Jana Chrzciciela	1415
11	Rybnica	Kościół filialny pw Św. Katarzyny	1418
12	Rybnica	Zamek – ruina	961
13	Stara Kamienica	Zamek – ruina	1424
14	Stara Kamienica	Kościół parafialny pw Święcia Głowy Św. Jana Chrzciciela	1142
15	Wojcieszyce	Kościół parafialny pw Św. Barbary	1426

źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków we Wrocławiu

4.1.2 Obiekty wpisane do ewidencji WKZ

Na terenie gminy Stara Kamienica aż 735 obiektów jest wpisanych do ewidencji obiektów zabytkowych:

- Stara Kamienica – 158,
- Antoniów – 43,
- Barcinek – 73,
- Chromiec – 53,
- Kopaniec – 70,
- Kromnów – 62,
- Mała Kamienica – 55,
- Nowa Kamienica – 27,
- Rybnica – 105,
- Wojcieszycy – 89.

Wykaz obiektów wpisanych do ewidencji WKZ, jest w posiadaniu gminy. Obiekty zabytkowe w większości są w bardzo złym stanie technicznym.

4.1.3 Obiekty wskazane do objęcia rejestrem zabytków

W gminie Stara Kamienica znajdują się obiekty, które proponuje się wpisać do rejestru zabytków. Szczegółowe zestawienie znajduje się w opracowaniu¹ wykonanym do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica, które znajduje się w posiadaniu gminy.

Tabela 11. Liczba obiektów, które postuluje się wpisać do rejestru zabytków w gminie Stara Kamienica w według opracowania będącego w posiadaniu gminy

	Miejscowość	Liczba obiektów, które postuluje się wpisać do rejestru zabytków
1.	Stara Kamienica	20
2.	Antoniów	11
3.	Barcinek	19
4.	Chromiec	13
5.	Kopaniec	23
6.	Kromnów	6
7.	Mała Kamienica	5
8.	Nowa Kamienica	8
9.	Rybnica	9
10.	Wojcieszycy	13

Źródło: K. Kurek, M Allen „Ocena wartości historycznych i kulturowych’ w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica – uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 z dnia 18.02.2000 autorstwa arch. Anny Podworskiej-Michalak z zespołem projektowym.

¹ K. Kurek, M Allen „Ocena wartości historycznych i kulturowych’ w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica – uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 z dnia 18.02.2000 autorstwa arch. Anny Podworskiej-Michalak z zespołem projektowym.

4.1.4 Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy występuje aktualnie 66 stanowisk archeologicznych. Wykaz stanowisk archeologicznych znajduje się w posiadaniu gminy.

5 WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

5.1 DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE

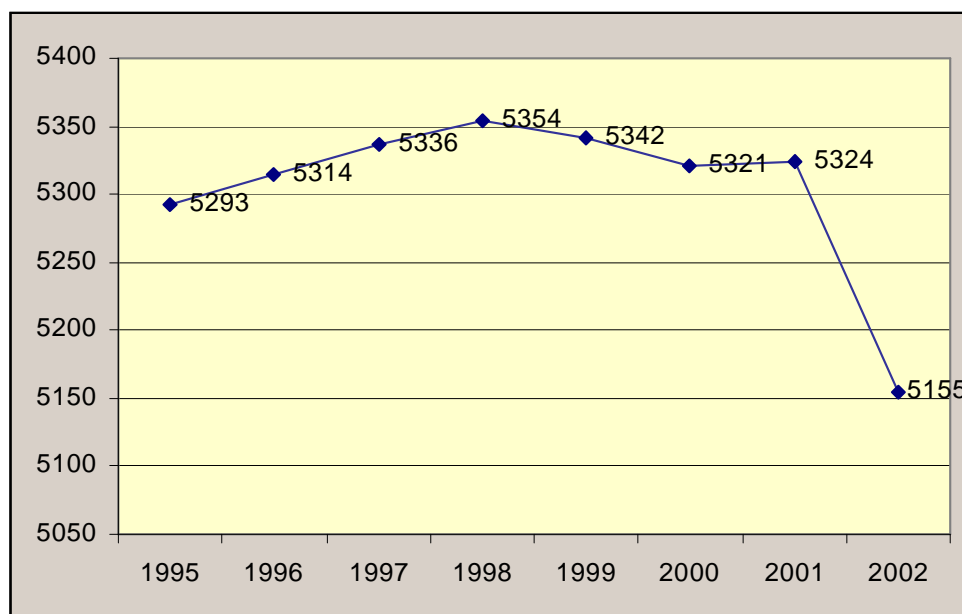
5.1.1 Sieć osadnicza i demografia

Gmina Stara Kamienica zajmuje 11046 km² powierzchni, co stawia gminę pod tym względem na 36 miejscu w województwie dolnośląskim. Stanowi to 0,6% powierzchni województwa.

Na terenie gminy znajduje się 10 wsi zgrupowanych w 10 sołectwach. Gmina liczy 5180 mieszkańców (wg danych zawartych w „Roczniku Statystycznym Województwa Dolnośląskiego” 2003 tom II. Powiaty i gminy). Gęstość zaludnienia wynosi 46,9 osoby na km² (wg danych j.w.) i jest to wskaźnik dużo niższy niż średnia wojewódzka (148 osób na km²) i średnia krajowa (122,3 osób na km²) oraz przeciętna gęstość zaludnienia terenów wiejskich w Polsce, która wynosi 50 osób na km².

Wykres 6. Liczba ludności w gminie Stara Kamienica w latach 1995-2002

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Stara Kamienica 2004

Zmiany ludności w latach 1995-2003 przedstawia wykres 6. Liczba ludności gminy od 1995 r. nieznacznie rosła do roku 1998, a od roku 1999 spadała, przy czym w roku 2002 spadek był największy.

Strukturę wiekową ludności w porównaniu do struktury wiekowej w Województwie Dolnośląskim przedstawia tabela 12. Porównując wskaźniki dla poszczególnych przedziałów wiekowych można zauważyć nieznacznie wyższy udział procentowy ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie.

Wg danych zawartych w „Roczniku Statystycznym Województwa Dolnośląskiego 2003 r.” w gminie Stara Kamienica w 2002 r. przypadały 104,8 kobiety na 100 mężczyzn. Wartość ta dla powiatu jeleniogórskiego wyniosła w tym czasie 110.1, w Województwie Dolnośląskim 104.4, natomiast średnio w Polsce na 100 mężczyzn przypada 106.5 kobiet.

Tabela 12. Struktura wiekowa ludności dla Woj. Dolnośląskiego i gminy Stara Kamienica w 2002

	Woj. Dolnośląskie	%	Gmina Stara Kamienica	%
Ogółem	2907212		5153	
0-2	76005	2,61	166	3,2
3-6	114084	3,92	202	3,9
7-12	212577	7,31	427	8,3
13-15	124733	4,29	215	4,2
16-18	149700	5,15	249	4,8
19-24	303181	10,43	550	10,7
25-29	222940	7,67	384	7,5
30-34	177335	6,10	355	6,9
35-39	176374	6,07	297	5,8
40-44	228601	7,86	393	7,6
45-49	258694	8,90	499	9,7
50-59	367348	12,64	629	12,2
60-64	120186	4,13	150	2,9
65-69	123433	4,25	142	2,8
70-79	196321	6,75	375	7,3
80-i więcej	55430	1,90	100	1,9

źródło: Opracowanie własne na podstawie Publikacji GUS

5.1.2 Ruch naturalny ludności

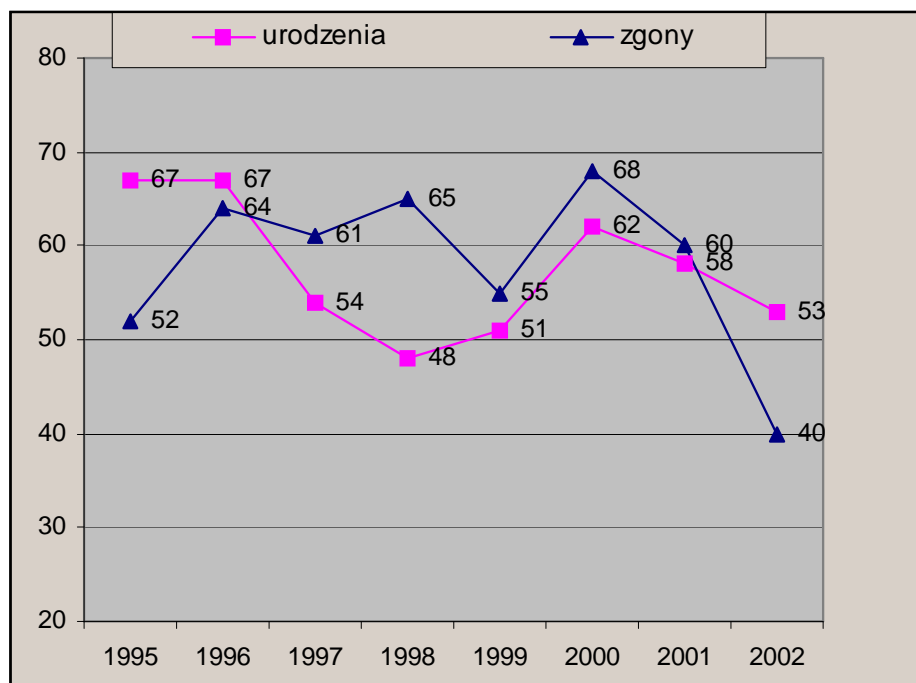
Przyrost naturalny

Na liczbę urodzeń wpływa dzietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zasobności społeczeństwa, ponadto ilości zawieranych małżeństw i polityki społecznej państwa. Powszechnie znana jest prawidłowość, że im bogatsze społeczeństwo, tym mniejsza jest liczba urodzeń. Natomiast długość życia ludności kształtuje przede wszystkim jakość życia, ochrona zdrowia, opieka społeczna itp.

Wśród czynników, które określają w istotnym stopniu dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy, ważną rolę odgrywa przyrost naturalny ludności, który podlegał w latach 1995-2002 wahaniom, utrzymując w analizowanym okresie wartości dodatnie (za wyjątkiem okresu od 1997-2001 r.). Liczbę urodzeń i zgonów w latach 1994-2002 przedstawia wykres 10.

Obie linie wykresów wyraźnie zbliżają się do siebie, a wahania wartości obu wskaźników maleją, co oznacza pewną tendencję spadku przyrostu naturalnego. Natomiast w ostatnim roku różnica pomiędzy obiema wartościami znacznie się powiększa.

Wykres 7. Urodzenia i zgony w latach 1994-2002 w gminie Stara Kamienica.

źródło: Opracowanie własne na podstawie roczników statystycznych Woj. Dolnośląskiego

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Struktura wiekowa ludności w aspekcie produkcyjnym ulega zmianom w gminie, podobnie jak w całym kraju. Zmniejsza się grupa osób w wieku przedprodukcyjnym, rośnie w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W Starej Kamienicy tendencja ta nie jest jeszcze tak zaawansowana, jak w skali województwa.

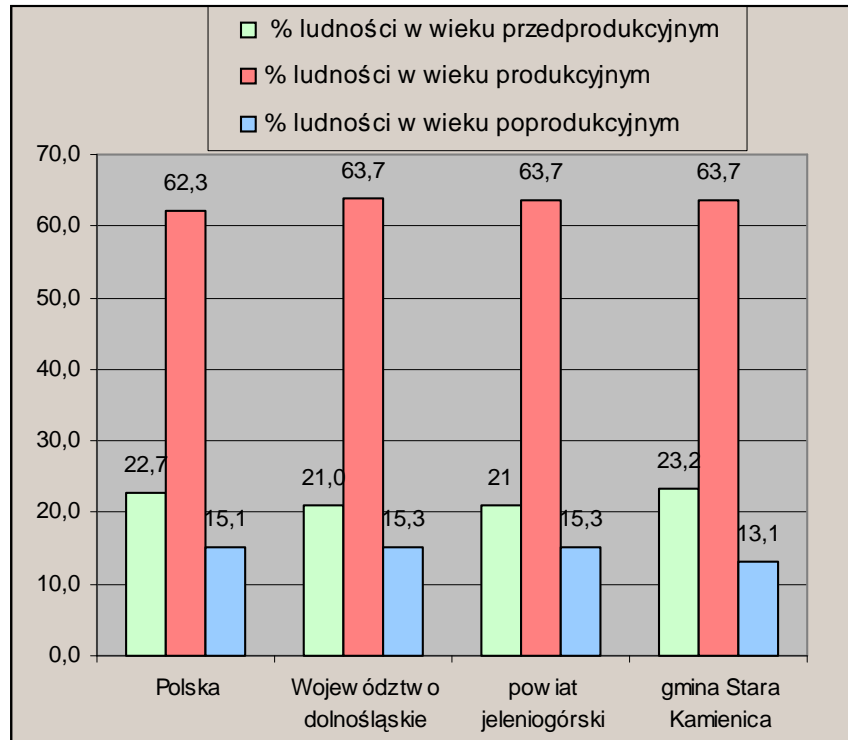
Tabela 13. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Stara Kamienica, powiecie jeleniogórskim i Woj. Dolnośląskim w 2002 r.

	Polska	Województwo Dolnośląskie	Powiat jeleniogórski	Gmina Stara Kamienica
Liczba ludności ogółem	38219 tys.	2904694	64083	5180
Udział ludności w wieku	%	%	%	%
• przedprodukcyjnym	22,67	20,99	21,0	23,2
• produkcyjnym	62,25	63,74	63,7	63,7
• poprodukcyjnym	15,08	15,27	15,3	13,1
Ludność nieprodukcyjna		56,9	56,9	57,1

na 1000 produkcyjnej	60.7			
-----------------------------	-------------	--	--	--

źródło: GUS Wrocław 2003

Wykres 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

w gminie Stara Kamienica, powiecie jeleniogórskim i Woj. Dolnośląskim w 2002 r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z wydawnictw GUS Wrocław 2003

Z uwagi na silne zjawiska migracyjne, a co za tym idzie, proces starzenia się mieszkańców wsi, można w gminie zauważyć wyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w porównaniu do Województwa Dolnośląskiego. Grupa ludności w wieku przedprodukcyjnym, podobnie jak na innych terenach wiejskich, jest stosunkowo duża. Wynika to z większej dzietności kobiet na wsi i innego modelu rodziny. Różnica ta nie jest tak znaczna w porównaniu do powiatu (zaledwie pół punktu procentowego), a dla całego kraju 2 punkty procentowe.

Podsumowanie

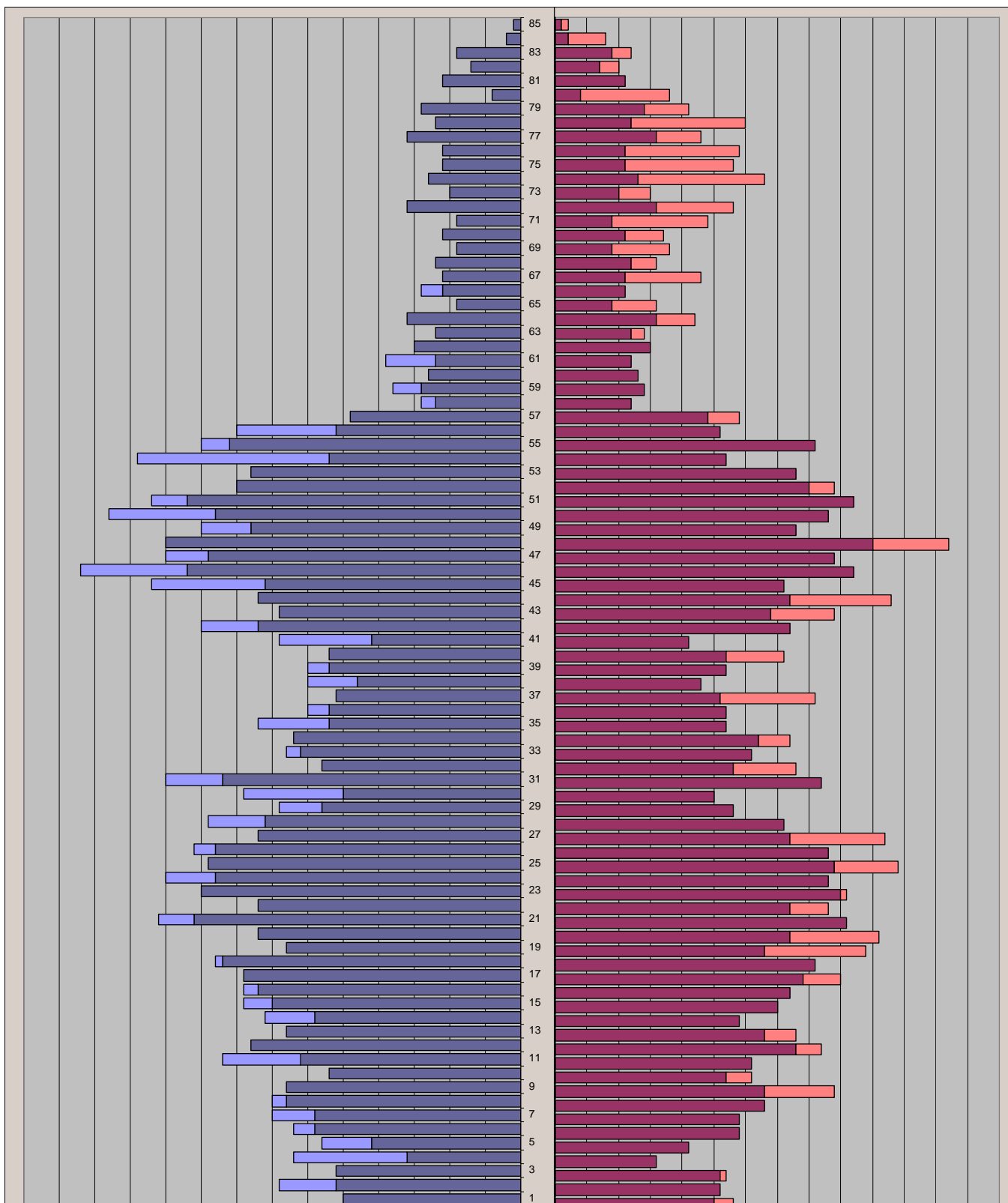
Strukturę wieku ludności gminy Stara Kamienica dokładnie obrazuje piramida wieku przedstawiona na wykresie 9. Analizując kształt piramidy można stwierdzić, że ludność gminy Stara Kamienica jest w fazie przejściowej pomiędzy społeczeństwem młodym a starym.

Gmina Stara Kamienica, podobnie jak inne gminy wiejskie, cechuje się większą liczbą urodzeń niż na obszarach miejskich. Przyrost naturalny na 1000 ludności wg danych z Rocznika Statystycznego Woj. Dolnośląskiego

wynosi tutaj 2,5; dla porównania w powiecie jeleniogórskim i w Województwie Dolnośląskim wskaźnik ten osiąga wartość –1,1.

Na wzrost liczby mieszkańców gminy przede wszystkim wpływa ruch naturalny ludności. Procesy migracyjne mają obecnie nieco mniejsze znaczenie. Migracja ze wsi do miast jest obecnie znacznie trudniejsza ze względu na problemy ze znalezieniem pracy oraz stosunkowo wysokie ceny zakupu i wynajmu mieszkań. Nadal jednak jest to istotne zjawisko, wpływające na kształtowanie się liczby mieszkańców w gminie, które powoduje proces starzenia się społeczeństwa Starej Kamienicy. To zjawisko demograficzne wymaga uwzględnienia przez gminę potrzeb osób starszych w skali szerszej, społecznej, a nie indywidualnej.

Wykres 9. Piramida wieku dla ludności gminy Stara Kmienica (dane NSP 2002).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z wydawnictw GUS NSP 2002.

Kolorem niebieskim (s. prawa) oznaczono mężczyzn, a czerwonym (s. lewa) kobiety. Na osi pionowej oznaczono wiek, oś pozioma określa proporcje wielkości roczników.

5.1.3 Zatrudnienie

Najnowsze dane dotyczące zatrudnienia w gminie Stara Kamienica pochodzą z Rocznika Statystycznego Województwa Dolnośląskiego z 2002 roku. Zestawiono je według sektorów w tabeli 14. Dane te świadczą o problemach związanych z miejscami pracy w gminie, zwłaszcza porównując je z danymi o bezrobociu.

Dane przedstawione w tabeli 14 dotyczą osób pracujących na terenie gminy Stara Kamienica. Jednak nie należy zapominać o istnieniu sporej grupy osób, która dojeżdża do pracy i pracuje na terenie gmin sąsiednich, głównie w Jeleniej Górze.

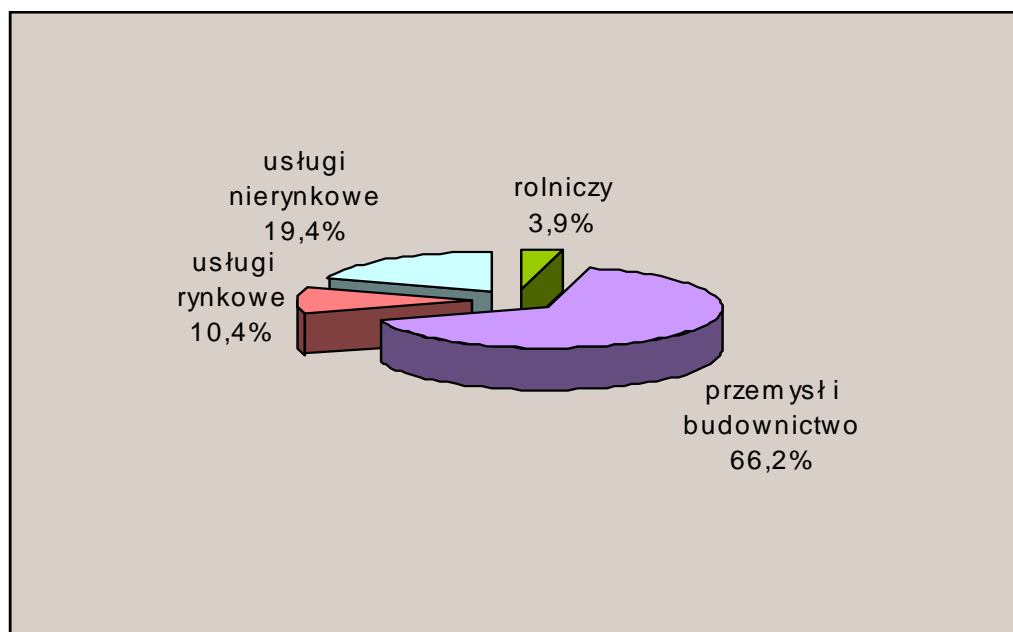
Tabela 14. Pracujący wg sektorów na terenie Stara Kamienica w porównaniu do powiatu jeleniogórskiego i Województwa Dolnośląskiego w 2002 r.

	Województwo Dolnośląskie	Powiat jeleniogórski	Gmina Stara Kamienica	
			Liczba ogółem	% udział do pracujących w powiecie jeleniogórskim
Ogółem	594805	10091	536	5,31
sektor publiczny	266099	4244	132	3,11
sektor prywatny	328706	5847	404	6,90
Rolniczy	11105	242	21	8,67
przemysł i budownictwo	230185	4563	355	7,78
usługi rynkowe	183309	2223	56	2,52
usługi nierynkowe	170206	3063	104	3,40
na 1000 ludności	205	157	103	-

źródło: Dane z publikacji GUS 2003 r.

Wykres 10 przedstawia strukturę pracujących w głównych sektorach gospodarki w 2002 r. W przemyśle i budownictwie pracuje 66,2% zatrudnionych, w usługach nierynkowych 19,4%, w usługach rynkowych 10,4%, natomiast w rolnictwie tylko 3,9%.

Wykres 10. Udział procentowy pracujących wg sektorów w gm. Stara Kamienica w 2002 r.

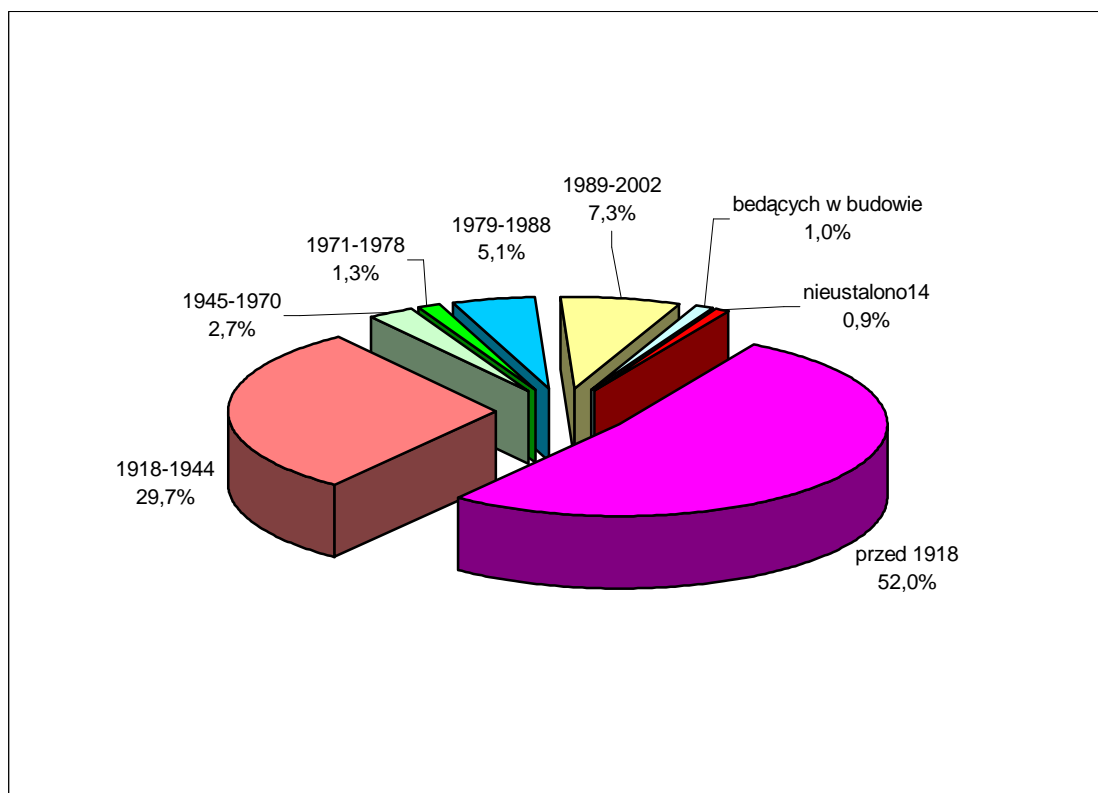
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z publikacji GUS 2003 r.

5.2 WARUNKI ZAMIESZKIWANIA

Gmina Stara Kamienica jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty wolnostojące i jednorodzinne. Według spisu powszechnego z 2002 roku dominują tu budynki wybudowane przed wojną. W domach tych znajduje się 81,7 % mieszkań (Wykres 11).

Ruch budowlany na terenie gminy jest bardzo ograniczony. Pomiędzy kolejnymi NSP „Ludności i Mieszkań” powstało niewiele budynków. I tak w latach 1945-1970 zbudowano 41 obiektów, w latach 1971-1978 - 20, w latach 1979 - 1988 - 78, natomiast w latach 1989-2002 aż 111 budynków.

Wykres 11. Udziały procentowe mieszkań wg okresu budowy budynku w gminie Stara Kamienica. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.

Źródło: Opracowania własne na podstawie wydawnictw Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

Tabela 15 przedstawia zestawienie podstawowych informacji o stanie gospodarki mieszkaniowej w gminie Stara Kamienica. W gminie znajduje się ogółem 1531 mieszkań o 6367 izbach. Mieszka w nich 5151 osób.

Tabela 15. Zasoby mieszkaniowe gminy Stara Kamienica w 2002 r.

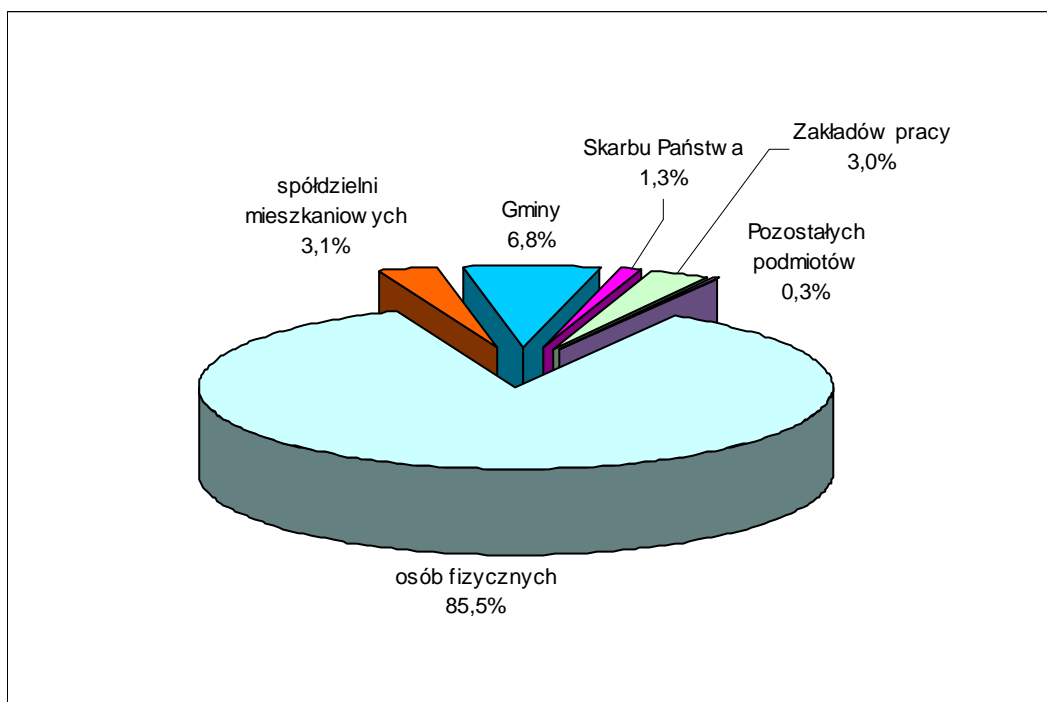
Lp.	Stan gospodarki mieszkaniowej	Ilość/Powierzchnia
		2002
1	Ludność mieszkająca w mieszkaniach	5151
2	Liczba mieszkań ogółem	1531
3	Liczba izb w mieszkaniach	6367
4	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	129224
5	Liczba mieszkań oddanych do użytku	3
6	Liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytku	17
7	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytku [m ²]	477
8	Liczba mieszkań budowanych indywidualnie - oddanych do użytku	3

Źródło: Rocznik za rok 2002 Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

Wykres 12 przedstawia udziały procentowe mieszkań z podziałem na podmioty będące właścicielami. 1309, tj. 85,5 % mieszkań, jest w posiadaniu

osób fizycznych. Gmina dysponuje 104 mieszkaniami, tj. 6,8%, natomiast spółdzielnie 48, tj. 3,1%.

Wykres 12. Udziały procentowe mieszkań wg okresu rodzaju podmiotów, będących właścicielami. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

Tabela 16. Mieszkania zamieszkane wg okresu budowy i rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań. Dane z Narodowego Spisu Powszechnego – 2002 r.

	Ogółem	W tym mieszkania stanowiące własność					
		osób fizycznych	Spółdzielni mieszkaniowych	Gminy	Skarbu Państwa	Zakładów pracy	Pozostałych podmiotów
		%	%	%	%	%	%
Ogółem	1531	85,5	3,2	6,8	1,3	3,0	0,3
w tym zamieszkane na stałe	1501	85,7	3,1	6,8	1,2	2,9	0,2
przed 1918	796	84,4	0	9,0	2,4	3,9	0,3
1918-1944	455	91,0	0	6,8	0,2	1,8	0,2
1945-1970	41	100,0	0	0	0	0	0
1971-1978	20	90,0	0	5,0	0	0	5,0
1979-1988	78	98,7	0	0	0	1,3	0
1989-2002	111	55,9	43,2	0	0	0,9	0
w budowie	16	100,0	0	0	0	0	0
nie ustalono	14	64,3	0	0	0	35,7	0

Źródło: Wydawnictwa Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

Tabela 16 zestawia dane dotyczące własności mieszkań i okresu budowy. Przeważają mieszkania, które stanowią własność osób fizycznych, ogółem 85,5 %. Pozostałe są własnością gminy, spółdzielni, Skarbu Państwa i zakładów pracy.

Ponadto można zauważyć, że w kolejnych latach udział mieszkań, będących w gestii osób prywatnych, jest różny. Mieszkania powstałe 1945-1970 w 100% należą do osób prywatnych. Także mieszkania będące w budowie są w 100% własnością osób prywatnych.

Najwięcej mieszkań będących we władaniu gminy powstało przed 1918, w latach 1918-1945 oraz w latach 1970-1978.

Najwięcej mieszkań spółdzielczych powstało w latach 1989-2002.

Porównawcze dane, dotyczące gospodarki mieszkaniowej dla gminy Stara Kamienica, powiatu jeleniogórskiego, Województwa Dolnośląskiego i Polski w 2002 roku, zestawiono w tab.17. Wartości podstawowych wskaźników, opisujących warunki mieszkaniowe w gminie Stara Kamienica, są niższe, niż na obszarze powiatu jeleniogórskiego, Województwa Dolnośląskiego i całej Polski.

Tabela 17. Dane porównawcze dotyczące gospodarki mieszkaniowej dla gminy Stara Kamienica, powiatu jeleniogórskiego, Województwa Dolnośląskiego i Polski w 2002 r.

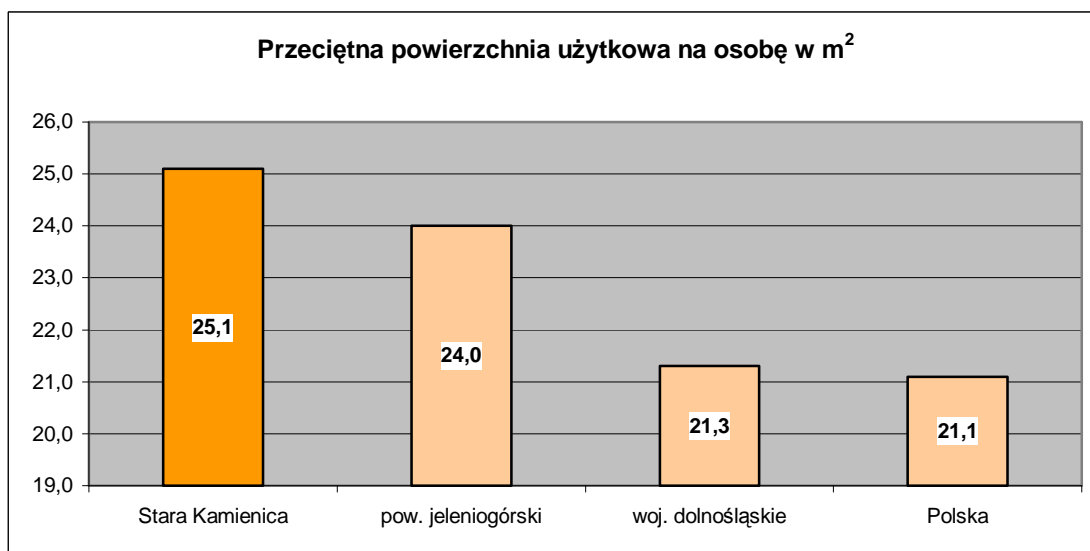
		Przeciętna powierzchnia użytkowa		Przeciętna liczba		
		1 mieszkania w m ²	Na 1 osobę	Izb w 1 mieszkaniu	Osób w 1 mieszkaniu	Osób na 1 izbę
Stara Kamienica		86,4	25,1	4,3	3,43	0,8,1
Powiat jeleniogórski		75,1	24,0	3,9	3,10	0,80
Województwo Dolnośląskie	Miasto	60,2	20,7	3,4	2,89	0,84
	Wieś	82,5	22,8	4,2	3,61	0,87
Polska	Miasto	60,8	20,6	3,51	2,95	0,84
	Wieś	84,9	21,9	4,09	3,87	0,95

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 13 obrazuje porównanie przeciętnej powierzchni użytkowej, przypadającej na 1 osobę w Starej Kamienicy, w powiecie jeleniogórskim, Województwie Dolnośląskim i Polsce według danych z NSP w 2002 r.

Na wykresie wyraźnie widać, że wskaźniki w gminie Stara Kamienica bardziej zbliżają się do wskaźników w powiecie jeleniogórskim, niż do Województwa Dolnośląskiego i Polski, co podkreśla wiejski charakter gminy.

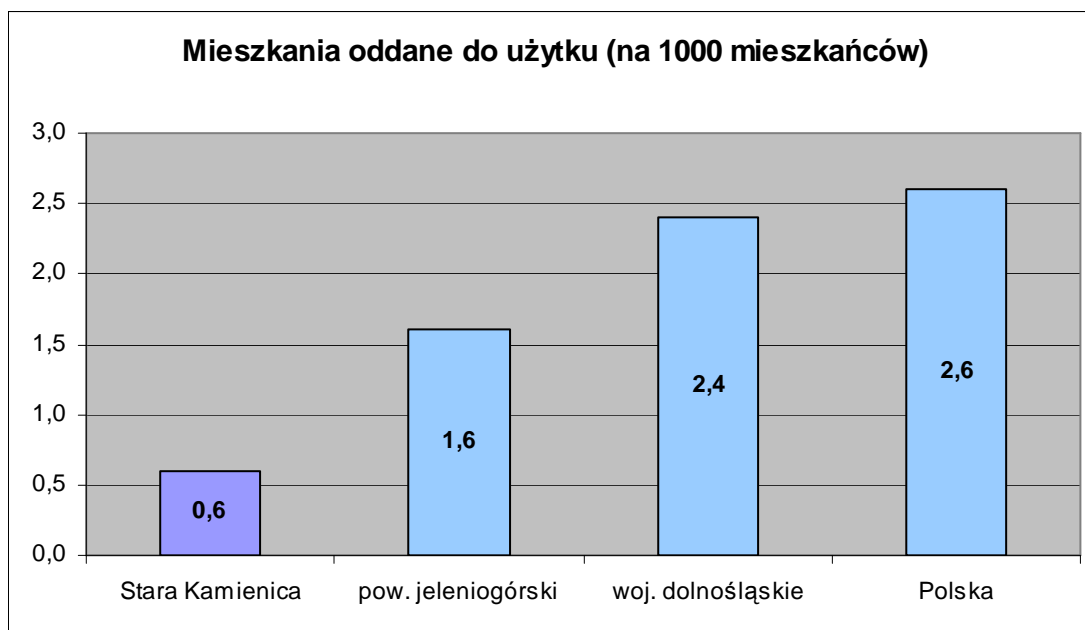
Wykres 13. Porównanie przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 osobę, w gminie Stara Kamienica, powiecie jeleniogórskim, Województwie Dolnośląskim i w Polsce. Dane z NSP 2002 r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

Intensywność ruchu budowlanego na terenie gminy obrazuje wykres 14, który przedstawia ilość mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w 2003 roku.

Wykres 14. Porównanie ilości mieszkań oddanych do użytku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2002 r. w gminie Stara Kamienica, powiecie jeleniogórskim, Woj. Dolnośląskim i Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wydawnictw Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

W gminie Stara Kamienica wartości tego wskaźnika wyraźnie odbiegają od wartości w powiecie jeleniogórskim i Województwie Dolnośląskim, a przede wszystkim we Wrocławiu. Ludność gminy mieszka w dotychczasowych budynkach, przeprowadzając jedynie niezbędne remonty i drobne unowocześnienia istniejącej substancji mieszkaniowej. Zjawisko to spowodowane jest cechami demograficznymi i ekonomicznymi ludności gminy.

W dziedzinie budownictwa gmina posiada znaczne możliwości z uwagi na jej bardzo dużą atrakcyjność krajobrazową i turystyczną (Park Krajobrazowy Doliny Bobru, Rezerwat Przyrody „Krokusy”, znajdujący się w pobliżu Karkonoski Park Narodowy oraz położenie w pobliżu Jeleniej Góry.

Wiąże się to z możliwością wykorzystania trendu na osiedlanie się poza miastem, a także posiadanie „drugiego” domu „za miastem” lub domku letniskowego, w górach na ogół całorocznego. Tendencja budowy domów na wsi rozwija się od kilkunastu lat, a inwestorami są głównie mieszkańcy pobliskich miast, jak Jelenia Góra, ale i dalszych, np. Wrocławia czy Poznania.

W tabeli 18 zestawiono dane opisujące wyposażenie w instalacje mieszkań zamieszkałych w gminie Stara Kamienica i w Województwie Dolnośląskim w roku 2002.

Tabela 18. Porównanie wyposażenia w instalacje mieszkań zamieszkałych w gminie Stara Kamienica i Województwie Dolnośląskim w roku 2002

		Gmina Stara Kamienica		Woj. Dolnośląskie	
			%	W tys.	%
Ogółem		1501	100	948,6	100
Wodociąg	razem	1331	88,7	936,2	98,69
	w tym w sieci	0	0	872	91,92
Ustęp spłukiwany	razem	1140	75,9	839,4	88,49
	w tym z odprowadzeniem	0	0	647,3	68,24
Łazienka		1132	75,4	824,4	86,91
ciepła woda		996	66,4	772,3	81,41
Gaz	z sieci	0	0	646,1	68,11
	z butli	1296	86,3	232,7	24,53
Centralne ogrzewanie	zbiorowe	64	4,3	376,5	39,69
	indywidualne	842	56,1	345	36,37

Źródło: Wydawnictwa Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

Na terenie gminy nie ma wodociągu i 88,7% mieszkań zaopatruje się w wodę ze studni. Ponieważ nie ma tu również sieci kanalizacyjnej to np. wskaźnik wyposażenia w ustęp spłukiwany jest niższy niż w województwie. Podobnie mniej korzystnie na tle porównawczym przedstawia się wyposażenia w łazienkę i ciepłą wodę.

W gminie nie ma także sieci gazowych, a zaopatrzenie odbywa się tylko poprzez dystrybucję gazu w butlach, z czego korzysta 86,3% mieszkań. Podobny problem dotyczy ogrzewania centralnego. Na terenie gminy 56,1% mieszkań wyposażonych jest w indywidualne centralne ogrzewanie, a 4,3 % w zbiorowe.

Podsumowując można zauważyć, że wyposażenie mieszkań w instalacje w mieszkaniach w gminie Stara Kamienica świadczy o niższym standardzie w porównaniu do średnich wartości powiatu czy Województwa Dolnośląskiego. Niskie wartości wskaźników są spowodowane znaczną przewagą mieszkań powstałych przed 1945 rokiem, jest ich aż 81,7 %, a także słabym ruchem budowlanym w gminie. Niewielka ilość nowych mieszkań oraz sukcesywne, drobne remonty starej substancji mieszkaniowej nie są w stanie w istotnym stopniu „podnieść” wartości tych wskaźników.

Wielkość wszystkich wskaźników wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie warunków mieszkaniowych w gminie. Wiele mieszkań w starych budynkach jest bardzo źle wyposażonych i wymagają remontów oraz modernizacji. Natomiast nowe mieszkania, których jest niewiele, posiadają w miarę możliwości dobre wyposażenie, przy uwzględnieniu warunków, jakie wiążą się z brakiem wodociągu i kanalizacji.

5.3 OCHRONA ZDROWIA

Zadania z zakresu ochrony zdrowia wykonuje w gminie przychodnia znajdująca się w Starej Kamienicy.

W przychodni realizowane są zadania w zakresie:

1. podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)
2. higieny szkolnej
3. stomatologii
4. poradnie specjalistyczne:
 - ginekologiczna
 - alergologiczna

Pozostałe zadania z zakresu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, takie jak badania specjalistyczne i wysoko specjalistyczne, wysoko specjalistyczna diagnostyka oraz rehabilitacja, realizowane są w ośrodkach w Jeleniej Górze i Wrocławiu. Do szpitali w Jeleniej Górze oraz Wrocławiu są również zwykle kierowani pacjenci, którzy wymagają hospitalizacji.

Usługi pogotowia ratunkowego (transport sanitarny) na terenie gminy realizowane są przez Wojewódzką Kolumnę Transportu Sanitarnego – w Jeleniej Górze. Na terenie gminy znajduje się jedna apteka w Starej Kamienicy.

5.4 POMOC SPOŁECZNA

Pomocą społeczną w gminie zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej gmina realizuje zadania zlecone gminie oraz zadania własne.

W gminie Stara Kamienica w 2002 roku wg rocznika statystycznego Woj. Dolnośląskiego (2003 tom II) wydano 746,4 tyś złotych na pomoc społeczną i ochronę zdrowia.

5.5 EDUKACJA

Gminę Stara Kamienica pod względem poziomu wykształcenia mieszkańców charakteryzują wskaźniki zbliżone do średnich wartości dla gmin wiejskich. Wykształcenie wyższe posiada 4,2% mieszkańców, co jest wartością identyczną dla całej wsi polskiej. Podobnie wyglądają wskaźniki wykształcenia policealnego i średniego oraz w innych kategoriach wykształcenia.

Podsumowując, mieszkańcy gminy charakteryzują się podobnym poziomem wykształcenia, jak mieszkańcy wsi w Polsce czy w Województwie Dolnośląskim. Dane porównawcze poziomu wykształcenia mieszkańców gminy w porównaniu ze średnią dla miast i obszarów wiejskich w Polsce oraz w Województwie Dolnośląskim zawarto w tabeli 19.

Tabela 19. Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Stara Kamienica w 2002 roku na tle wykształcenia mieszkańców Polski i Województwa Dolnośląskiego

		Dolnośląskie	Gmina Stara Kamienica	Polska	
		%	%	wieś	miasto
1.	Wyższe	9,92	4,2	4,2	13,20
2.	Policealne	3,40	2,6	1,9	3,90
3.	Średnie	29,87	22,8	19,6	33,5
4.	zasad zawodowe	23,31	32,4	28	20,40
5.	podstaw. Ukończone	28,68	33,5	39,7	23,90
6.	podst nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	3,45	4,4	5,9	2,30
7.	nieustalone	1,36	0	0,7	2,80

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2002 r.

Wychowanie przedszkolne oraz kształcenie na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego należy do zadań własnych gminy w obecnie funkcjonującym systemie edukacyjnym.

Na terenie gminy Stara Kamienica działają następujące placówki, będące jednostkami organizacyjnymi gminy:

- 1 przedszkole w Starej Kamienicy,

- 2 szkoły podstawowe w Wojcieszycach i Kopańcu,
- 1 zespół szkolno-gimnazjalny (szkoła podstawowa i gimnazjum) w Starej Kamienicy.

5.5.1 Wychowanie przedszkolne

Na obszarach wiejskich tylko niewielka część populacji dzieci w wieku do 7 lat ma możliwość uczęszczania do placówek przedszkolnych. Jest to spowodowane z jednej strony wysokim odsetkiem niepracujących kobiet i tradycyjnym podziałem ról w rodzinach, a z drugiej niskimi dochodami gospodarstw domowych. Mimo tego corocznie liczba wpływających podań o przyjęcie dzieci przewyższa możliwości lokalowe i kadrowe poszczególnych placówek.

Na terenie gminy jest jedno przedszkole w Starej Kamienicy. W poprzednim roku szkolnym uczęszczało tam 52 dzieci, w tym roku szkolnym w czerwcu było zapisanych 43 dzieci.

Od września 2004 roku dzieci w wieku sześciu lat objęto obowiązkiem nauki w klasach „zero”. Klasy takie znajdują się w przedszkolach i w szkołach. Na terenie gminy Stara Kamienica klasy „zero” funkcjonują przy przedszkolu w Starej Kamienicy oraz przy szkole podstawowej w Kopańcu (14 dzieci) i Wojcieszycach (15 dzieci).

5.5.2 Szkoły podstawowe i gminne

Na terenie gminy funkcjonują 3 szkoły podstawowe, do których w 2002 roku uczęszczało 376 uczniów i pracowało 21 nauczycieli. W gimnazjum natomiast było 153 uczniów i 10 nauczycieli.

Ze względu na niż demograficzny liczba dzieci w wieku szkolnym stopniowo się zmniejsza. Tabela 20 przedstawia zestawienie ilości uczniów w poszczególnych placówkach na terenie gminy Stara Kamienica w roku szkolnym 2003/04 i 2004/05.

Tabela 20. Liczba uczniów w szkole podstawowej w gminie Stara Kamienica w roku szkolnym 2003-2004 i 2004-2005 r.

L.p.	Lokalizacja placówki	Rodzaj placówki	2003/2004	2004/2005
1	Stara Kamienica.	szkoła podstawowa	214	188
2	Wojcieszycy	szkoła podstawowa	78	71
3	Kopaniec	szkoła podstawowa	80	91
1	Stara Kamienica	gimnazjum	141	152

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Starej Kamienicy

Najlepiej wyposażony jest zespół obejmujący szkołę podstawową i gimnazjum. Posiada salę gimnastyczną, pracownie językowe i komputerową. W szkole znajduje się biblioteka. Uczniowie w Starej Kamienicy uczą się języka angielskiego i języka niemieckiego.

W szkołach podstawowych w Wojcieszycach i Kopańcu brakuje sal gimnastycznych i uczniowie korzystają z pomieszczeń zastępczych. W Wojcieszycach jest to byłý Dom Ludowy, a w Kopańcu połączone dwie klasy.

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjum posiadają boiska sportowe.

Szkoły nie posiadają pracowni komputerowej na wysokim poziomie. Ich funkcje spełniają sale wyposażone w komputery, pozyskane na potrzeby nauczania z różnych instytucji.

5.6 Kultura, sport, rekreacja i wypoczynek

Na terenie gminy Stara Kamienica sport rekreacja, wypoczynek oraz działalność kulturalna funkcjonują o organizacje pozarządowe, takie jak:

- Fundacja NEMOLAND - Międzylesie
- Stowarzyszenie Kopaniec
- Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości „Izery”
- Stowarzyszenie „Trapez”
- Towarzystwo Przyjaciół Wojcieszyc
- Stowarzyszenie „Nasz Barcinek”
- Towarzystwo Przyjaciół Rybnicy
- Koło Gospodyń Wiejskich - Rybnica
- LKS „Juvenia” Rybnica
- KS LZS Stara Kamienica
- Klub Sportowy „Danpol” Wojcieszycy
- Ochotnicza Straż Pożarna

(stan na dzień 1 czerwca 2004 r.)

5.7 Turystyka

Gmina posiada wiele cennych wartości krajobrazowych, punkty i obszary o szczególnych walorach widokowych. Do szczególnie charakterystycznych miejsc można zaliczyć:

- zakręt śmierci (należący administracyjnie do Starej Kamienicy i Szklarskiej Poręby); jest zarośnięty i wymaga uzgodnień w celu

powrotu do pierwotnej funkcji punktu widokowego z możliwością wybudowania wieży widokowej

- Wysoki Kamień – mało wypromowane miejsce o wybitnych walorach krajobrazowych
- Rozdroże Izerskie
- Kozia Szyja w Kopańcu
- dolina Bobru w Barcinku
- góra Srocza w Rybnicy
- wzgórza na drodze Stara Kamienica – Nowa Kamienica
- szczyt na drodze Mała Kamienica – Chromiec
- Wieczorny Zamek
- do odtworzenia punkty widokowe w Barcinku
- do odtworzenia inne punkty widokowe na terenie gminy

Gmina Stara Kamienica posiada bardzo atrakcyjne obszary krajobrazu naturalnego, a ponadto równie cenne obszary harmonijnie ukształtowanego krajobrazu kulturowego. Należy zwrócić uwagę na zachowanie tożsamości kulturowej poprzez nawiązywanie formą architektoniczną nowo powstających budynków do tradycji regionalnych. Ponadto należy również poprzez kampanię edukacyjną, chronić krajobraz kulturowy, ograniczając między innymi eksponowanie anten satelitarnych, reklam, anten telefonii komórkowej itp.

Gmina w swojej historii posiada tradycje rekreacyjno-turystyczne, które wiązały się ze szczególnie korzystnymi warunkami bioklimatycznymi. Dotyczyło to Barcinka, Kopańca i Chromca.

Licznie występujące pomniki przyrody nieożywionej i ożywionej mogą stanowić ważny element promocji gminy oraz rozwoju usług turystycznych.

Wyższe partie gminy, Wysoki Grzbiet i Grzbiet Kamienicki Gór Izerskich, są atrakcyjnymi i słabo wykorzystywanymi terenami dla rozwoju turystyki pieszej, rowerowej, konnej i narciarskiej. Należy popierać plany zagospodarowania takich obszarów, jak np. Diabelski Kanion na Izerskich Garbach, Zacisze Izerskie – pole golfowe, Labirynt itp.

Częściowo przygotowane naturalne trasy narciarstwa biegowego nie są dostatecznie wypromowane i wyposażone w dodatkowe usługi. Szczególnym poparciem należy darzyć wszelkie projekty rozwoju i budowy tras rowerowych, tras narciarskich, szlaków turystyki konnej i krajoznawczych tras samochodowych.

Na szczególną uwagę zasługuje turystyka promująca wartości historyczno – kulturowe gminy. Dotyczy to głównie programu „Izerska Wieś”,

związanego z wyeksponowaniem walorów społeczno-kulturowych. Licznie osiedlający się na terenie gminy artyści, rękodzielnicy i rzemieślnicy mogą stworzyć bardzo interesującą ofertę dla turystów.

Gmina Stara Kamienica posiada na swoim obszarze liczne szlaki turystyki pieszej, oznakowane przez PTTK, ścieżki wędrowców, oznakowane przez Fundację NEMOLAND, ścieżki dydaktyczne Nadleśnictwa Szklarska Poręba oraz liczne nie oznakowane ścieżki spacerowe.

Ponadto istnieją tu trasy rowerowe, a długość tras oznakowanych przez PTTK wynosi 18,8 km. Trwają prace nad oznakowaniem kolejnych turystycznych tras rowerowych, łączących Starą Kamienicę z sąsiednimi systemami ścieżek rowerowych, krajowych i zagranicznych.

Baza noclegowa dla obsługi ruchu turystycznego to:

1. obiekty hotelarskie

- hotel „Jan” w Wojcieszycach

- hotel „Iwienica” w Antoniewie

2. obiekty agroturystyczne – do ewidencji obiektów prowadzących usługi hotelarskie wpisanych jest 6 podmiotów dysponujących 53 miejscami noclegowymi.

Brak spójności w przepisach dotyczących rolniczej działalności agroturystycznej jest dużym utrudnieniem w prowadzeniu ewidencji obiektów hotelarskich i wykazów miejsc noclegowych. Dotychczasowe przepisy o działalności rolniczej umożliwiają rolnikom wynajmowanie turystom do 5 pokoi bez konieczności zgłaszania obiektu do ewidencji gminnej. Dlatego gmina nie dysponuje możliwością jakiegokolwiek kontroli nad jakością świadczonych usług i nie może w pełni promować wszystkich usług na swoim obszarze. Prawne unormowanie tej kwestii pomogłoby obu stronom w skutecznej promocji regionu.

Gmina Stara Kamienica na dzień dzisiejszy nie posiada rozbudowanej infrastruktury turystycznej. Powyższe dane dotyczące turystyki uzyskano na stronie internetowej <http://bip.starakamienica.karkonosz.pl/prawo/prl.html>

5.8 Pozarolnicza działalność gospodarcza

Na terenie Gminy Stara Kamienica w systemie REGON na koniec 2002 roku zarejestrowane były 364 podmioty prowadzące działalność gospodarczą, w tym:

a) sektor publiczny	-	9
b) sektor prywatny	-	355
- spółki prawa handlowego	-	23

- spółki cywilne - 18
- osoby fizyczne - 314

W gminie Stara Kamienica największy odsetek firm to jednostki handlowe oraz branża określona jako „działalność produkcyjna”, która sprowadza się głównie w sektorze prywatnym do drobnej wytwórczości, wykonywanej przez osoby fizyczne.

Do największych firm produkcyjnych, działających na terenie gminy, zaliczyć można:

- Zakład Wyrobów Metalowych ARF sp. z o.o., założony w 1987 roku, produkujący stojaki rowerowe, wyroby metalowe dla budownictwa, przemysłu ogrodniczego i masarskiego oraz dla branży meblarskiej, w którym zatrudnionych jest ponad 100 osób.
- spółka DOMINO, która zatrudnia ponad 30 osób, istnieje od 6 lat i specjalizuje się w cynkowaniu ogniowym.
- Zakłady LBF w Starej Kamienicy zatrudniające 103 osoby.

Coraz dynamiczniej na terenie gminy Stara Kamienica rozwija się działalność związana z turystyką. W zasięgu około 100 km znajdują się znaczące ośrodki miejskie, takie jak:

- Wrocław (638 tys. mieszkańców) - ok. 130 km
- Jelenia Góra (89 tys. mieszkańców) - 12 km
- Legnica (106 tys. mieszkańców) - 80 km
- Wałbrzych (129 tys. mieszkańców) - ok. 70 km
- Zgorzelec (36 tys. mieszkańców) - ok. 70 km

6 ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Głównym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i mienia jest zagrożenie powodziowe. Występuje ono głównie wzdłuż większych cieków wodnych.

Problem bezpieczeństwa mienia związany jest z brakiem odpowiedniej ilości posterunków policji oraz środków finansowych. Zjawisko to jest powszechne niemal w całej Polsce.

7 POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Zasadnicze potrzeby i możliwości gminy Stara Kamienica sprowadzają się do zrównoważonego i wielofunkcyjnego rozwoju, którego celem jest poprawa standardu życia mieszkańców. Możliwości rozwoju gminy ze względu na wartości tkwiące w przestrzeni przyrodniczej i kulturowej są bardzo duże, szczególnie uwzględniając korzystne położenie gminy w pobliżu Jeleniej Góry, znanych miejscowości turystycznych Kotliny Jeleniogórskiej oraz granicy państwa. Rozwój ten uwarunkowany jest jednak ograniczeniami pochodzenia naturalnego, do których zaliczyć należy:

- lasy objęte ochroną,
- obszary prawnie chronione – Park Krajobrazowy Dolina Bobru wraz z otuliną oraz teren rezerwatu „Krokusy”,
- kompleksy gleb o wysokiej bonitacji – klasy I – III, na terenie całej gminy,
- tereny ekosystemów wodno – łąkowych położonych wzdłuż cieków wodnych,
- tereny zagrożone wodami powodziowymi,
- tereny położone na stokach o dużym nachyleniu i/lub z północną ekspozycją,
- tereny zagrożone erozją wodną i wietrzną.

Rozwój gminy ograniczają również zagrożenia środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego, takie jak między innymi:

- uciążliwości i zagrożenia związane z intensywnym ruchem komunikacji drogowej,
- lokalne kotłownie i skupiska emitorów z palenisk domowych, powodujące zanieczyszczenie powietrza we wszystkich miejscowościach gminy,
- tereny zainwestowane nie posiadające kanalizacji sanitarnej we wszystkich miejscowościach w gminie,
- erozja powierzchniowa, występująca na stokach o nachyleniu powyżej 5%.

Określając możliwości rozwoju gminy należy zwrócić uwagę na obszary szczególnej ochrony środowiska, to jest:

- Park Krajobrazowy Dolina Bobru,
- rezerwat przyrody „Krokusy”.

8 STAN PRAWNY GRUNTÓW

Na terenie gminy Stara Kamienica struktura własności gruntów przedstawia się następująco:

- prywatne grunty osób fizycznych	- 51%
- Agencja Nieruchomości Rolnych	- 14%
- pozostałe (las, spółdzielnie, spółki)	- 35%.

Powyższe dane dotyczące stanu prawnego gruntów uzyskano na stronie internetowej <http://bip.starakamienica.karkonosz.pl/prawo/prl.html>

9 WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W gminie Stara Kamienica znajdują się następujące obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- Park Krajobrazowy Dolina Bobru
- Rezerwat „Krokusy” w Górzyńcu
- Obszar i teren górniczy kopalni „Stanisław”
- Obszar i teren górniczy kopalni „Góra Kamienista”
- Obiekty przyrodnicze wpisane do rejestru zabytków:
 - Cmentarz przykościelny w Kopańcu,
 - Parki przypałacowe w Barcinku.
- Strefy ochronne ujęć wody:
 - strefa ochrony pośredniej ujęcia wód powierzchniowych na Kamiennej Małej,
 - strefa ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych dla potrzeb ośrodka zdrowia w Starej Kamienicy,
 - strefa ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych dla potrzeb OSP w Starej Kamienicy,
 - strefa ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych dla byłej przetwórci artykułów spożywczych w Kopańcu.
- Kompleksy gleb klas I –III
- Lasy ochronne
- Strefa ochrony Uzdrowiska „Cieplice Zdrój”
- Rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową lub posiadające status pomnika przyrody

Ponadto gmina Stara Kamienica leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Karkonosze – Góry Izerskie. Ta forma ochrony nie posiada obecnie umocowania prawnego, jednak jest to obszar o wysokich walorach przyrodniczych i wymaga uwzględnienia.

10 WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie gminy Stara Kamienica zostało udokumentowanych 5 złóż surowców naturalnych. Poniższe dane uzyskano z „Opracowanie ekofizjograficznego” dla potrzeb projektowych – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obrębów wiejskich gminy Stara Kamienica, Biuro Urbanistyki i Architektury, kierownik zespołu arch. G. Grajek, Jelenia Góra 2004.

10.1 Złoże kwarcu „Stanisław”

Złoże kwarcu „Stanisław” występuje w formie żyłowej na Rozdrożu Izerskim. Zostało ono rozpoznane w kategorii C₁ i C₂, a kopalinę główną podzielono na dwa typy: kwarcze i skały kwarcowe, w zależności od jakości surowca. Występują one na powierzchni 13,4 ha. Zasoby złoża wynoszą kolejno w jakości C₁ 1 781 tyś. ton, w jakości C₂ 1 655 tyś. ton. Złoże rozpoznano na głębokości 73 m. Miąższość kwarcu wynosi od 2,3 do 29,1 m, natomiast miąższość skał kwarcowych od 3,9 do 39,7 m. Średnia grubość nakładu osiąga 2 m. Zawartość SiO₂ decydująca o jakości kopaliny wynosi w przypadku kwarcu 98.55% a w przypadku skał kwarcowych 93,1%.

Kwarcem towarzyszą następujące kopaliny: gnejsy, garnitognejsy, łupki łuszczykowe oraz łupki kwarcowo – skaleniove przechodzące w hornfelsy. Kopaliny towarzyszące rozpoznano w jakości C₁ na obszarze 4,9 ha. Maksymalna miąższość skał wynosi 63,9 m. Aktualne zasoby wynoszą 2 346 tyś. ton. Średnie parametry skał towarzyszących są następujące: wytrzymałość na ściskanie 131 Mpa, nasiąkliwość 0,5%, ścieralność w bębnie Devala 3,9%, mrozoodporność (ubytek masy) 1,2%. Zgodnie z OOS eksploatacji złoża jest ono niekonfliktowe, natomiast jest konfliktowe ze względu na występowanie w obszarze lasów ochronnych.

10.2 Złoże paleozoicznego kwarcu „Nowa Kamienica”

Złoże w kształcie soczewkowatej żyły biegnącej w układzie północny zachód – południowy wschód ma szerokość około 20 m. Występuje wśród granitognejsów izerskich i łupków łuszczykowych. Kopalina ma jakość B. Powierzchnia udokumentowanego obszaru występowania złoża wynosi 0,21ha. Grubość nakładu osiąga do 26,0 m. Parametry kopaliny są następujące: zawartość SiO₂ 98,34%, zawartość Al₂O₃ 0,77% a Fe₂O₃ 0,32%, wytrzymałość na ściskanie od 40,8 do 165,0 MPa, porowatość otwarta w stanie surowym 1,5% a po wypaleniu w temperaturze 1460°C od 5,4 do 17,2%, średnia gęstość pozorna wynosi 2,56 Mg/m³. Kwarc występujący w tym złożu może być użyty w produkcji materiałów ogniotrwałych oraz w hutnictwie do produkcji żelazokrzemu. Według opinii geologów złoża jest niekonfliktowe.

10.3 Złoże leukogranitów „Kopaniec”

Złoże rozciąga się na północnym przedpolu Góry Popiel łagodnym łukiem ze wschodu na zachód i zajmuje powierzchnię 14,5 ha. Zostało udokumentowane dla kategorii B, C₁, C₂. Leukogranity występują w towarzystwie łupków łuszczykowych, gnejsów i granitognejsów w warstwach o miąższości do 0,5 m. Leukogranity zanieczyszczone są wkładkami skał płonnych: lamprofiry, łupki amfibolitowo – chlorytowe, łupki kwarcowo – łuszczykowe, granitognejsy, żyły kwarcowe czy leukogranity o zwiększonej

zawartości żelaza. Przerosty płonne stanowią 3,2% złoża. Miąższość serii złożowej wynosi od 7,0 m do 75,2 m.

Średnie parametry jakościowe wynoszą:

	Parametry jakościowe w kategorii B+C ₁ [%]	Parametry jakościowe w kategorii C ₂ [%]
Na ₂ O	3,86	4,01
K ₂ O	4,74	4,38
Fe ₂ O ₃	0,55	0,49
SiO ₂	75,89	75,78
Al ₂ O ₃	12,96	12,93
TiO	0,06	0,06
Straty prażenia	0,55	0,54

Zatwierdzenia zasoby złoża wynoszą 13 823 tyś. ton. Materiał skalny pozyskany ze złoża może być wykorzystany do produkcji grysów i mączek skaleniowych – kwarcowych głównie dla przemysłu ceramicznego i szklarskiego. Złoże jest konfliktowe ze względu na położenie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Karkonosze – Góry Izerskie.

10.4 Złoże bazaltów „Góra Kamienista”

Jest to złoże udokumentowane w kategorii C₂ na powierzchni 15,8 ha. Zasoby złoża wynoszą 8 395 tyś. ton bazaltu. Miąższość złoża wynosi średnio 23,8 m, grubość nadkładu 2,3 m. Średnie parametry jakościowe wynoszą: wytrzymałość na ściskanie 140,2 MPa, nasiąkliwość 0,4%, ścieralność w bębnie Devala 6,8%, mrozoodporność 1,6%, gęstość pozorna 3,0 mg/m³. Złoże jest niekonfliktowe.

10.5. Złoże wód leczniczych w miejscowości Cieplice

W miejscowości Cieplice znajduje się złoże wód leczniczych. Teren górniczy ustanowiony w koncesji Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 100/92 z dnia 04.01.1993 r. (z późn. zm.), wydanej na eksploatację wód leczniczych ze złóż położonych w miejscowości Cieplice, swoim zasięgiem obejmuje fragment obrębu Wojcieszycy.

11 WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH, WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Stara kamienica występuje obszar górniczy na złożu „Stanisław” o powierzchni 32,3 ha i teren górniczy o powierzchni 170,5 ha, utworzony w 1998 roku. Wydobyć prowadzą Jeleniogórskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A.

12 STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

12.1 STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI

12.1.1 Komunikacja drogowa

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi krajowe: Szczecin – Jakuszyce nr 3 i nr 30 Jelenia Góra – Zgorzelec, oraz droga wojewódzka nr 404 Szklarska Poręba – Świeradów Zdrój. Drogi te zapewniają dobry dostęp komunikacyjny do sąsiednich gmin. Komunikacja w gminie jest obsługiwana głównie przez sieć dróg powiatowych oraz dobrze rozbudowany system dróg gminnych.

12.1.2 Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe:

- Nr 274 relacji Wrocław – Jelenia Góra – Zgorzelec jest to linia o znaczeniu państwowym, pierwszorzędna, zelektryfikowana, miejscami dwutorowa,
- Nr 311 relacji Jelenia Góra – Szklarska Poręba, jest to linia o znaczeniu lokalnym, jednotorowa, pociągi nie zatrzymują się na terenie gminy.

Ponadto na terenie gminy występują obszary zamknięte zarządzane przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., oznaczone na rysunku Studium symbolem KK.

12.2 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

12.2.1 Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy praktycznie nie istnieją zbiorcze systemy zaopatrzenia w wodę. Na bazie lokalnych układów wodociągowych zaopatrywane jest osiedle budynków wielorodzinnych w Starej Kamienicy i częściowo obiekty RSP i byłych PGR.

Mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę głównie z indywidualnych studni. Wobec braku kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej woda w studniach nie zawsze posiada odpowiednią jakość.

12.2.2 Gospodarka ściekowa

W gminie funkcjonuje jedna lokalna oczyszczalnia ścieków obsługująca osiedle mieszkaniowe w Starej Kamienicy. Pozostali mieszkańcy stosują rozwiązania indywidualne, najczęściej są to zbiorniki bezodpływowe, tzw. szamba. Z uwagi na zły stan zabudowy, wiele urządzeń gospodarki ściekowej jest niesprawna, a ścieki socjalno - bytowe stanowią znaczące zagrożenie dla środowiska.

12.2.3 Gospodarka odpadami

Odpady z terenu gminy Stara Kamienica wywożone są na wysypisko w Siedlęcinie gmina Jeżów Sudecki. Na terenie gminy występują także dzikie wysypiska śmieci, głównie w lasach przy drogach gospodarczych.

Gmina ma wyznaczony teren pod składowisko odpadów, jest to planowana inwestycja międzygminna.

12.2.4 Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy nie ma sieci gazowej. Wzdłuż drogi nr 297 przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia dn 250 mm. Obiekty budowlane nie są podłączone do tej sieci, a mieszkańcy gminy korzystają z gazu w butlach, nabywanego indywidualnie.

12.2.5 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiegają cztery linie wysokiego napięcia 220kV i 110 kV. Gmina Stara Kamienica zaopatrywana jest w energię elektryczną z punktu zasilania zlokalizowanego w Jeleniej Górze, poprzez linie średniego napięcia 20 kV i stacje transformatorowe 20/0,4 kV oraz sieć niskiego napięcia.

12.2.6 Telekomunikacja

Wzdłuż drogi nr 30 przebiega kabel światłowodowy, posiada on odgałęzienie w kierunku centrali miejscowej typu U10L o pojemności 640 NN. Obecnie łącze to zaspokaja potrzeby mieszkańców.

12.2.7 Gospodarka ciepła

Jedyna lokalna kotłownia na terenie gminy obsługuje osiedle mieszkaniowe w Starej Kamienicy. W ogrzewaniu mieszkań dominują w gminie indywidualne źródła ciepła, najczęściej wykorzystujące paliwa stałe.

13 WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Obszarami naturalnych zagrożeń geologicznych są tereny o znaczących spadkach terenu, zwłaszcza pozbawione szaty roślinnej, które w przypadku zwiększonej infiltracji wód opadowych, są najbardziej narażone na osuwanie się mas ziemnych. Dodatkowym czynnikiem sprzyjającym powstawaniu osuwisk są zalegające zgodnie z kierunkiem upadu warstwy skalne tworzące swoiste powierzchnie poślizgu, dla warstw nadległych. Do powstawania osuwisk przyczyniają się także wszelkie prace ziemne prowadzone na stokach, powodujące naruszenie ciągłości warstw skalnych i mogące doprowadzić do ich osunięcia.

Na obszarze opracowania występują tereny na których panują trudne warunki do rozwoju rolnictwa i zabudowy. Wynika to z topografii terenu i występujących tam wysokich spadków terenu, uskoków. W okresie opracowania „Zmiany studium ...” (do końca 2012 roku) nie zostało skartowane żadne osuwisko przez Państwowy Instytut Geologiczny.

14 ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego wskazuje na potrzebę modernizacji dróg, ponadto dla poprawy warunków podróży, aktywizacji regionu i wykorzystania jego potencjałów oraz skrócenia czasu podróży między Wrocławiem a ważnymi ośrodkami kraju i województwa istotna będzie: modernizacja linii kolejowej nr 274. Pod względem rozwoju kulturalnego w północno-wschodniej części Gminy proponowany jest park kulturowy. Na obszarze „Zmiany studium ...” planuje się realizację gazociągu wysokiego ciśnienia 8,4 MPa.

15 WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na obszarze opracowania „Zmiany studium ...” występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Związane jest to z rzeką Bóbr oraz potokiem Kamienica. W dolinach cieków i na obszarach bezodpływowych ponadto mogą wystąpić lokalne podtopienia spowodowane intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych na podstawie „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Górny Bóbr” zabrania się lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania oraz wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

CZĘŚĆ B

KIERUNKI

UWAGA : Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego § 4 ust. 2, w projekcie określono wpływ uwarunkowań, o których mowa w art. Ust. 1 ustawy, na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.

I STRUKTURA HIERARCHICZNA CELÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STARA KAMIENICA: MISJA, STRATEGICZNE, GŁÓWNE I UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU (ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE)

Określenie ustawowych kierunków rozwoju przestrzennego gminy wymaga w pierwszej kolejności opracowania strategii rozwoju przestrzenno – gospodarczego. Strategia taka pozwala z kolei na opracowanie kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zarówno ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 roku, jak i obecnie obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003 r., nie wprowadzają obligatoryjnie konieczności wykonywania strategii (ani jej elementów) przestrzenno – gospodarczego rozwoju, stanowiącej podstawę do wykonywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na potrzebę wykonywania takich prac wskazuje poradnik "Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy", opracowany w 1995 na zlecenie Ministerstwa Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa przez Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, oddział w Krakowie (zbiór pod red. prof. dr hab. inż. arch. Zygmunta Ziobrowskiego).

Poradnik ten nie posiada charakteru dokumentu prawnego, nie mniej jednak zawarto w nim wskazówki niezbędne do sformułowania podstawowych kierunków i polityki przestrzennej gminy.

Wskazówki te dotyczą konieczności określenia:

- „głównego celu rozwoju gminy, sformułowanego często jako współczesne hasło rozwojowe (misja), syntetycznie wyrażające pomysł na rozwój gminy”,
- „pożądanego”, docelowego obrazu gminy,
- „sposobu osiągnięcia pożądanego celu przy uwzględnieniu:
 - dalekiego horyzontu czasowego,

- skupienia się na zagadnieniach podstawowych,
- koncentracji środków zwiększających efektywność podejmowanych działań,
- ciągłości planowania, polegającego na weryfikacji ustaleń w miarę zmieniających się warunków zewnętrznych i lokalnych”.

Wyżej wymieniony poradnik określa również główne zadania studium, do których należą:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy,
- sformułowanie kierunków i zasad rozwoju,
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych,
- promocja rozwoju gminy.

Założenia metodologiczne, przyjęte w poradniku, są zbliżone do wcześniejszych opracowań, wykonywanych w 1991 r. przez R. Pustelnika z zespołem Biura Pełnomocnika Rządu do spraw Restrukturyzacji Regionu Wałbrzyskiego, w których zwrócono uwagę na konieczność interdyscyplinarnego podejścia do programów rozwoju w nowych uwarunkowaniach politycznych Polski po roku 1990 oraz ustalenia hierarchii celów dla realizacji przyjętej strategii rozwoju (por.: R. Pustelnik, Ogólne założenia metodologiczne procesu restrukturyzacji na przykładzie Regionu Wałbrzyskiego, [w:] Restrukturyzacja starych okręgów przemysłowych – doświadczenia zachodnie a sytuacja w Polsce, CUP Friedrich Ebert Stiftung, Urząd Wojewódzki w Łodzi, Warszawa 1991, s. 76-83.)

16 MISJA

Określenie kierunków przeobrażeń przestrzenno – gospodarczych gminy Stara Kamienica opracowano w oparciu o analizę tendencji przeobrażeń wsi i rolnictwa w Polsce oraz kierunków przemian, dokonujących się od dawna w Europie Zachodniej z uwzględnieniem faktu, iż Polska jest od 1 maja 2004 r. członkiem Unii Europejskiej.

Analiza literatury przedmiotu, zarówno europejskiej, jak i krajowej oraz badania własne, stanowią podstawę kreowania misji rozwoju przestrzenno – gospodarczego terenów wiejskich.

16.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU I TENDENCJI PRZEMIAN WSI I ROLNICTWA W POLSCE I W EUROPIE

Przeobrażenia wsi w Polsce zmierzają w kierunkach znanych od kilku dziesięcioleci w uprzemysłowionych krajach zachodnich. Najbardziej charakterystycznymi cechami tego procesu jest urbanizacja i uprzemysłowienie obszarów wiejskich, zmiany w tradycyjnej strukturze społeczno – zawodowej ludności wiejskiej, marginalizacja rolnictwa, migracje ludzi do miast i starzenie się wsi, częste zjawiska degradacji środowiska przyrodniczego, kulturowego i społecznego.

Na wsi polskiej w okresie po II wojnie światowej przez pół wieku dokonywał się również stopniowo ten charakterystyczny proces przemian, ale stałe wysokie zapotrzebowanie miasta, zarówno na produkty rolne, jak i na siłę roboczą, powodowało, że ludność wiejska żyła do lat 90-tych przez kilkanaście lat w poczuciu względnego bezpieczeństwa socjalnego i w przekonaniu o realnych możliwościach awansu społecznego (różnorodnie pojmowanego).

Obecnie po 1989 roku w całej polskiej rzeczywistości dokonują się przeobrażenia systemowe, a pewna wcześniejsza równowaga wzajemnych potrzeb i oczekiwań między miastem a wsią przestała funkcjonować. Zapotrzebowanie na produkty rolne jest mocno ograniczone na wolnym rynku przez bardzo skuteczną konkurencję produktów importowanych, często atrakcyjniejszych, tańszych i lepiej reklamowanych, niż rodzime. Wynika to z zacofania naszego rolnictwa, które cechuje się 2,5 razy niższą wydajnością, niż inne działy gospodarki w kraju, np. jeden zatrudniony w rolnictwie wytwarza żywność dla 8,6 osób, gdy dla porównania w krajach Unii Europejskiej jeden zatrudniony w rolnictwie wytwarza żywność dla 50 osób¹. Poprawa tego stanu rzeczy może nastąpić poprzez zdecydowany wzrost wydajności pracy, a to jest uzależnione od wzrostu poziomu produkcji i poprawy struktury obszarowej gospodarstw. Proces ten jest jednak u nas hamowany przez nadmierne zatrudnienie w gospodarstwach rodzinnych, które związane jest z tzw. utajonym bezrobociem. Dopóki ta zbędna siła robocza na wsi nie znajdzie innego zatrudnienia, dopóty proces modernizacji polskiego rolnictwa będzie blokowany.

Zapotrzebowanie miasta na siłę roboczą ze wsi jest również ograniczone w warunkach wysokiego bezrobocia w całym kraju. O pracę konkuruje się poziomem wykształcenia, operatywnością, dostępem do szybkiej i szerokiej informacji, zamieszkiwaniem w dostępnej odległości, możliwościami elastycznego doksztalcania się wraz ze zmieniającym się rynkiem pracy itp. Ludność wiejska w dużo mniejszym zakresie może wykorzystać te atuty. Równocześnie wcześniejsze podstawowe źródła pracy zarobkowej ludności wiejskiej, PGR-y, spółdzielnie, wiele państwowych zakładów przemysłowych, bazujących na niskokwalifikowanej sile roboczej (tzw. chłopo-robotnikach), w większości przestały obecnie funkcjonować. Współcześnie miasto nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać problemu bezrobocia na wsi. Wieś musi poszukiwać własnych źródeł utrzymania. Jest to nie tylko w interesie ludności wiejskiej, ale i miejskiej. Problem jest tym trudniejszy, że trwa kryzys w rolnictwie, którego nie można przeczekać. Nie jest to stan przejściowy, ale spektakularny wyraz dokonujących się zmian,

¹ Marek Kłodziński: Wielofunkcyjność warunkiem aktywizacji gospodarczo – społecznej obszarów wiejskich, w: Wieś i rolnictwo. Księga Jubileuszowa IRWiR PAN, lata 1971 – 1996, pod redakcją naukową Mikołaja Kozakiewicza, Warszawa 1996, s. 156

odchodzenia w przeszłość, również w Polsce, tradycyjnego, nie wyspecjalizowanego rolnictwa.

16.2 WSPÓŁCZESNE STRATEGIE ROZWOJU WSI I ROLNICTWA. WIELOFUNKCYJNOŚĆ OBSZARÓW WIEJSKICH, STAN ISTNIEJĄCY I KIERUNKI ROZWOJU

Już w dokumentach rządowych, takich jak „Strategia dla Polski” z 1994 roku czy „Założenia polityki społeczno – gospodarczej dla wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej do roku 2000”, wskazywano na funkcjonowanie w Polsce trzech grup gospodarstw rolnych, z których za przyszłościową uznano praktycznie tylko grupę gospodarstw tzw. rozwojowych, wysokoefektywnych, silnych ekonomicznie i wysokotowarowych. Grupa ta wyraźnie wyodrębniła się na tle gospodarstw stagnacyjnych i słabych. Według „Strategii dla Polski” państwo miało „wspierać przyśpieszenie pozytywnych tendencji potęgujących przemiany strukturalne w rolnictwie i na obszarach wiejskich”.

Za cel rozwoju obszarów wiejskich uznano w pierwszym punkcie „odnowę wsi”, rozumianą jako „wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, tworzenie na wsi nowych szans – modernizację i poprawę struktury rolnictwa, tworzenie miejsc pracy w przetwórstwie, przemyśle, usługach, handlu, w gałęziach związanych z otoczeniem rolnictwa i walorami wsi”.²

Te założenia polityczne wskazują wyraźnie na preferowane kierunki przemian w polskim rolnictwie, które przewidywały wzrost liczby ludności wiejskiej o pozarolniczych źródłach utrzymania do około 2,0 milionów osób do 2015 roku.³ Ten problem o tak rozległej skali społecznej aktualnie powinien być sukcesywnie rozwiązywany w ramach wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej dzięki funduszom strukturalnym, przeznaczonym na polską wieś.

Obecnie na wiejskich obszarach w Polsce żyje blisko połowa rodzin nierolniczych, ale występują znaczne różnice regionalne. Odsetek ten jest wyższy w regionach uprzemysłowionych, w których od dawna następował proces alokacji zatrudnienia w związku z chłonnymi pozarolniczymi rynkami pracy, np. w makroregionie południowo – zachodnim.⁴

Dotychczasowa tendencja powiększania się odsetka rodzin nierolniczych na wsi będzie się w najbliższym czasie umacniać wraz eliminacją z rynku

² Strategia dla Polski, Warszawa, czerwiec 1994 r. w: Katarzyna Duczkowska-Małysz: Rozwój obszarów wiejskich. Raport, Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Warszawa 1996, s. 18

³ Waldemar Michna: Bezrobocie na wsi, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Warszawa 1996, s. 235

⁴ Alina Sikorska: Przemiany społeczno – ekonomiczne struktury niechłopskiej ludności wiejskiej, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, „Studia i Monografie” nr 73, Warszawa 1995, s. 32-33

najsłabszych gospodarstw, ujawnianiem się tzw. utajonego bezrobocia, a także wraz ze wzrostem przyrostu naturalnego ludności w wieku produkcyjnym. Równocześnie nie istnieje możliwość pełnego wchłonięcia wiejskich nadwyżek potencjału pracy przez miasto jak za czasów przyspieszonej industrializacji, np. w latach pięćdziesiątych w Polsce.

Alina Sikorska uważa, iż pozostawanie rodzin nierolniczych na wsi stanowi „element stymulujący rozwój miejscowości wiejskich, czego najprostszym wyrazem jest nie tylko przeciwdziałanie takim zjawiskom, jak wyludnianie się wsi, ale wręcz powiększanie się liczby ich mieszkańców”.⁵

Większość badaczy procesów przeobrażeń wsi i rolnictwa w Polsce postuluje w związku z tym rozwój obszarów wiejskich w oparciu o rozszerzenie i zróżnicowanie charakteru wsi o funkcje pozarolnicze.⁶ Waldemar Michna w pracy poświęconej bezrobociu na wsi, wyrażał pogląd, że „wielofunkcyjność wsi może się urzeczywistnić tylko przez industrializację i urbanizację wsi”⁷, przy czym industrializacja rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem. Pisząc o trudnościach ze stworzeniem wizji polskiej industrializacji, również na wsi, autor wskazywał na badania potwierdzające powszechne poparcie ludności wiejskiej dla nowych przedsięwzięć, wiążących się z zatrudnieniem na wsi. Poszerzanie funkcji wsi i stwarzanie tam nowych miejsc pracy stanowi zatem akceptowaną społecznie tendencję, korzystną dla gospodarki kraju, która ogranicza niekontrolowany, nieekonomiczny rozwój ośrodków miejskich i stwarza szanse rozwoju obszarom wiejskim w Polsce.

W krajach zachodnich, w których proces ograniczenia zatrudnienia w rolnictwie jest znacznie bardziej zaawansowany, niż w Polsce, stwierdzono prawidłowość, że tendencja wyludniania się wsi ulegała zahamowaniu w sytuacji, gdy wzrastał odsetek ludności wiejskiej nierolniczej. Pozostawanie ludności nierolniczej na wsi umożliwia funkcjonowanie wsi jako jednostki osadniczej, wyposażonej w podstawowe elementy nowoczesnej infrastruktury cywilizacyjno – technicznej, komunikacyjnej, usługowej, socjalnej. I odwrotnie, tam gdzie ludność pozarolnicza wyemigrowała, wsie wyludniają się całkowicie, ponieważ nie są w stanie spełnić minimalnych wymogów cywilizacyjnych.⁸

W oparciu o te doświadczenia należy również w Polsce umożliwiać wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w obliczu wielomilionowego

⁵ j.w., s. 90

⁶ Materiały z sesji naukowej pt.: Wielofunkcyjny rozwój wsi w aspekcie przewyższania przeludnienia agrarnego, Kraków 8-9. 12. 1994, Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie, nr 295, „Sesja Naukowa” z. 43

⁷ Waldemar Michna: Bezrobocie na wsi, poz. cyt., s.91

⁸ ³ j.w., s. 234; por. też: Socjologia wsi w Austrii, pod redakcją A. Kalety, Toruń 1994, Socjologia wsi w Republice Federalnej Niemiec, pod red. A. Kalety, Toruń 1992, Socjologia wsi we Francji, pod. red. P. Rambaud i Z. . Wierzbickiego, Toruń 1994

bezrobocia na wsi, zarówno obecnie, jak i w dłuższej perspektywie, np. kilkunastu lat.

W literaturze naukowej, poświęconej nowym funkcjom wsi oraz modernizacji polskiego rolnictwa, często poruszany jest problem przedsiębiorczości w społecznościach wiejskich. Z badań nad kierunkami i skalą pozarolniczej działalności gospodarczej, przeprowadzonych w gminach na terenie całego kraju, wynika, że dla ponad 80% gmin bezrobocie stanowi bardzo poważny problem; większość dotychczasowych zakładów pracy (zakłady państwowe, spółdzielcze) drastycznie ograniczyło zapotrzebowanie na pracowników lub uległo likwidacji. Rozwija się sektor prywatny, w około 40% gmin powstało do pięćdziesięciu nowych miejsc pracy, a w 11% gmin – do pięciuset.⁹

Wśród dziedzin, które stwarzają szanse rozwoju wielofunkcyjnego obszarów wiejskich wymienia się najczęściej obsługę rolnictwa, przetwórstwo rolno - spożywcze, eksploatację oraz przetwórstwo miejscowych surowców, zasobów i produktów pochodzenia rolnego, transport, handel i usługi bytowe, rzemiosło artystyczne, oparte o miejscowe tradycje i surowce, a także tzw. „czyste” branże przemysłu lekkiego, usługi rekreacyjno – turystyczne oraz przedsięwzięcia proekologiczne.¹⁰

Druga grupa dziedzin stwarzających szanse wzrostu zatrudnienia na wsi to inwestycje związane z infrastrukturą techniczną (budowa sieci wodno – kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, telekomunikacja, budowa dróg itp.), budownictwo, a także rozwój wiejskich placówek usługowych różnego typu. Należy w tym miejscu podkreślić poważne znaczenie, jakie dla rozwoju obszarów wiejskich posiada wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną.¹¹ Właśnie braki w tym zakresie stanowią często podstawową barierę dla inwestorów w lokalizacji przedsięwzięć na obszarach wiejskich, a także zniechęcają ambitną, lepiej wykształconą młodzież do pozostawania na wsi.¹²

Na podstawie badań stwierdzono, że aktualnie głównymi kierunkami zajęć zarobkowych poza rolnictwem są: chałupnictwo, drobne zakłady przemysłu terenowego na bazie miejscowych surowców (tartaki, zakłady

⁹ Katarzyna Duczkowska-Małyśz, Małgorzata Duczkowska-Piasecka: Przedsiębiorczość lokalna jako droga łagodzenia bezrobocia na obszarach wiejskich, Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie, nr 295, 1995 r., „Sesja Naukowa”, z. 43, s.61-67

¹⁰ np.: Alicja Barłatowska-Łapka, Lidia Kaliszczak: Agroturystyka w aktywizacji regionu, Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie, nr 295, 1995, Sesja Naukowa z. 43, s. 175-179; tamże: Tadeusz Bujak: Przedsięwzięcia proekologiczne również narzędziem łagodzenia bezrobocia na wsi, s. 169-173; tamże: Teodor Nietupski, Barbara Kutkowska: Działalności alternatywne do produkcji rolniczej jako sposób zagospodarowania nadmiaru siły roboczej na przykładzie rejonu sudeckiego, s. 239-247

¹¹ M. Kłodziński: Wielofunkcyjność warunkiem aktywizacji, poz. cyt., s. 167, por. też: W. Michna: Bezrobocie na wsi, poz. cyt., s. 234

¹² Izabella Bukraba-Rylska: Polska lokalna w oczach młodzieży, w: Wieś i rolnictwo w badaniach społeczno – ekonomicznych. Księga Jubileuszowa IRWiR PWN, Warszawa 1996, s. 163-264

materiałów budowlanych), kooperacja z zakładami przetwórstwa rolno - spożywczego oraz drobne usługi, zwłaszcza handel detaliczny.

Zdecydowanie przeważają drobne zakłady. Ich właściciele najczęściej angażują własne środki finansowe, połowa korzysta z kredytów bankowych. Oceniając dotychczasowy rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w Polsce, autorki omawianych badań stwierdzają, że przy zastrzeżeniu, iż stopień zaawansowania stosunków rynkowych i rozwoju społeczno - gospodarczego jest bardzo zróżnicowany przestrzennie, "wszystko jednak przemawia za tym, iż nowa fala uprzemysłowienia polskiej wsi i urbanizacja terenów wiejskich będzie dokonywać się w małych formach, rodzinnych i indywidualnych firmach, głównie dzięki inicjatywie osób prywatnych i przez zaangażowanie ich środków finansowych. (...) Obszary wiejskie, w których dobrze prosperują nowoczesne, silne ekonomicznie firmy, mające szanse na stałe utrzymać się na rynku i dające pracę znacznej części ludności rolniczej w mikroregionie, należą do wyjątków".¹³

Obraz przedsiębiorczości na obszarach wiejskich ulegnie istotnym zmianom wraz z dotacjami unijnymi dla polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich oraz likwidacją barier celnych na polską żywność, co zwłaszcza w obszarach przygranicznych może pobudzić produkcję rolną oraz inne dziedziny gospodarcze. Obecność Polski w Unii Europejskiej i objęcie naszej gospodarki oddziaływaniem polityki gospodarczej wspólnoty stwarza niepowtarzalną szansę przyspieszenia rozwoju polskich obszarów wiejskich, w tym także przyspieszenia rozwoju gminy Stara Kamienica.

16.3 NOWE KONCEPCJE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

W krajach zachodnich, jak również w Polsce, pojawiły się nowe koncepcje odnoszone do rozwoju obszarów wiejskich tylko lub między innymi. Są to takie idee, jak odnowa wsi, ład przestrzenny, ekorozwój, rewaloryzacja i rewitalizacja środowiska kulturowego, aktywizacja i rozwój społeczności lokalnych. Są one popularyzowane przez naukowców, polityków, działaczy lokalnych, a także instytucje oraz ruchy społeczne i polityczne.¹⁴ Mogą stanowić istotny czynnik, towarzyszący i wspomagający proces tworzenia nowoczesnych obszarów wiejskich, rozszerzający gospodarczy aspekt transformacji wsi o jej funkcje społeczne, psycho-kulturowe, ekologiczne, rekreacyjne, a nawet estetyczne.

¹³ K. Duczkowska-Małysz, M. Duczkowska-Piasecka: Przedsiębiorczość lokalna jako droga łagodzenia bezrobocia na obszarach wiejskich, poz. cyt., s. 66

¹⁴ Andrzej Kaleta (przy współpracy Bogdana Chmielewskiego i innych): Rewitalizacja obszarów rustykalnych Europy, t. I, Społeczność wiejska (na przykładzie wsi Lucim), Wrocław, Warszawa, Kraków 1996, s.12-27; Janusz L. Siemiński: Koncepcje rozwoju obszarów wiejskich w procesie transformacji ustrojowej Polski lat dziewięćdziesiątych. W: Wieś i rolnictwo w badaniach społeczno-ekonomicznych. Księga jubileuszowa IRWiR PAN, poz. cyt., s.126-153

Propagowanie programów przeobrażeń na wsi w oparciu o te idee wiąże się z pewnym, zróżnicowanym ruchem w społeczeństwach uprzemysłowionych, wyrażającym tęsknotę za przyrodą, ciszą, przestrzenią, bezpośrednim i osobistym kontaktem z ludźmi, za wysiłkiem pracy fizycznej, zdrową żywnością, prostym życiem i szacunkiem dla tradycji. Te współczesne ucieczki do natury ludzi zmęczonych tempem życia, instytucjami i atrakcjami miasta, tworzą korzystny klimat społeczny wokół problematyki przeobrażeń obszarów wiejskich, sprzyjając odbudowie poczucia tożsamości kulturowej i patriotyzmu lokalnego mieszkańców wsi. Posiadają również społeczno-ekonomiczne znaczenie, odpowiadając na oczekiwania młodego pokolenia na wsi oraz przyjezdnych na stałe i okresowo - przedsiębiorców, inteligencji wiejskiej, turystów, emerytów.

Omawiane idee mogą stanowić dodatkowy impuls rozwojowy dla wielu obszarów, szczególnie takich, które dotknął proces degradacji. Realizacja idei rewaloryzacji środowiska kulturowego i przyrodniczego wsi, ładu przestrzennego, ożywienia społecznego, kulturalnego, a także gospodarczego przy respektowaniu zasad równowagi ekologicznej i otwarciu na branże innowacyjne, jest na razie dla większości wsi bardziej hasłem niż praktyką. Pojawiają się na razie nieliczne przykłady obszarów wiejskich, na których taki proces już trwa.¹⁵ Tendencja ta powinna upowszechnić się w przyszłości, pod warunkiem jednak, że będzie się z nimi utożsamiała społeczność lokalna. Teoretycy oraz praktycy planowania i sterowania procesami społecznymi podkreślają konieczność budowania różnych programów, wizji czy strategii rozwoju nawet na niewielką skalę we współpracy i przy stałym uwzględnianiu dążeń ludzi, do których adresowana jest dana koncepcja.¹⁶

16.4 OGÓLNE ZAŁOŻENIA KREOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO OBSZARÓW WIEJSKICH

Na podstawie przedstawionej ogólnej charakterystyki sytuacji polskiej wsi i rolnictwa, przewidywanych i preferowanych kierunków ich dalszego rozwoju¹⁷ w porównaniu z tendencjami w rolnictwie i na obszarach wiejskich w krajach Europy Zachodniej, wyłaniają się następujące wnioski, które powinny stanowić wstępne założenia do koncepcji aktywizacji przestrzenno-gospodarczej gmin wiejskich, np. gminy wiejskiej Stara Kamienica:

¹⁵ W Polsce takie zjawiska można zaobserwować np. na Opolszczyźnie, w Wielkopolsce, na Podhalu.

¹⁶ Por. np. Janusz Karasz: Socjokulturowe aspekty odnowy wsi, w: Socjologia wsi w Austrii, poz. cyt., s. 101-117, Janusz Oleszek: Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich - wybrane aspekty badawcze i planistyczne, w: Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie nr 295, 1995, s. 327-335

¹⁷ Por. np. Plan rozwoju obszarów wiejskich na lata 2004 -2006 Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

- Przeobrażenia strukturalne w polskim rolnictwie są nieuniknione; będą postępować zmiany związane z własnością ziemi, z wielkością gospodarstw, ze strukturą produkcji.
- Muszą rozwijać się alternatywne źródła utrzymania dla ludności nierolniczej, zamieszkującej na wsiach, a to spowoduje rozwój nowych funkcji wsi.
- Obszary wiejskie muszą liczyć przede wszystkim na własną tradycję i rozwiązania, rozwijając funkcje nierolnicze; do tej pory przedsiębiorczość wiejska głównie opierała się na małych, rodzinnych firmach, angażujących prywatny kapitał, elastycznie dostosowujących się do rynku zbytu. Obecnie proces ten powinien ulec przyspieszeniu w związku z członkostwem w Unii Europejskiej i środkiem pomocowym.
- Dziedziny gospodarczej działalności pozarolniczej na wsi związane są przede wszystkim z jej cechami przyrodniczo - geograficznymi i położeniem, z lokalnymi surowcami, a także tradycjami, strukturą zawodową, typami szkół oraz przedsiębiorczością władz lokalnych.

Należy szukać szans rozwoju przedsiębiorczości głównie w oparciu o własny potencjał przyrodniczy, kulturowy i społeczny.

- Konieczne są działania na rzecz podniesienia jakości życia na wsi, zwłaszcza poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, co ma silny związek z rozwojem przedsiębiorczości. Na jakość życia składa się również stan środowiska przyrodniczego i środowiska antropogenicznego wsi. Społeczne oczekiwania są związane z respektowaniem zasad ekorozwoju na obszarach wiejskich oraz ze stworzeniem atrakcyjnego image wsi poprzez rewaloryzację i rewitalizację.
- Warunkiem niezbędnym skuteczności wszelkich koncepcji zmian rozwojowych na wsi jest współudział jej mieszkańców w dziele tworzenia tych koncepcji i akceptacja ich założeń.

Uwzględnienie wymienionych prawidłowości rozwoju współczesnych obszarów wiejskich w kreowaniu misji przeobrażeń gmin jest niezbędnym warunkiem określenia prawidłowych, prorozwojowych kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego.

16.5 OKREŚLENIE „MISJI” ROZWOJU GMINY STARA KAMIENICA

Analiza uwarunkowań przygotowana w części A „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” oraz analiza zawarta w punktach 1.1 – 1.4 pozwoliły na określenie „misji” wyrażonej jako:

**REALIZACJA POLITYKI ROZWOJU POPRZEZ KREOWANIE
WIELOFUNKCYJNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEJ
W GMINIE STARA KAMIENICA**

**17 CELE STRATEGICZNE ROZWOJU PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEGO
GMINY STARA KAMIENICA**

Kreowanie wielofunkcyjnej struktury przestrzenno – gospodarczej w gminie Stara Kamienica wymaga realizacji przyjętych celów strategicznych, dotyczących rozwoju:

- turystyki,
- mieszkalnictwa rekreacyjnego i pobytowego nie związanego z rolnictwem,
- usług i przetwórstwa,
- dużych gospodarstw rolnych,
- małych wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych i mieszkalnictwa zagrodowego,
- terenów zieleni wysokiej (leśnych i urządzonych),
- terenów wód otwartych (zbiorniki retencyjne z funkcją turystyczno–rekreacyjną),
- infrastruktury (budowa i remonty dróg, kanalizacji, sieci gazowej itp.),
- prac nad rewitalizacją wartości historyczno – kulturowych (zachowanie tożsamości miejsca).

Rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny gminy Stara Kamienica realizowany jest w oparciu o wykorzystanie znacznych walorów gminy. Składają się na nie:

- atrakcyjne położenie na obszarze o interesujących cechach przyrodniczo - krajobrazowych, przy ważnych międzynarodowych szlakach komunikacyjnych, w pobliżu obszarów o dużej renomie turystycznej w Polsce,
- bezpośrednie sąsiedztwo największego ośrodka miejskiego w regionie, Jeleniej Góry,
- atrakcyjne przyrodniczo środowisko o znacznych wartościach kulturowych,
- stosunkowo korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa.

Rozwój usług i przetwórstwa przewiduje się w zasadzie każdym sołectwie gminy Stara Kamienica. Usługi handlowe często stanowiąc mogą tzw.

usługi wbudowane w parterach budynków mieszkalnych lub na działkach wydzielonych. Nieuciążliwe zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego lokalizowane są głównie na terenach byłych PGR-ów.

Szczególnie ważnym strategicznym celem gminy jest rozwój terenów pod budownictwo rekreacyjno – pobytowe na najbardziej atrakcyjnych terenach o południowym nachyleniu stoków w pobliżu zbiorników wodnych, stanowiących system retencyjno – przeciwpowodziowy oraz w otoczeniu istniejącej i projektowanej zieleni wysokiej leśnej i urządzonej – parkowej.

Podobnie ważnym celem strategicznym dla gminy jest kompleksowa rewitalizacja obiektów historycznych i obiektów budowanych przed drugą wojną światową. Rewaloryzacja tych obiektów oraz ich otoczenia ma podstawowe znaczenie dla pokreślenia korzystnego wizerunku gminy, który jest niezbędny dla zainteresowania inwestorów, posiadających kapitał istotny dla rozwoju gminy Stara Kamienica.

Realizacja wymienionych kolejno strategicznych celów rozwoju przestrzenno – gospodarczego gminy Stara Kamienica pociąga za sobą bardziej szczegółowe działania.

18 GŁÓWNE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO GMINY STARA KAMIENICA

Główne cele rozwoju są pochodną celów strategicznych.

W działaniu .turystyki i wypoczynku cele główne obejmują działania związane z ochroną walorów środowiska naturalnego oraz podniesieniem jej walorów estetycznych poprzez remonty i modernizacje istniejącej substancji, doposażenie w usługi i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej.

W dziedzinie usług i przetwórstwa główne cele rozwoju obejmują:

- wzrost ilości usług handlu hurtowego i detalicznego oraz usług pokrewnych,
- wzrost i rozwój nieuciążliwego przemysłu przetwórczego i drobnej wytwórczości,
- wzrost ilości drobnej wytwórczości i usług zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych tzw. usług wbudowanych.

W dziedzinie rolnictwa wielkoobszarowego główne cele rozwoju obejmują reaktywowanie dużych gospodarstw rolnych, zarówno prywatnych ,jak i reprezentujących inne formy własności.

Rolnictwo o mniejszych areałach wymaga specjalistycznych upraw i rewitalizacji zabudowy tzw. zagrodowej.

W dziedzinie mieszkalnictwa głównym celem rozwoju jest budowa osiedli i budynków o charakterze rekreacyjno – pobytowym, zarówno na dużych działkach powyżej 1 500 m², jak i na mniejszych.

Do głównych celów rozwoju należy także zagospodarowanie terenów zieleni poprzez dolesienia i zakładanie terenów parkowych, a także zakładanie zieleni wysokiej izolacyjnej i śródpolnej, chroniącej obszary rolne przed degradacją.

W dziedzinie tworzenia ekosystemów zieleni i wód otwartych do głównych celów rozwoju zalicza się budowa dużych, średnich i małych zbiorników wodnych, które odgrywają bardzo ważną, prorozwojową rolę w budownictwie rekreacyjno – pobytowym. Zbiorniki te, oprócz funkcji rekreacyjnej podnoszącej walory otoczenia i wartość terenów, pełnią rolę zbiorników retencyjnych i co najważniejsze, pełnią rolę ochrony przeciwpowodziowej w ograniczeniu tzw. pierwszej fali uderzeniowej.

W dziedzinie infrastruktury głównymi celami są: budowa i remonty dróg oraz budowa systemu ciągów konno – rowerowych i pieszych. Niezbędny jest także rozwój infrastruktury technicznej, szczególnie dotyczący gospodarki ściekowej oraz gazownictwa dla celów grzewczych, co ograniczy zanieczyszczenie atmosfery zwłaszcza terenów chronionych.

W odniesieniu do rewitalizacji i rewaloryzacji wartości historyczno – kulturowych gminy Stara Kamienica główne cele będą stanowić działania dotyczące zachowania historycznych układów urbanistycznych oraz zachowania wartości zabytkowych obiektów sakralnych i innych.

19 UZUPEŁNIAJĄCE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO – GOSPODARCZEGO GMINY STARA KAMIENICA

Uzupełniającymi celami rozwoju są szeroko rozumiane działania dotyczące utrzymania istniejącej infrastruktury technicznej gminy oraz obiektów. Odnoszą się one również do sektora usług oświaty, handlu, rzemiosła itp. Przy bardzo niskich budżetów gmin na tle istniejących potrzeb gros środków przeznaczają się na tzw. cele uzupełniające, związane często z niezbędnymi remontami dróg, mostów i innych obiektów.

Konieczność realizacja celów uzupełniających w sytuacji ograniczonych możliwości finansowych gmin często powoduje stagnację, a nawet regres, w zakresie realizacji głównych i strategicznych celów rozwojowych.

II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

W ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w Art. 10, ust. 2 określono wymogi, dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego. Są to następujące zadania:

- określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- określenie kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy;
- określenie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrona przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- określenie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- określenie kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- wskazanie obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- wskazanie obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- wskazanie obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m² oraz obszarów przestrzeni publicznej;
- wskazanie obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- określenie kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- określenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- wskazanie obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- wskazanie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Zgodnie z obowiązującą ustawą Studium jest jedynym dokumentem planistycznym, sporządzanym dla całego obszaru gminy. Dokument ten nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W rozdziale II części B Studium przedstawia się kierunki rozwoju gminy Stara Kamienica zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 marca 2003 r. Kierunki te są pochodną wykreowanej struktury hierarchicznej celów rozwoju, przedstawionej w rozdziale I części B.

20 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Ze względu na istniejące uwarunkowania dominującą funkcją w gminie pozostaje turystyka, wypoczynek i rekreacja oraz rolnictwo. Charakter typowo turystyczno - rolniczy zostaje utrzymany w większości miejscowości.

Na terenie gminy należy dążyć do osiągnięcia wielofunkcyjnej struktury przestrzenno – gospodarczej wsi. Zwłaszcza postuluje się podjęcie działań zmierzających do zmiany charakteru zagospodarowania wsi Stara Kamienica. Należy dążyć do nadania tej miejscowości charakteru zbliżonego do małego miasteczka. W tym celu należy podkreślić centrum miejscowości sposobem zagospodarowania, jakością przestrzeni publicznej oraz detalu urbanistycznego i architektonicznego. Poprawie musi ulec także jakość przestrzeni publicznej poza centrum poprzez np. modernizację nawierzchni dróg i chodników, uporządkowanie terenów zielonych i wprowadzenie elementów małej architektury. Należy także propagować rozwój pozarolniczych działalności gospodarczych.

Na terenie gminy wprowadza się zespoły zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności, powiązane przestrzennie z systemem zbiorników małej retencji wodnej. Projektuje się również system terenów zielonych w celu wzbogacenia środowiska przyrodniczego, a także system retencji wodnej i ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwoerozyjnej.

Zakłada się umiarkowany rozwój przestrzenny gminy z zachowaniem i pogłębieniem istniejących podziałów funkcjonalnych zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica” autorstwa arch. Anny Podworskiej – Michalak z zespołem projektowym.

W poszczególnych miejscowościach gminy przewiduje się następujące kierunki rozwoju przestrzenno-gospodarczego:

Stara Kamienica:

- rozwój ośrodka administracyjnego szczebla gminnego,
- rozbudowa programu usług podstawowych,
- rozwój i restrukturyzacja rolnictwa oraz w ramach funkcji towarzyszących (przetwórstwa, handlu i agroturystyki) - rozwój wyspecjalizowanych usług, związanych z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy, np. obsługa turystyki,
- rozwój funkcji gospodarczych, zwłaszcza w zakresie drobnej wytwórczości.

Ponadto w obecnie opracowywanym studium projektuje się zespoły zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności, powiązane przestrzennie z systemem zbiorników małej retencji wodnej oraz system terenów zielonych w celu wzbogacenia środowiska przyrodniczego, a także system retencji wodnej i ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwerozyjnej.

Wojcieszyce:

- utrwalenie oraz rozwój funkcji mieszkaniowej o charakterze podmiejskim po uprzednim kompleksowym wyposażeniu wsi w media oraz zrealizowaniu zadań z zakresu komunikacji przy zaostrzonych rygorach lokalizacyjnych wynikających ze specyfiki krajobrazu,
- poprawa warunków komunikacyjnych poprzez realizację obejścia - obwodnicy wsi,
- rozwój funkcji sportowych o charakterze terenowym, np. budowa pola golfowego.

Ponadto w obecnie opracowywanym studium projektuje się zespoły zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności powiązane przestrzennie z systemem zbiorników małej retencji wodnej oraz system terenów zielonych.

Kopaniec, Chromiec, Antoniów:

- intensywny rozwój funkcji turystycznej, letniskowej i rekreacyjnej, głównie w oparciu o istniejącą bazę materialną w drodze modernizacji i rewitalizacji istniejących obiektów.
- rozwój funkcji rekreacyjnej i sportowej poprzez realizację urządzeń i obiektów terenowych, np.: miejsc biwakowych, wież i tarasów widokowych, ścieżek i szlaków spacerowych, tras rowerowych, boisk, basenów itp.)
- utrzymanie funkcji rolniczej z restrukturyzacją w kierunku produkcji ekologicznej dla zaspokojenia zróżnicowanych potrzeb rynku lokalnego, uzupełnionych o usługi agroturystyczne.

Ponadto w obecnie opracowywanym studium projektuje się zespoły zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności powiązane przestrzennie z systemem zbiorników małej retencji wodnej oraz systemem terenów

zielonych, retencji wodnej i ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwerozylnej.

Rybnica, Barcinek, Kromnów:

- utrzymanie i rozwój funkcji rolniczej głównie w kierunku potrzeb rynku lokalnego,
- poprawa warunków zamieszkiwania przede wszystkim w drodze remontów i modernizacji istniejącej substancji,
- rozwój funkcji gospodarczych, wytwórczych, składowych, usługowych na wydzielonych terenach oraz jako formy towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej i zagrodowej,
- uzupełnienie sieci usług codziennych dla mieszkańców.

W obecnie opracowywanym studium projektuje się zespoły zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności powiązane przestrzennie z systemem zbiorników małej retencji wodnej oraz systemem terenów zielonych, retencji wodnej i ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwerozylnej. W Kromnowie dopuszcza się lokalizację elektrowni fotowoltaicznej wraz z jej strefą ochronną.

Nowa Kamienica, Mała Kamienica:

- utrzymanie funkcji rolniczej,
- umiarkowany rozwój innych form działalności gospodarczej.

W obecnie opracowywanym studium wprowadza się zespoły zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności, powiązane przestrzennie z systemem zbiorników małej retencji wodnej. Projektuje się również system terenów zielonych w celu wzbogacenia środowiska przyrodniczego, a także system retencji wodnej i ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwerozylnej.

Na terenach osiedleńczych zostają wprowadzone nowe standardy zagospodarowania, także poza obszarem zabudowy rezydencjonalnej. Należy zwiększać powierzchnie działek pod zabudowę. Preferuje się działki o powierzchni powyżej 1000 m. Między zabudowę mieszkaniową i zagrodową wprowadza się tereny zieleni wysokiej jako izolację dla mogących powstawać uciążliwości, a także ze względów estetycznych i dla poprawy mikroklimatu.

Dopuszcza się lokalizację funkcji związanych z aktywnością gospodarczą.

Przeznaczenie terenów gminy powtórzono za „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica”, uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 w dniu 18.20.2000 r. Rady Gminy Stara Kamienica, autorstwa arch. Anny

Podworskiej – Michalak z zespołem projektowym. Przeznaczenie terenów ponadto uzupełniono nowymi, własnymi rozwiązaniami projektowymi.

21 KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Przyjmuje się generalne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w odniesieniu do istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy. Są to wstępne wytyczne i postulaty do uściślenia na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów.

Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów leżących w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Bobru i jego otuliny zostały przedstawione w planie ochrony parku, które to opracowanie jest w posiadaniu gminy.

21.1 Tereny zurbanizowane

Ustalenia dla terenów MI, MII, MIII, P-U, Uz, według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica, uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 w dniu 18.20.2000 r. Rady Gminy Stara Kamienica, autorstwa arch. Anny Podworskiej – Michalak z zespołem projektowym.

W kształtowaniu nowo realizowanej i modernizowanej zabudowy należy przestrzegać następujących zasad.

- Należy kultywować lokalną tradycję budownictwa, wyrażoną w zasadach kształtowania brył obiektów, układach dachów, wysokości, detalu architektonicznym i materiale wykończeniowym. Zasada ta winna być rozumiana w sposób twórczy, nie tylko odtworzeniowy.
- Przestrzegać tradycyjnych zasad w rozplanowaniu zabudowy, a zwłaszcza dążyć do utrzymania rozproszonego charakteru zainwestowania w Chromcu, Antoniowie i południowej części Kopańca.
- Dążyć do zachowania prawidłowych, harmonijnych relacji między zabudową i zagospodarowaniem towarzyszącym bądź sąsiadującym ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań funkcjonalnych, krajobrazowych i kulturowych.
- W odniesieniu do terenów wymagających szczególnie precyzyjnego określenia zasad i standardów kształtowania zabudowy oraz ochrony wartości środowiska kulturowego prowadzić gospodarkę przestrzenną w oparciu o plany miejscowe.

21.1.1 Tereny zabudowy mieszkaniowej

Na terenach objętych ochroną konserwatorską oraz leżących w granicach Parku Krajobrazowego należy uzgadniać projekty z właściwymi służbami.

Nie zezwala się na lokalizację obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości, stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych.

MI Strefa zabudowy mieszkalno – zagrodowej

Jako funkcje dominujące zakłada się zabudowę mieszkalno – zagrodową i mieszkaniową, samodzielne obiekty rolnicze oraz obiekty agroturystyczne.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będą usługi i drobna wytwórczość, zieleń urządzona o funkcjach izolacyjnych, ochronnych i użytkowych oraz elementy komunikacji lokalnej - parkingi , a w gospodarstwach agroturystycznych - towarzyszące urządzenia sportowe.

MII Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej niskiej intensywności

Jako funkcje dominujące zakłada się mieszkalnictwo jednorodzinne i mieszkalnictwo wielorodzinne niskiej intensywności (max. 0.25) o skali i charakterze przestrzennym, zbliżonym do zabudowy jednorodzinnej.

Funkcje towarzyszące tworzyć będzie zabudowa pensjonatowa, nieuciążliwe usługi, obiekty i urządzenia sportowo – rekreacyjne, komunikacja lokalna wraz z parkingami, a także obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

MIII Strefa zabudowy turystyczno - zagrodowej

Jako funkcje dominujące zakłada się mieszkalnictwo jednorodzinne wolnostojące, obiekty i urządzenia związane z turystyką i wypoczynkiem (baza noclegowa i gastronomiczna o zróżnicowanych formach i standardach, miejsca biwakowe, parkingi), obiekty sportowe i rekreacyjne oraz obiekty ochrony zdrowia.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będą nieuciążliwe usługi z preferencją na rzecz obsługi mieszkalnictwa i turystyki, zieleń, komunikacja lokalna i obiekty infrastruktury technicznej, związane z potrzebami lokalnymi.

MIV Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rezydencjonalnej

Jako funkcję dominującą zakłada się mieszkalnictwo jednorodzinne ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy o charakterze rezydencjonalnym na działkach o powierzchni powyżej 1500 m².

Jako funkcje towarzyszące i uzupełniające proponuje się zabudowę pensjonatową, nieuciążliwe usługi na rzecz obsługi mieszkańców, zieleń i komunikację lokalną.

MV Strefa zabudowy mieszkaniowej rozproszonej

Tereny przeznacza się pod zabudowę zagrodową i mieszkaniową jednorodziną. Funkcją uzupełniającą będzie komunikacja lokalna i zieleń. Dopuszcza się budynki nie wyższe niż jednokondygnacyjne z poddaszem użytkowym na działkach o powierzchni powyżej 5 000 m².

21.1.2 UZ Tereny zabudowy usługowej z zielenią towarzyszącą

Na terenach wydzielonych usług, zlokalizowanych poza obszarami zurbanizowanymi, zakłada się jako funkcję dominującą szeroko pojęte usługi turystyki, oświaty, ochrony zdrowia, wypoczynku i sportu.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będzie mieszkalnictwo istniejące i projektowane, usługi nieuciążliwe (handel, administracja, kultura, gastronomia), zieleń urządzona o funkcjach rekreacyjnych, kompozycyjnych i ochronnych oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym.

Na terenach UZ wyklucza się lokalizację obiektów magazynowych, produkcyjnych oraz handlu hurtowego.

UZ1 Projektowane tereny zabudowy usługowej z zielenią towarzyszącą

Na terenach wydzielonych usług, zlokalizowanych poza obszarami zurbanizowanymi, zakłada się jako funkcję dominującą szeroko pojęte usługi turystyki, oświaty, ochrony zdrowia, wypoczynku i sportu oraz obsługi obiektów sportowych.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będzie mieszkalnictwo istniejące i projektowane, usługi nieuciążliwe (handel, administracja, kultura, gastronomia), zieleń urządzona o funkcjach rekreacyjnych, kompozycyjnych i ochronnych oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym.

Na terenach UZ1 wyklucza się lokalizację obiektów magazynowych, produkcyjnych oraz handlu hurtowego.

Na obszarze nr I.5 objętym zmianą „Studium...” dopuszcza się w całości lub w części utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania - tereny użytkowane rolniczo i lasy (wówczas obowiązują ustalenia 2.2.3. - Tereny użytkowane rolniczo niniejszego rozdziału) oraz budowę zbiorników wodnych (rekreacyjnych, przeciwpożarowych).

21.1.3 P – U Tereny przemysłowe i obsługi rolnictwa

Na terenach tych zezwala się na lokalizację inwestycji o charakterze produkcyjnym, w tym przetwórstwa magazynowo – składowego, np. hurtowni, baz sprzętowych, składów materiałów budowlanych oraz usług wielko powierzchniowych, usług specjalistycznych, wymagających dużych terenów, oraz obsługę rolnictwa. Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzy

mieszkalnictwo istniejące z wykluczeniem nowych realizacji i pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej izolacji (zieleni, odległość) od funkcji podstawowej, usługi komercyjne, obiekty i urządzenia technicznej obsługi obszaru, komunikacja lokalna wraz z parkingami oraz zieleni izolacyjna i ochronna.

Należy ograniczyć uciążliwości inwestycji do granic terenu działki lub własności inwestora.

21.1.4 Tereny technicznej obsługi gminy

Obejmują obszary istniejących i projektowanych obiektów i infrastruktury technicznej związanych z bezpośrednią obsługą obszaru oraz o znaczeniu ponadlokalnym za wyjątkiem małych urządzeń (np. stacji transformatorowych, pompowni itp.)

Na obszarach nr I.3, I.12 i I.13 dopuszcza się utrzymanie w całości lub w części dotychczasowego sposobu użytkowania - tereny użytkowane rolniczo i lasy (wówczas obowiązują ustalenia 2.2.3. - Tereny użytkowane rolniczo niniejszego rozdziału).

2.1.5. P_U 1 Tereny aktywności gospodarczej

Na terenach aktywności gospodarczej ustala się lokalizację inwestycji o charakterze produkcyjno - usługowym, z dopuszczeniem funkcji magazynowo - składowej oraz obsługi rolnictwa. Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzy mieszkalnictwo istniejące z wykluczeniem nowych realizacji, usługi komercyjne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz obiekty i urządzenia komunikacji o znaczeniu lokalnym wraz z parkingami, zielenią izolacyjną i ochronną. Obowiązuje ograniczenie uciążliwości inwestycji do granic terenu działki lub własności inwestora.

2.1.6. U Tereny wydzielonych usług

Na terenach wydzielonych usług, ustala się jako funkcję dominującą szeroko pojęte usługi, w tym usługi komercyjne, publiczne, np. administracja, kultura, gastronomia, usługi turystyki, oświaty, ochrony zdrowia, wypoczynku i sportu i inne.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające stanowią tereny mieszkaniowe zieleni urządzona o funkcjach rekreacyjnych, kompozycyjnych i ochronnych oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, instalacje - w rozumieniu przepisów odrębnych oraz obiekty i urządzenia komunikacji o znaczeniu lokalnym. Na terenach U wyklucza się lokalizację obiektów magazynowych, produkcyjnych oraz handlu hurtowego.

Ustalenia te obowiązują również dla zmiany „Studium...” wprowadzonej uchwałą nr XXII/155/2012 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 29 marca 2012r.

21.2 Tereny niezabudowane

Większość terenów niezabudowanych na obszarze gminy Stara Kamienica stanowią użytki rolnicze o dobrych klasach bonitacyjnych oraz lasy. Ze względu na powyższe uwarunkowania niezbędne jest odpowiedzialne gospodarowanie tymi terenami.

21.2.1 Projektowane zbiorniki wodne

Postuluje się budowę zbiorników retencyjno-rekreacyjnych, połączonych z zespołami mieszkalno-rezydencjonalnymi i terenami dolesień:

- zbiornik pomiędzy Nową Kamienicą i Starą Kamienicą,
- Barcinek,
- zbiornik Mała Kamienica i Kopaniec,
- Rybnica,
- Wojcieszycy.

21.2.2 Projektowany ośrodek sportów zimowych

W południowo-zachodniej części gminy, na granicy z gminą Mirsk i Szklarską Porębą, projektuje się ośrodek sportów zimowych (UT2) z trasami narciarskimi, z systemem wyciągów, zespołami gastronomicznymi oraz parkingami.

21.2.3 Tereny użytkowane rolniczo i lasy

Podstawowa działalność na tych terenach to produkcja rolnicza i gospodarka leśna.

Dopuszcza się rekultywację terenów zdegradowanych i nieużytków zagłębień poeksploatacyjnych z przeznaczeniem na tereny rolne lub leśne.

Postuluje się wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, zalesianie terenów łąk i pastwisk o bonitacji poniżej III klasy, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków i zbiorników wodnych oraz dróg polnych. Dopuszcza się powiększenie terenów leśnych o obszary położone w granicy rolno – leśnej i na terenach wskazanych na rysunku studium do zalesienia.

Proponuje się realizację zbiorników wodnych w celu poprawy retencji wodnej i ochrony przeciwpowodziowej.

Dopuszcza się lokalizację i realizację urządzeń ochrony przeciwpowodziowej.

Na terenach rolnych klas I - III dopuszcza się lokalizację zabudowy o charakterze siedliskowym i zagrodowym w tym: budynków gospodarczych, urządzeń i obiektów służących produkcji rolnej i obiektów przetwórstwa rolno – spożywczego oraz budynków mieszkalnych tylko w przypadku posiadania przez inwestora areалу użytków rolnych o powierzchni przekraczającej średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w gminie Stara Kamienica, położonego

przynajmniej w części na terenie Gminy Stara Kamienica, przy czym część ta nie może być mniejsza niż 1 ha.

Ponadto inwestor musi spełnić następujące warunki:

- na własny koszt doprowadzić do siedliska drogę oraz niezbędną infrastrukturę techniczną,
- zapewnić warunki prowadzenia działalności rolniczej w sposób nie powodujący zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

Na pozostałych terenach dopuszcza się tzw. zabudowę siedliskową na zasadach określonych przez obowiązujące przepisy.

Zezwala się na lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej w tym sieci przesyłowych, ujęć wody, stacji uzdatniania itp.

Dopuszcza się wyznaczanie ścieżek turystycznych, pieszych, rowerowych i konnych drogami polnymi i duktami leśnymi w porozumieniu z zarządzającym terenem.

Zakazuje się prowadzenia działalności rolniczej, w szczególności hodowlanej, w sposób zagrażający środowisku naturalnemu oraz zdrowiu i życiu ludzi oraz wprowadzania nie oczyszczonych ścieków do gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

Tereny proponowane do objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych należy traktować jako wyłączone spod zabudowy.

21.2.4 Tereny rolnicze R

Podstawowa działalność na tych terenach to produkcja rolnicza i gospodarka leśna.

Postuluje się wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, zalesianie terenów łąk i pastwisk o bonitacji poniżej III klasy, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków i zbiorników wodnych oraz dróg polnych. Dopuszcza się powiększenie terenów leśnych o obszary położone w granicy rolno – leśnej i na terenach wskazanych na rysunku studium do zalesienia.

Zezwala się na lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej w tym sieci przesyłowych, ujęć wody, stacji uzdatniania itp.

Dopuszcza się wyznaczanie ścieżek turystycznych, pieszych, rowerowych i konnych drogami polnymi i duktami leśnymi w porozumieniu z zarządzającym terenem.

Zakazuje się lokalizacji zabudowy kubaturowej.

Zakazuje się prowadzenia działalności rolniczej, w szczególności hodowlanej, w sposób zagrażający środowisku naturalnemu oraz zdrowiu i życiu ludzi oraz wprowadzania nie oczyszczonych ścieków do gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

21.3 Kierunki i wskaźniki zagospodarowania przestrzennego dla terenów objętych „Zmianą studium ...”

Nowa zabudowa powinna swoją formą i gabarytami nawiązywać do zabudowy historycznej charakterystycznej dla Gór Izerskich i Pogórza Izerskiego. Zaleca się stosowanie dachów o kacie nachylenia głównych połaci dachowych 30-45 stopni. Istotne jest wykorzystywanie materiałów wykończeniowych nawiązujących do tradycyjnie stosowanych: drewno, kamień, cegła.

Dopuszcza się zachowanie istniejących zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu wyznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które zostały uchwalone przed 2013 rokiem.

W uzasadnionych przypadkach, na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dopuszcza się odstępstwo od wyznaczonych wskaźników zabudowy i sposobu zagospodarowania terenu.

Na wszystkich obszarach wyznaczonych w „Zmianie studium ...” dopuszcza się poszerzenie istniejących i wyznaczanie nowych dróg (publicznych wszystkich klas i wewnętrznych) w planach miejscowych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

W kształtowaniu nowo realizowanej i modernizowanej zabudowy należy przestrzegać następujących zasad.

- Należy kultywować lokalną tradycję budownictwa, wyrażoną w zasadach kształtowania brył obiektów, układach dachów, wysokości, detalu architektonicznym i materiale wykończeniowym. Zasada ta winna być rozumiana w sposób twórczy, nie tylko odtworzeniowy.
- Dążyć do zachowania prawidłowych, harmonijnych relacji między zabudową i zagospodarowaniem towarzyszącym bądź sąsiadującym ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań funkcjonalnych, krajobrazowych i kulturowych.

Na terenach objętych ochroną konserwatorską oraz leżących w granicach Parku Krajobrazowego należy uzgadniać projekty z właściwymi służbami.

Nie zezwala się na lokalizację obiektów hodowlanych, usługowych i produkcyjnych o dużej uciążliwości,

stwarzających zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, generujących intensywny ruch pojazdów dostawczych.

21.3.1 MI Strefa zabudowy mieszkalno - zagrodowej

Jako funkcje dominujące zakłada się zabudowę mieszkalno - zagrodową i mieszkaniową, samodzielne obiekty rolnicze oraz agroturystyka.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będą usługi nieuciążliwe i drobna wytwórczość, zieleń urządzona o funkcjach izolacyjnych, ochronnych i użytkowych oraz elementy komunikacji lokalnej - parkingi, a w gospodarstwach agroturystycznych - towarzyszące urządzenia sportowe.

Dla zabudowy mieszkalno-zagrodowej wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy - 0,01,
- maksymalną intensywność zabudowy - 0,4,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - 35%,
- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- gabaryty obiektów - max. 3 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - 2 miejsca postojowe na jeden lokal mieszkalny.

21.3.2 MII Strefa zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności

Jako funkcje dominujące zakłada się mieszkalnictwo jednorodzinne i mieszkalnictwo wielorodzinne niskiej intensywności o skali i charakterze przestrzennym, zbliżonym do zabudowy jednorodzinnej.

Funkcje towarzyszące tworzyć będzie zabudowa pensjonatowa, nieuciążliwe usługi, obiekty i urządzenia sportowo - rekreacyjne, komunikacja lokalna wraz z parkingami, a także obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i zieleń urządzona o funkcjach izolacyjnych, ochronnych i użytkowych.

Dla zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy - 0,01,
- maksymalną intensywność zabudowy - 0,6,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - 35%,

- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- gabaryty obiektów - max. 3 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - 2 miejsca postojowe na jeden lokal mieszkalny,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji dla pensjonatów- 1 miejsca postojowe na dwa pokoje „gościnne”

21.3.3 MIII Strefa zabudowy turystyczno - zagrodowej

Jako funkcje dominujące zakłada się mieszkalnictwo jednorodzinne wolnostojące, obiekty i urządzenia związane z turystyką i wypoczynkiem (baza noclegowa i gastronomiczna o zróżnicowanych formach i standardach, miejsca biwakowe, parkingi), obiekty sportowe i rekreacyjne oraz obiekty ochrony zdrowia.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będą nieuciążliwe usługi z preferencją na rzecz obsługi mieszkalnictwa i turystyki, zieleń, komunikacja lokalna i obiekty infrastruktury technicznej, związane z potrzebami lokalnymi.

Dla zabudowy turystyczno-zagrodowej wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy - 0,01,
- maksymalną intensywność zabudowy - 0,4,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - 35%,
- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- gabaryty obiektów - max. 3 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - 2 miejsca postojowe na jeden lokal mieszkalny.

21.3.4 MIV Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rezydencjonalnej

Jako funkcję dominującą zakłada się mieszkalnictwo jednorodzinne ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy o charakterze rezydencjonalnym na działkach o powierzchni powyżej 1500 m².

Jako funkcje towarzyszące i uzupełniające proponuje się zabudowę pensjonatową, nieuciążliwe usługi na rzecz obsługi mieszkańców, zieleni i komunikację lokalną.

Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rezydencjonalnej wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy - 0,01,
- maksymalną intensywność zabudowy - 0,3,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - 50%,
- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- gabaryty obiektów - max. 3 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - 2 miejsca postojowe na jeden lokal mieszkalny,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji dla pensjonatów- 1 miejsca postojowe na dwa pokoje „gościnne”.

21.3.5 U Tereny wydzielonych usług

Na terenach wydzielonych usług, ustala się jako funkcję dominującą szeroko pojęte usługi, w tym usługi komercyjne, publiczne, np. administracja, kultura, gastronomia, usługi turystyki, oświaty, ochrony zdrowia, wypoczynku i sportu, kultu religijnego i inne.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające stanowią tereny mieszkaniowe, zieleni urządzonej o funkcjach rekreacyjnych, kompozycyjnych i ochronnych oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz obiekty i urządzenia komunikacji o znaczeniu lokalnym. Na terenach U wyklucza się lokalizację obiektów magazynowych, produkcyjnych oraz handlu hurtowego.

Dla zabudowy usługowej wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy - 0,01,
- maksymalną intensywność zabudowy - 0,7,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - 10%,
- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m, dopuszcza się zmianę wysokości dla obiektów usług publicznych, tj. oświaty, ochrony zdrowia, obiektów sportowych i kultu religijnego, na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- gabaryty obiektów - max. 4 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - co najmniej 1 miejsce postojowe dla każdego 50 m² powierzchni użytkowej podstawowej przeznaczenia usługowego, za wyjątkiem przeznaczeń takich jak: kościoły, szkoły, ośrodki zdrowia, przedszkola, klasztory, dla których należy indywidualnie rozwiązać potrzeby parkingowe.

21.3.6 UZ1 Tereny projektowanych usług z zielenią towarzyszącą

Na terenach wydzielonych usług, zlokalizowanych poza obszarami zurbanizowanymi, zakłada się jako funkcję dominującą szeroko pojęte usługi turystyki, oświaty, ochrony zdrowia, wypoczynku i sportu oraz obsługi obiektów sportowych.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzyć będzie mieszkalnictwo istniejące i projektowane, usługi nieuciążliwe (handel, administracja, kultura, gastronomia), zieleń urządzona o funkcjach rekreacyjnych, kompozycyjnych i ochronnych oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym.

Na terenach UZ1 wyklucza się lokalizację obiektów magazynowych, produkcyjnych oraz handlu hurtowego.

Na terenie dopuszcza się w całości lub w części utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania - tereny użytkowane rolniczo i lasy oraz budowę zbiorników wodnych (rekreacyjnych, przeciwpożarowych).

Dla ww. zabudowy usługowej wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy, maksymalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - do indywidualnego określenia w planie miejscowym.

- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m, dopuszcza się zmianę wysokości dla obiektów usług publicznych, tj. oświaty, ochrony zdrowia, obiektów sportowych i kultury religijnej, na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

- gabaryty obiektów - max. 4 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,

- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - co najmniej 1 miejsce postojowe dla każdego 50 m² powierzchni użytkowej podstawowej przeznaczenia usługowego, za wyjątkiem przeznaczeń takich jak: kościoły,

szkoły, ośrodki zdrowia, przedszkola, klasztory, dla których należy indywidualnie rozwiązać potrzeby parkingowe.

21.3.7 UT1 Usługi sportu o charakterze terenowym (pole golfowe)

W południowo-wschodniej części gminy, na granicy z gminą Piechowice, projektuje się usługi sportu o charakterze terenowym (UT1) - pole golfowe z zespołami gastronomicznymi oraz parkingami. Dla terenu UT1 zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu - do indywidualnego określenia w planie miejscowym. Dopuszcza się utrzymanie w całości lub w części dotychczasowego sposobu użytkowania.

21.3.8 P-U Tereny aktywności gospodarczej, przemysłu i składy

Na terenach tych zezwala się na lokalizację inwestycji o charakterze produkcyjnym i usługowym, w tym przetwórstwa magazynowo - składowego, np. hurtowni, baz sprzętowych, składów materiałów budowlanych oraz usług wielko powierzchniowych, usług specjalistycznych, wymagających dużych terenów, oraz obsługę rolnictwa. Funkcje towarzyszące i uzupełniające tworzy mieszkalnictwo istniejące z wykluczeniem nowych realizacji i pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej izolacji (zieleni, odległość) od funkcji podstawowej, usługi komercyjne, obiekty i urządzenia technicznej obsługi obszaru, komunikacja lokalna wraz z parkingami oraz zieleni izolacyjna i ochronna.

Dla terenów aktywności gospodarczej obowiązują ustalenia jak dla terenów wydzielonych usług U. Dla terenów przemysłu i składów wyznacza się następujące wskaźniki:

- minimalną intensywność zabudowy - 0,01,
- maksymalną intensywność zabudowy - 1,5,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej - 10%,
- maksymalna wysokość zabudowy - 14 m,
- gabaryty obiektów - max. 4 kondygnacje wliczając w to kondygnację zawartą w dachu,
- minimalna liczba miejsc do parkowania i sposób ich realizacji - w zależności od działalności należy indywidualnie rozwiązać potrzeby parkingowe.

W uzasadnionych przypadkach dla terenu P-U dopuszcza się odstępstwo od przedstawionych zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu.

21.3.9 P-U2 Obszar lokalizacji elektrowni fotowoltaicznej wraz z jej strefą ochronną

Na obszarze wyznaczonym na rysunku „Zmiany studium ...” dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z wykorzystaniem energii słonecznej o mocy przekraczającej 100 kW - elektrowni fotowoltaicznej wraz z jej strefą ochronną.

Dla terenu P-U2 zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu - do indywidualnego określenia w planie miejscowym.

21.3.10 E, W, K, G, O, KD, KZ, KGP Tereny urządzeń infrastruktury technicznej i tereny technicznej obsługi gminy

Obejmują obszary istniejących i projektowanych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej i dróg związanych z bezpośrednią obsługą obszaru.

W „Zmianie studium ...” wyznaczono drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego (KGP), zbiorczej (KZ) oraz ważniejsze drogi gminne klasy dojazdowej (KD), których parametry techniczne powinny być zgodne z rozporządzeniem dotyczącym dróg Nowo wyznaczone drogi posiadają orientacyjny przebieg, który należy doprecyzować na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się wyznaczenie dodatkowych dróg klasy lokalnej, dojazdowej oraz wewnętrznej, zapewniające dojazd do terenów przeznaczonych pod zainwestowanie. W celu usprawnienia komunikacji na terenie gminy.

Aby zapewnić obsługę mieszkańców miejsca postojowe powinny być realizowane w ilości:

minimum 2 miejsca postojowe na 1 lokal mieszkalny	zabudowa mieszkalno - zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna
10-15 miejsc postojowych na 1000 m ² powierzchni użytkowej budynku	usługi nieuciążliwe, drobna wytwórczość
5-10 miejsc postojowych na 100 m ² powierzchni użytkowej	obiekty ochrony zdrowia, usługi komercyjne

budynku	
5-10 miejsc postojowych na jeden obiekt	usługi publiczne (administracja, kultura)
15-30 miejsc postojowych na jeden obiekt	obiekty kultu religijnego, cmentarze
1-3 miejsc postojowych na każdym 5 zatrudnionych	tereny aktywności gospodarczej, przemysłu i składy
3 miejsca postojowe na każde 10 miejsc konsumpcyjnych,	gastronomia
0,8 miejsca postojowego na pokój gościnny	agroturystyka, zabudowa pensjonatowa
10-20 miejsc postojowych na 20 zatrudnionych	usługi oświaty

21.3.11 Tereny użytkowane rolniczo i lasy: R Uprawy polowe, łąki, pastwiska, nieużytki, ZL - Zielen wysoka - lasy i skupiska drzew, D - dolesienia

Podstawowa działalność na tych terenach to produkcja rolnicza i gospodarka leśna.

Postuluje się wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, dolesianie terenów łąk i pastwisk o bonitacji poniżej III klasy, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków i zbiorników wodnych oraz dróg polnych.

Dopuszcza się powiększenie terenów leśnych o obszary położone w granicy rolno - leśnej i na terenach wskazanych na rysunku studium do dolesienia (dopuszcza się ich realizację w formie zieleni urządzonej i izolacyjnej).

Zezwala się na lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej w tym sieci przesyłowych, ujęć wody, stacji uzdatniania itp.

Dopuszcza się wyznaczanie ścieżek turystycznych, pieszych, rowerowych i konnych drogami polnymi i duktami leśnymi w porozumieniu z zarządzającym terenem.

Dopuszcza się lokalizację obiektów związanych z produkcją rolną i leśną.

Zakazuje się prowadzenia działalności rolniczej, w szczególności hodowlanej, w sposób zagrażający środowisku naturalnemu oraz zdrowiu i życiu ludzi oraz wprowadzania nie oczyszczonych ścieków do gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

Na terenach rolnych dopuszcza się realizację zbiorników wodnych.

21.3.12 ZC Zielen cmentarna

Podstawowe przeznaczenie na tych terenach to: cmentarz, usługi towarzyszące zabudowie cmentarza (obiekty sakralne oraz

kaplice przedpogrzebowe, usługi na terenie cmentarza, np. sprzedaż kwiatów, zniczy, miejsca postojowe. Ogrodzenie i zagospodarowanie cmentarza powinno nastąpić zgodnie z przepisami odrębnymi. Zaleca się, aby teren był zagospodarowany zielenią urządzoną.

21.3.13 WS Zbiorniki wodne

Dopuszcza się budowę urządzeń wodnych, urządzeń melioracji wodnych oraz urządzeń służących ochronie przed powodzią oraz suszą oraz budowę pomostów, kładek, oraz urządzeń związanych z obsługą turystyki.

Postuluje się budowę zbiorników retencyjno-rekreacyjnych, połączonych z zespołami mieszkalno-rezydencjonalnymi i terenami dolesień:

- zbiornik pomiędzy Nową Kamienicą i Starą Kamienicą,
- Barcinek,
- zbiornik Mała Kamienica i Kopaniec,
- Rybnica,
- Wojcieszycze.

21.3.14 KK Tereny zamknięte

Terenami zamkniętymi w obszarze opracowania są tereny kolejowe, na których zachowuje się dotychczasowe zagospodarowanie.

22 OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Na terenie gminy Stara Kamienica występują następujące obszary i obiekty chronione:

- Park Krajobrazowy Dolina Bobru,
- rezerwat florystyczny „Krokusy”,
- obiekty przyrodnicze objęte ochroną konserwatorską – dwa parki przypałacowe w Barcinku, cmentarz przykościelny w Kopańcu, pomniki przyrody: buk pospolity w Kopańcu i lipa holenderska w Kromnowie,
- strefy ochrony pośredniej ujęć wody na Kamiennej Małej, w Starej Kamienicy i Kopańcu,
- kompleksy gleb chronionych,
- lasy ochronne,
- tereny położone w strefie C ochrony uzdrowiska Cieplice.
- **Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” (PLH020102),**

- Potencjalny Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Góry Izerskie” (PLB020009),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Bobrem” (PLH020054)

Zgodnie z zasadą ostrożności, wynikającą z Traktatu Europejskiego ustanawiającego Wspólnotę Europejską należy uwzględnić te obszary w opracowywanych dokumentach.

Proponuje się objęcie ochroną następujące obszary i obiekty:

- dolinę Małej Kamiennej jako użytek ekologiczny,
- łąki w pobliżu Jaroszyc jako użytek ekologiczny,
- doliny Kamienicy i Więżca jako użytek ekologiczny,
- dolinę Piekielnika i jego dopływów wraz z Wądołem jako użytek ekologiczny,
- grzędę skalną na Wysokim Kamieniu jako użytek ekologiczny,
- grupę skał na szczycie Zwaliska jako użytek ekologiczny,
- lasy w granicach ustalonych w planie urządzenia lasów, oraz ochroną pomnikową
- okazy przyrody nieożywionej: skałkę Młyniec w Kopańcu, Zbójeckie Skały, skałkę Dzwonnica na Wysokim Grzbiecie, skałkę Guzek koło Starej Kamienicy oraz grupę skalną Piec.

Należy dążyć do przywrócenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Karkonosze - Góry Izerskie.

Ponadto należy objąć zakazem prac regulacyjnych koryto Małej Kamiennej w okresie od kwietnia do lipca.

Zasady i kierunki rozwoju gminy w sferze środowiska przyrodniczego powtórzono za Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica, uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica w dniu 18.02.2000 r. autorstwa arch. Anny Podworskiej – Michalak z zespołem projektowym.

Walory przyrodniczo krajobrazowe gminy sprzyjają rozwojowi turystyki, wypoczynku i sportu. Funkcje te powinny stanowić najbardziej dynamiczne sektory gospodarcze gminy. Taki kierunek rozwoju wymaga szczególnej dbałości o stan środowiska przyrodniczego.

1. Należy dążyć do określenia wspólnej z gminami przyległymi polityki i zasad ochrony terenów położonych w byłym Obszarze Chronionego Krajobrazu Karkonosze – Góry Izerskie.
2. Należy dążyć do szybkiego uregulowania gospodarki ściekowej na terenach osadniczych oraz wykluczyć możliwość realizacji nowych dużych zespołów zabudowy na terenach pozbawionych sieci wodno – kanalizacyjnej.
3. Należy dążyć do zachowania zwartych kompleksów gruntów rolnych o najwyższej przydatności rolniczej. Wszelkie zmiany przeznaczenia tych terenów powinny być ściśle kontrolowane i następować wyłącznie w przypadkach uzasadnionych przestrzennie i ekonomicznie, przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zainwestowania.
4. Aby chronić gleby przed erozją należy trwale zalesiać i zadarniać tereny erozyjne.
5. Na terenach postulowanych do objęcia ochroną oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie należy wykluczyć możliwość lokalizacji obiektów uznanych za szczególnie szkodliwe dla środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami.
6. W celu ochrony istniejącej zabudowy przed hałasem drogowym wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych na terenach zabudowanych należy wprowadzić ekrany akustyczne, a nowo projektowane obiekty lokalizować w takiej odległości, aby zachować komfort akustyczny.
7. Na obszarach o zwiększonej emanacji radonu z gleb należy stosować rozwiązania techniczne, gwarantujące odpowiednie przewietrzanie obiektów.
8. Należy dążyć do budowy wysypiska odpadów i kompleksowego rozwiązania gospodarki odpadami bytowymi oraz ewentualnego świadczenia usług w tym zakresie dla gmin sąsiednich.
9. Należy włączyć gminę do wojewódzkiego programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi.
10. Na terenach w zasięgu powodzi z 1997 roku wszelkie inwestycje kubaturowe należy uzgadniać z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej.
11. Należy dążyć do stworzenia systemu zbiorników retencyjnych, które oprócz funkcji przeciwpowodziowej będą pełniły także funkcję rekreacyjną.

23 OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Obszary i obiekty środowiska kulturowego objęte ochroną prawną zostały omówione w rozdziale uwarunkowań kulturowych. Zagadnienie dziedzictwa kulturowego regulują umowy i konwencje międzynarodowe oraz Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.

Stan techniczny obiektów zabytkowych jest niezadowalający. Celowym kierunkiem działania powinno być włączenie zabytków w sferę zainteresowań krajoznawczych, a także wykorzystanie ich jako obiektów pełniących funkcje usług turystycznych i kulturalnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami bezwzględną ochroną należy objąć:

- zabytki architektury i budownictwa w postaci obiektów uznanych za szczególnie cenne wartości dziedzictwa kulturowego,
- zabytkowe parki dworskie,
- zabytkowe założenia urbanistyczne,
- krajobraz kulturowy zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi,
- krajobraz kulturowy w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej.

Na terenie gminy wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej, w tym ścisłej ochrony, obejmujące zespoły podworskie, obiekty sakralne, na których wszelkie zmiany użytkowania, modernizacje lub przebudowy muszą być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Nowopowstające zespoły urbanistyczne należy harmonijnie komponować z otaczającym krajobrazem, a jeśli znajdują się będą w sąsiedztwie stref ochrony konserwatorskiej, nie powinny kolidować z historycznym układem zabudowy. Kształtowanie zabudowy i jej otoczenia dla poszczególnych stref ochrony A, B i K, podlega następującym ustaleniom:

- należy zachować istniejący historyczny układ dróg, linii zabudowy oraz kompozycji zespołów urbanistycznych i kompozycji zieleni urządzonej (dotyczy strefy A),
- należy zapewnić ochronę ciągów i osi widokowych poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy, kadrowanie widoków poprzez zabudowę, ukształtowanie linii i płaszczyzny zieleni oraz alei,
- należy dostosować skalę zabudowy do otoczenia uwzględniając ukształtowanie wnętrza urbanistycznych i otwarc kierunkowych,
- należy dostosować nowoprojektowaną zabudowę do historycznych układów w zakresie sytuacji, bryły, skali, podziałów architektonicznych, a także w strefie A nawiązaniem formami współczesnymi do lokalnej architektury; w strefie B należy harmonijnie połączyć elementy zabudowy współczesnej z historyczną,
- dla zabudowy zagrodowej preferuje się zwarty układ wzdłuż dróg niższych klas z powiązaniem z polami,
- dopuszcza się tworzenie enklaw indywidualnej zabudowy rezydencjonalno – rekreacyjnej,
- należy wprowadzić w nowopowstających zespołach urbanistycznych przestrzenie ogólnodostępne, zieleni urządzonej wysoką i niską oraz ścieżki dla pieszych,

- zabudowania zagrodowe należy projektować jako zagrody wielobudynkowe zgodnie z historyczną zasadą kształtowania tych obiektów,
- należy ograniczać obudowę ciągów komunikacyjnych, powodującą powstawanie barier ekologicznych oraz zakłócanie ciągów widokowych,
- należy unikać sytuowania obiektów budowlanych, które mogą zbyt agresywnie wpisywać się w otoczenie i harmonizować już istniejące tego typu objekty.
- należy dążyć do zachowania historycznej formy budynków istniejących i zachowania pierwotnego układu przestrzennego - istotny jest układ łańcuchowy zabudowy z zastosowaniem zieleni towarzyszącej.
- na przedmiotowym obszarze nie lokalizować elektrowni wiatrowych.
- należy stosować tradycyjne techniki i materiały budowlane przy remontach obiektów zabytkowych.
- nowa zabudowa powinna wykorzystywać formy zabudowy, sposoby opracowywania elewacji używane w budynkach historycznych: maksymalna ilość kondygnacji 2+jedna w dachu; dachy dwu spadowe, o nachyleniu 30-45 stopni (mogą posiadać naczółki); lukarny, facjaty; deskowanie ścian szczytowych; opaski okienne, fragmenty budynku wykonane w technice szachulcowej lub przysłupowej. Zastosowanie wykonanych w tynku pasów akcentujących naroża budynku i podział na kondygnacje. Istotne jest wykorzystywanie materiałów wykończeniowych nawiązujących do tradycyjnie stosowanych: drewno, kamień, cegła. Nowa zabudowa powinna współgrać z istniejącą tradycyjną. Należy unikać elementów wykończeniowych o niskich wartościach estetycznych takich jak siding PCV. Należy utrzymać pierwotny układ przestrzenny miejscowości.
- Lista zabytków może być aktualizowana, co będzie zgodne z ustaleniami „Zamiany studium ...”.

Ponadto należy stosować się do zasad i kierunków rozwoju gminy w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 18.02.2000 r. autorstwa arch. Anny Podworskiej – Michalak z zespołem projektowym.

Zgodnie z zacytowanym wyżej dokumentem na terenie gminy Stara Kamienica należy wprowadzić następujące czynności, zmierzające do poprawy stanu zabytków kultury materialnej, ich ochrony i promocji:

1. Sukcesywnie uzupełniać rejestr konserwatorski o zidentyfikowane obiekty, wymagające pełnej ochrony prawnej.
2. Dla obszarów szczególnie wartościowych, narażonych na duży ruch inwestycyjny, sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań historyczno – kulturowych.
3. Postuluje się wyznaczenie strefy B ochrony konserwatorskiej dla następujących obszarów:
 - historycznego układu przestrzennego wsi Wojcieszycy,
 - historycznego układu przestrzennego przysiółka Jaroszyce wieś Antoniów,
 - historycznego zespołu obiektów – pałacu z parkiem, kościoła z cmentarzem i zamku w Starej Kamienicy.
4. Postuluje się wyznaczone w studium wglądy widokowe chronić przed:
 - wprowadzaniem nowej zabudowy,
 - prowadzeniem napowietrznych sieci infrastruktury technicznej,
 - wprowadzaniem zieleni wysokiej, przesłaniającej najcenniejsze elementy krajobrazu,
 - degradacją istniejących historycznych podziałów parcelacyjnych w formie kamiennych murów;
5. Należy promować dobre wzorce w renowacji zabytków i zachęcać do kultywowania lokalnych tradycji w budownictwie poprzez wsparcie materialne, konkursy, akcje pozyskiwania inwestorów i wykonawców.
6. Postuluje się stworzenie systemu preferencji przy sprzedaży obiektów zabytkowych na rzecz inwestorów deklarujących ich kompleksową renowację.
7. W miarę możliwości należy dążyć do przywracania pierwotnego przeznaczenia obiektów zabytkowych, uwzględniając zarówno komercyjny, jak i edukacyjny walor tych działań.
8. Zaleca się promować historyczne zasoby gminy poprzez działania popularyzatorsko – edukacyjne, np.: obozy naukowe, warsztaty tematyczne, plenery artystyczne itp.

24 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Zasady i kierunki rozwoju gminy dotyczące systemów komunikacji i infrastruktury powtórzone za Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kamienica, uchwalonego uchwałą nr XVII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica w dniu 18.02.2000 roku, autorstwa arch. Anny Podworskiej – Michalak z zespołem projektowym.

24.1 KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

24.1.1 Komunikacja drogowa

Komunikacja na terenie gminy Stara Kamienica jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Aby usprawnić i podnieść płynność ruchu ponadlokalnego i lokalnego oraz poprawić bezpieczeństwo, należy dążyć do modernizowania i rozbudowy istniejącego systemu komunikacji kołowej. Ważnym elementem jest osiągnięcie odpowiednich parametrów technicznych dróg.

Dla elementów układu komunikacyjnego wprowadza się następujące ustalenia:

- droga krajowa nr 3 – droga główna przyśpieszona oznaczona na rysunku studium symbolem KGP – przebieg istniejący do zachowania,
- droga krajowa nr 30 – droga główna przyśpieszona oznaczona na rysunku studium symbolem KGP – przebieg istniejący do zachowania, wymaga modernizacji, wskazana do przebudowy na odcinku Barcinek – Pasiecznik (gm. Lubomierz) w ramach obejścia wsi Pasiecznik,
- droga wojewódzka nr 404 – droga główna, oznaczona na rysunku studium symbolem KG – przebieg istniejący – do zachowania.

Wszelkie nowe włączenia do tych dróg, także dla obsługi gospodarczej przyległych terenów rolnych, wymagają uzgodnienia z ich Zarządcą (dla dróg krajowych GDDKiA we Wrocławiu, dla drogi wojewódzkiej DZDW we Wrocławiu). Nowo realizowana zabudowa na terenach przyległych powinna być obsługiwana za pośrednictwem systemu komunikacji lokalnej.

- Drogi powiatowe nr 2492D, 2513D, 2773D i 2762D – drogi zbiorcze KZ – przebiegi istniejące wskazane do lokalnych modernizacji i korekt sytuacyjnych.
- Drogi powiatowe nr 2763D i 2774D – drogi zbiorcze KZ – wskazane do przebudowy na odcinku Stara Kamienica – Kromnów, w ramach budowy tzw. Pętli Sudeckiej – ciągu komunikacyjnego o znaczeniu turystycznym, prowadzącego ruch kołowy w kierunku Świeradowa Zdroju.

- Droga powiatowa nr 2647D – droga zbiorcza KZ – planuje się budowę obejścia wsi Wojcieszce.
Dla obszarów nr 4 i 13 wskazanych w „Zmianie studium...” dopuszcza się korektę przebiegu drogi nr 2647 D – do określenia na etapie sporządzania planu miejscowego.
Na obszarach nr I.1, I.6, I. 9, I.10 i I.11 objętych zmianą „Studium...” przyjętą uchwałą nr XXII/155/2012 z dnia 29 marca 2012r. dopuszcza się korektę przebiegu tej drogi - do określenia na etapie sporządzania planu miejscowego.
Na obszarze objętym „Zmianą studium ...” dopuszcza się korektę przebiegu tej drogi - do określenia na etapie sporządzania planu miejscowego.
- Ważniejsze drogi lokalne – obsługujące istniejące zespoły osadnicze. System ten winien być modernizowany i rozbudowywany w miarę potrzeb wynikających z rozwoju osadnictwa.

24.1.2 Komunikacja kolejowa

Nie przewiduje się rozbudowy sieci kolejowej na terenie gminy Stara Kamienica. Należy jednak przeprowadzić modernizację linii kolejowej nr 274. Dla linii 311 postuluje się uruchomienie stałego turystycznego połączenia transgranicznego z Czechami i budowę przystanku turystycznego, powiązanego ze szlakami rowerowymi i pieszymi.

Przy projektowaniu nowych obszarów w sąsiedztwie terenów kolejowych obowiązują następujące zasady:

- Funkcja terenów przemysłowych, magazynowych i składowych nie może być związana z produkcją i obrotem substancjami łatwopalnymi, wybuchowymi, żrącymi, pyłącymi, które stanowią zagrożenie dla ruchu kolejowego.
- Wszystkie tereny zielone, projektowane w okolicy drogi żelaznej, nie mogą stwarzać zagrożenia dla ruchu kolejowego. W związku z tym zadrzewiać i zakrzewiać można w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego.
- W strefie terenów kolejowych proponuje się lokalizować tereny zieleni niskiej i wysokiej, spełniające rolę bufora.
- Nie zaleca się lokalizowania zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych.
- Nie dopuszcza się wykorzystania rowów odwadniających tereny kolejowe dla użytkowników spoza PKP.
- Wszystkie skrzyżowania dróg i linii kolejowych w jednym poziomie wymagają zachowania parametrów trójkąta widoczności.

24.1.3 Komunikacja rowerowa

Należy wyznaczyć i sukcesywnie realizować system ścieżek rowerowych, których postulowane przebiegi pokazano na rysunku studium.

24.2 KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Należy dążyć do redukcji zanieczyszczeń gazowych, ilości ścieków i odpadów oraz ich właściwej utylizacji.

24.2.1 Zaopatrzenie w wodę

Ustala się, że zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę odbywać się będzie przez zbiorcze systemy wodociągowe, obejmujące następujące miejscowości:

- Stara Kamienica, Kromnów, Barcinek, Kopaniec, Mała Kamienica i Nowa Kamienica – z projektowanego ujęcia wód powierzchniowych na rzece Kamienicy
- Rybnica – z ujęcia drenażowo–powierzchniowego, zlokalizowanego w dolinie potoku bez nazwy, na północnym zboczu góry Srocza
- Wojcieszycy – według jednego z wariantów:
 - z ujęcia lokalnego zlokalizowanego w górnej części wsi,
 - z ujęcia na rzece Kamiennej (woda musi być pompowana do górnej części wsi i dalej rozprowadzana systemem rurociągów grawitacyjnych),
 - z miejskiej sieci wodociągowej Jeleniej Góry – po zrealizowaniu systemu zaopatrzenia miasta w wodę, bazującym na zbiorniku „Sosnówka”.

Wybór wariantu powinien nastąpić na podstawie analizy techniczno –ekonomicznej. W przypadku udokumentowania wystarczających zasobów wód podziemnych w górnej części Wojcieszyc, mogą one stanowić alternatywę dla wyżej opisanego ujęcia projektowanego na rzece Kamienicy.

- Układ przestrzenny wsi Chromiec i Antoniów powoduje, że na ich terenie zaopatrzenie w wodę powinno nadal być realizowane poprzez studnie indywidualne, wyposażone w systemy hydroforowe.

Elementami planowanych systemów wodociągowych będą ujęcia wody, zakłady uzdatniania, lokalne hydrofornie, które zapewnią dostawę wody na tereny położone powyżej grawitacyjnego oddziaływania systemów.

Na obszarze objętym „Zmianą studium ...” zaopatrzenie w wodę mieszkańców odbywać się będzie z istniejących i projektowanych ujęć wodnych opisanych w poniższej tabeli:

Lp	Sołectwo	Rodzaj	Nr ujęcia	Nr działki	Etap realizacji
1	Stara Kamienica	ujęcie wody	Nr1	12/4	zrealizowane
2	Stara Kamienica	studnia		10	zrealizowane
3	Kromnów	ujęcie wody	Nr 2	32/4	Wykonane odwierty
4	Kromnów	studnia		181	zrealizowane
5	Kromnów	hydrofornia strefowa		229/2	zrealizowane
6	Wojcieszycze	studnia	Nr 2	6	Wykonane odwierty
7	Barcinek	ujęcie wody		62/2, 305	wykonane odwierty
8	Barcinek	hydrofornia strefowa		301/8	wykonane odwierty
9	Rybnica	ujęcie wody		561/34, 561/35, 561/36	wykonane odwierty

źródło: UG Stara Kamienica, 2012

Dopuszcza się realizację nowych urządzeń i sieci infrastruktury wodociągowej.

24.2.2 Oczyszczanie ścieków

Zakłada się, że rozwój obiektów gospodarki ściekowej na terenie gminy odbywać się będzie głównie poprzez układy lokalne bądź indywidualne rozwiązania, dostosowane do warunków miejscowych. O wyborze rozwiązań powinny decydować takie czynniki, jak:

- układ terenu,
- warunki geologiczne,
- charakter zabudowy,
- stosunki własnościowe,
- inicjatywy lokalne.

Różnorodności tych rozwiązań w ujęciu przestrzennym towarzyszy wymóg wysokiej sprawności technicznej.

Rozwiązania indywidualne stosowane będą głównie w miejscowościach, w których charakter zabudowy decyduje o ich opłacalności. Są to: Chromiec, Antoniów, Mała Kamienica, Nowa Kamienica, Kromnów i Kopaniec.

We wsiach o zwiększonym odpływie ścieków sanitarnych, do których należą Stara Kamienica, Barcinek i Rybnica, alternatywą dla systemów lokalnych jest budowa systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków, obsługujących rejony koncentracji zabudowy.

Gospodarka ściekowa w Wojcieszycach może być rozwiązana w oparciu o jeden z dwóch wariantów:

- poprzez przyłączenie do miejskiego systemu kanalizacji Jeleniej Góry,
- poprzez budowę własnego systemu kanalizacji z własną oczyszczalnią ścieków.

Na obszarze objętym „Zmianą studium ...” oczyszczanie ścieków mieszkańców odbywać się będzie z istniejących i projektowanych obiektów infrastruktury technicznej opisanych w poniższej tabeli:

Lp	Sołectwo	Rodzaj	Nr działki	Etap realizacji
1	Stara Kamienica	oczyszczalnia ścieków	629/2	zrealizowane
2	Wojcieszycy	oczyszczalnia ścieków	418/4	
3	Wojcieszycy	pompownia ścieków	419/9	
4	Wojcieszycy	oczyszczalnia ścieków	402/5, 415/21	wydane wz
5	Barcinek	oczyszczalnia ścieków	223/1	
6	Rybnica	oczyszczalnia ścieków	149	

źródło: UG Stara Kamienica, 2012

24.2.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się liniami średniego napięcia 20 kV z głównego punktu zasilania, zlokalizowanego w Jeleniej Górze poprzez stacje transformatorowe 20/0,4kV i sieć niskiego napięcia (napowietrzną, kablową). Większość linii napowietrznych wymaga modernizacji bądź przebudowy. Stacje transformatorowe powinny być zlokalizowane w:

- Antoniowie i Antoniowie Jaroszycach,
- Małej Kamienicy – Sosnce,
- Kopańcu (2 stacje),
- Kromnowie,
- Nowej Kamienicy,
- Starej Kamienicy (3 stacje),
- Wojcieszycach (3 stacje).

Wymaganym działaniem równoległym jest odpowiednia rozbudowa oraz modernizacja sieci niskiego napięcia. W rejonach wzmożonego ruchu

inwestycyjnego postuluje się realizację sieci energetycznych wyłącznie jako kablowej.

Wzdłuż osi linii elektroenergetycznej 220 kV należy przestrzegać ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów na psie terenu o szerokości 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach) - dotyczy lokalizowania zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej, miejsc stałego przebywania ludzi w związku z prowadzona działalnością gospodarczą, turystyczną, rekreacyjną oraz tworzeniem nasypów, hałd i nasadzenia roślinności wysokiej.

Dopuszcza się modernizację, odbudowę, przebudowę, rozbudowę oraz nadbudowę sieci elektroenergetycznych.

Dopuszcza się lokalizację instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Przewiduje się realizację dwóch napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV służących wyprowadzeniu mocy z modernizowanych elektrowni wodnych z obszaru Pilchowic.

24.2.4 Zaopatrzenie w gaz

Przewiduje się budowę zbiorczych systemów zaopatrzenia w gaz przewodowy przez podjęcie budowy układu rurociągów zasilających wysokiego ciśnienia, stacji redukcyjno – pomiarowych i gazociągów rozdzielczych średniego ciśnienia, doprowadzających gaz do odbiorców.

„Północny” system zaopatrzenia w gaz, przyłączony do gazociągu wysokiego ciśnienia biegnącego wzdłuż drogi krajowej nr 30, obejmować będzie miejscowości: Barcinek, Stara Kamienica, Kromnów, Rybnica i częściowo Kopaniec.

System „południowy”, powiązany z projektowanym gazociągiem wysokiego ciśnienia Dziwiszów – Piechowice, zaopatrywać będzie odbiorców z Wojcieszyc. Alternatywą dla tego rozwiązania jest bezpośrednie przyłączenie Wojcieszyc do sieci średniego ciśnienia Jeleniej Góry.

Na terenie Chromca, Antoniowa, Małej Kamienicy, Nowej Kamienicy i górnej części Kopańca, z uwagi na charakter tych obszarów, opłacalność rozwoju przewodowych systemów zaopatrzenia w gaz wymaga potwierdzenia analizą ekonomiczną.

Dopuszcza się budowę i modernizację systemów zaopatrzenia w gaz.

24.2.5 Ciepłownictwo

Głównym źródłem energii cieplnej w gminie pozostaną indywidualne kotłownie. Należy promować proekologiczne systemy grzewcze. Przyjmuje się, że warunkiem radykalnych zmian w tej dziedzinie jest gazyfikacja obszaru. Dodatkowo należy propagować zastosowanie specjalistycznych

i ekologicznych kotłowni zasilanych paliwami, będącymi produktami odpadowymi, takich jak trociny, wierzba energetyczna, słoma.

24.2.6 Telekomunikacja

Dla zapewnienia pełnej obsługi telekomunikacyjnej obszaru gminy planuje się budowę w 2007 roku 7 szaf telekomunikacyjnych o łącznej pojemności 640 NN wraz z lokalną siecią światłowodową, co zaspokoi w pełni potrzeby użytkowników.

Dopuszcza się lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej zgodnie z przepisami odrębnymi.

24.2.7 Gospodarka odpadami

Należy podjąć działania zmierzające do budowy wysypiska odpadów komunalnych w Rybnicy. Inwestycja powinna mieć charakter kompleksowy i obejmować także segregację i przetwarzanie odpadów oraz ewentualnie utylizację odpadów niebezpiecznych.

25 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewidziane do realizacji w gminie to przede wszystkim:

- budowa nowych i modernizacja istniejących dróg gminnych,
- budowa i modernizacja systemów infrastruktury technicznej, w tym w przede wszystkim kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz wysypiska śmieci,
- utrzymanie i modernizacja obiektów, których właścicielem jest gmina, w tym szkoły, obiekty administracji, budynki komunalne,
- realizacja proponowanego w studium systemu małej retencji wodnej,
- uzupełnienie i modernizacja wałów wzdłuż odcinków rzek przebiegających przez tereny zabudowane lub przewidziane do zainwestowania,
- ochrona i rewaloryzacja obiektów i obszarów o wysokich walorach historycznych,
- ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, w tym pomników przyrody.

Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej zgodnie z przepisami odrębnymi.

26 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW

W zakresie ochrony środowiska:

- należy określić bieżące i perspektywiczne wytyczne dla kompleksowego systemu ochrony terenu przed powodzią, stworzenia warunków przestrzennych, zapewniających bezpieczeństwo powodziowe mieszkańcom gminy, (określić stopień zagrożenia powodziowego obszarów i możliwości inwestowania na tych obszarach);
- wskazać elementy środowiska przyrodniczego, które są predysponowane do wciągnięcia w strefę zainteresowania ruchu turystycznego, określając zasady ich ochrony;
- zachować istniejący rezerwat przyrody "Krokusy" w Górzyńcu;
- uwzględnić warunki ochrony części obszaru gminy w granicach Parku Krajobrazowego Doliny Bobru i jego otuliny oraz projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Karkonosze – Góry Izerskie”.

W zakresie ochrony zabytków:

- plany powinny respektować funkcjonujące strefy ochrony konserwatorskiej, dotyczące wszystkich sfer dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem jego najwartościowszych elementów oraz propozycją sposobów zagospodarowania i ekspozycji tych, które mogą być najbardziej przydatne dla podniesienia walorów turystycznych gminy;
- przy zagospodarowaniu obszaru gminy zaleca się kontynuowanie tradycji architektonicznych regionu w zakresie skali, formy detalu, materiału nowo wznoszonej zabudowy oraz wpisanie jej w historycznie ukształtowaną przestrzeń.

W zakresie komunikacji:

- Zachować rezerwę terenu w ciągu drogi krajowej nr 30 pod planowaną trasę południowej obwodnicy Pasiiecznika -gmina Lubomierz o parametrach klasy GP. Dokładny przebieg oraz przewidywany termin realizacji obwodnicy leży w gestii Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad we Wrocławiu.
- Uwzględnić przebudowę i modernizację drogi krajowej nr 30 z uzyskaniem parametrów klasy G na całej trasie (docelowo GP). Droga stanowi fragment projektowanej trasy gospodarczej p.n. „Droga Sudecka”.

- Uwzględnić przebudowę i modernizację drogi wojewódzkiej nr 404, stanowiącej fragment Drogi Śródsudeckiej – trasy turystycznej istotnej dla aktywizacji gminy Stara Kamienica. Na całej długości należy przyjąć parametry klasy G.
- Przewidzieć modernizację ważnej z punktu widzenia gospodarczego linii kolejowej nr 274.
- Przewidzieć modernizację linii kolejowej nr 311, która stanowi fragment projektowanej trasy Kolei Sudeckiej.
- Uwzględnić budowę obejścia – obwodnicy wsi Wojcieszycy.

W zakresie infrastruktury technicznej:

- Istniejące linie wysokiego napięcia (110 kV relacji Jelenia Góra – Bartoszówka 220 kV Jelenia Góra /Cieplice- Mikułowa).
- Wzdłuż istniejących i planowanych linii energetycznych należy zachować przewidywane obszary szkodliwego oddziaływania pola elektroenergetycznego,
- Istniejącą sieć gazową wysokiego ciśnienia (ϕ 250 Jelenia Góra- Jeleniów /Lasów).
- Kompleksowe i równoczesne rozwiązywanie problemów zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków w zlewni Bobru,
- W zakresie gospodarki odpadami plan zagospodarowania przestrzennego województwa przewiduje budowę całościowego systemu gospodarki odpadami, którego podstawą realizacji będzie opracowany zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2001 roku o odpadach, „Plan gospodarki odpadami dla Województwa Dolnośląskiego”
- Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej zgodnie z przepisami odrębnymi.

27 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Na terenie gminy występują obszary i tereny górnicze dla których obowiązkowe jest sporządzenie MPZP na podstawie przepisów odrębnych.

Zgodnie ze zmianą przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 24 kwietnia 2012 r. (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 647) i ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981) nie ma obowiązku sporządzenia MPZP dla terenów

górnictwych. W związku z powyższym nie wyznacza się takich terenów w „Zmianie studium ...”

28 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Gmina zamierza sporządzić MPZP dla wszystkich obrębów – wsi oraz MPZP ośrodka narciarskiego „Diabelski Kanion”. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą sporządzane sukcesywnie w trzech etapach zgodnie z rysunkiem studium.

W etapie I należy sporządzić MPZP dla wszystkich wsi i ośrodka sportów zimowych „Diabelski Kanion”.

Etapie II obejmuje nowoprojektowane tereny mieszkaniowe znajdujące się :

- pomiędzy wsią Nowa Kamienica i Stara Kamienica,
- w pobliżu wsi Mała Kamienica w części południowo-wschodniej,
- w południowo-wschodniej części wsi Antoniów,
- w południowej części wsi Chromiec,
- w południowo-zachodniej, południowo-wschodniej, północnej części wsi Kopaniec oraz przy skrzyżowaniu dróg powiatowych,
- w południowo-zachodniej części wsi Kromnów,
- na północ od drogi krajowej nr 3 we wsi Wojcieszycy,
- w obrębie wsi Rybnica na południowy-zachód od torów kolejowych oraz przy granicy gminy we wschodniej części Rybnicy.

Etap III obejmuje tereny:

- pomiędzy miejscowościami Nowa Kamienica i Stara Kamienica wzdłuż potoku Kamieniczka
- na południe od wsi Barcinek nad potokiem Młynówka
- na północ od wsi Nowa Kamienica

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się odstępstwa od kolejności etapowania.

Zmiany obowiązujących planów następować będą w oparciu o aktualne potrzeby mieszkańców, analizę występujących uwarunkowań oraz będą zgodne z obowiązującymi przepisami oraz dokumentami planistycznymi opracowanymi na wyższych szczeblach administracyjnych.

29 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Najważniejsze kierunki przemian w rolnictwie to:

- stworzenie mechanizmów umożliwiających powstawanie gospodarstw rolnych i agroturystycznych,
- działania w kierunku podniesienia kwalifikacji i aktywności zawodowej ludności wiejskiej,
- działania w kierunku tworzenia miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,
- propagowanie działalności agroturystycznej,
- wprowadzanie rolnictwa ekologicznego i innych niekonwencjonalnych kierunków produkcji rolniczej.

W celu ochrony rolnych gruntów ornych przed postępującą erozją gleb należy ograniczać orkę do terenów o nachyleniu do 15%, należy także stosować: przemienne stosowanie pasów użytków zielonych i gruntów ornych, wykonywanie orki w poprzek stoku, wprowadzanie zadarnień i zakrzewień na skarpach.

Znaczną część łąk i pastwisk klas IV i niższych proponuje się zalesić.

Obsługę rolnictwa w zakresie usług agrotechnicznych, handlu nawozami, środkami ochrony roślin, materiałem siewnym, magazynowania produktów rolnych i przetwórstwa rolnego zapewnią istniejące obiekty i bazy lub nowe, lokalizowane w granicach terenów wskazanych na rysunku Studium.

30 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na rysunku studium określono według zasięgu powodzi w 1997 roku.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, określono według „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Górny Bóbr” z 2006 r. Dodatkowo na rysunku „Zamiany studium ...” oznaczono zasięg powodzi z 1997 roku.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych na podstawie „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Górny Bóbr” zabrania się lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania oraz wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

1) wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;

2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin

rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;

3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

31 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy nie przewiduje się.

Ponadto na obszarze objętym „Zmianą studium ...” nie przeznaczają się nieruchomości na poszukiwania, rozpoznania i wydobywanie wszystkich kopalin, w tym rud pierwiastków promieniotwórczych i podziemne gromadzenie odpadów promieniotwórczych.

32 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na terenie gminy nie występują.

33 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

W gminie Stara Kamienicy niemal cała sieć osiedleńcza wymaga kompleksowej rewitalizacji i rehabilitacji ze szczególnym uwzględnieniem obiektów o znaczeniu historycznym wraz z otoczeniem. Podniesienie walorów estetycznych i wizerunku terenów wiejskich gminy ma podstawowe znaczenie dla rozwoju zarówno agroturystyki i turystyki, jak i rozwoju szeroko pojętych usług.

34 GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy występują obszary zamknięte zarządzane przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., oznaczone na rysunku Studium symbolem KK, dla których obowiązują odrębne przepisy.

35 INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Na terenie gminy nie występują.

36 OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE

Na terenie gminy Stara Kamienica wyznaczono obszar, na którym mogą być zlokalizowane urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z ich strefami ochronnymi. Dopuszcza się wyłącznie lokalizację elektrowni fotowoltaicznej.

CZĘŚĆ. C

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PLANU STUDIUM

Rozwiązania programowo - projektowe oparto o studia własne, klasyfikujące gminy na przyległe do dużych aglomeracji lub wchodzące w ich skład oraz gminy odległe od dużych miast¹⁸

Drugim elementem kreującym rozwiązania projektowe przy opracowaniu zmiany studium było dążenie do osiągnięcia wielofunkcyjności terenów wiejskich.

W przyjętych rozwiązaniach wzięto pod uwagę walory przestrzeni przyrodniczej oraz przestrzeni kulturowej, a także uwarunkowania sfery społecznej gminy Stara Kamienica. Analiza szeroko pojętych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych pozwoliła na opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego, która opiera się na utworzeniu znacznej ilości atrakcyjnych zespołów mieszkaniowo-rekreacyjnych. Są one przeznaczone zarówno dla mieszkańców gminy Stara Kamienica, jak i dla zainteresowanych mieszkańców Jeleniej Góry oraz dalszych miejscowości, między innymi Wrocławia. Izochrona czasowa (czas przejazdu samochodem) od miejsc pracy w centrum Jeleniej Góry do nowoprojektowanych zespołów mieszkaniowo-rekreacyjnych w gminie wynosi 20 do 30 minut. Zespoły te są zatem bardzo atrakcyjnym w przyszłości miejscem zamieszkania dla mieszkańców śródmieścia i centrum Jeleniej Góry.

Nowe zespoły mieszkaniowe zaprojektowano w otoczeniu zieleni wysokiej (parkowej). Przylegają one do projektowanych zbiorników retencyjno – rekreacyjnych, pełniących równocześnie ważną rolę w systemie ochrony przeciwpowodziowej gminy. Zakłada się, że nowa zabudowa będzie nawiązywać do tradycji architektury regionu jeleniogórskiego.

Oprócz terenów mieszkaniowych projekt zmiany studium przewiduje zwiększenie terenów usługowych w każdej z miejscowości gminy, kreując równocześnie miejscowość Stara Kamienica do roli głównego ośrodka usługowego o charakterze małego miasteczka.

Projekt zakłada, że wiodącą funkcję w gminie będą pełnił turystyka oraz rolnictwo, które wraz z zabudową zagrodową nie będzie kolidowało z nowymi funkcjami mieszkaniowo - usługowymi.

Ustalenia projektu zmiany studium zakładają widoczną aktywizację gospodarczą w oparciu o realne możliwości rozwoju, które tkwią w przestrzeni przyrodniczej, kulturowej oraz w sferze społecznej gminy Stara Kamienica.

Na obszarach numerach od 4 do 14 objętych „Zmianą studium...” wprowadzono możliwości rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i aktywności gospodarczej ze względu na wyraźnie ukształtowaną w ostatnich latach tendencję wzrostu zainteresowania właścicieli nieruchomości oraz inwestorów do lokalizacji zabudowy. Ponadto uwzględniono potrzeby gminy i prywatnych inwestorów w zakresie realizacji systemów infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.

¹⁸ Por.: Romuald Pustelnik, Warsztaty projektowo-badawcze. Raport Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej 2004 r.

Na obszarach objętych zmianą „Studium...” przyjętą uchwałą nr XXII/155/2012 z dnia 29 marca 2012r. wprowadzono możliwości rozwoju zabudowy mieszkaniowej, ze względu na wyraźnie ukształtowaną w ostatnich latach tendencję wzrostu zainteresowania właścicieli nieruchomości oraz inwestorów do lokalizacji zabudowy. Ponadto uwzględniono potrzeby gminy w zakresie realizacji systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Na terenie objętym „Zmianą studium ...” przyjętym uchwałą nr z dniawprowadzono możliwość rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i aktywności gospodarczej ze względu na wyraźnie ukształtowaną w ostatnich latach tendencję wzrostu zainteresowania właścicieli nieruchomości oraz inwestorów do lokalizacji zabudowy. Ponadto uwzględniono potrzeby gminy i prywatnych inwestorów w zakresie realizacji systemów infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej. „Zmiana studium ...” ma również na celu ujednoczenie dokumentu, ze względu na dużą ilość punktowych zmian studium przyjętego uchwałą nr XVIII/107/2000 Rady Gminy Stara Kamienica z dnia 18 lutego 2000 roku w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Stara Kamienica. Nowe tereny stanowią uzupełnienie i kontynuację istniejącej tkanki terenów zabudowanych.